

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΗΓΕΣ 11

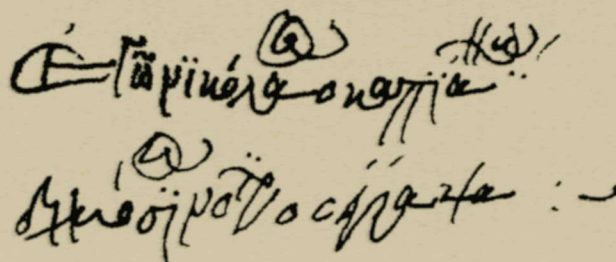
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΠΙΑΝΟΣ
ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΚΑΣΤΡΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ
(1571–1576)

ΕΚΔΙΔΟΥΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΚΗΣ – ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΓΑ
ΜΑΡΙΟΣ ΜΠΛΕΤΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ

Επιμέλεια και έκδοση
Μεσοσηρόπουλος Σπύρος : -

ΑΘΗΝΑ
2008

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΠΙΑΝΟΣ
ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ (1571-1576)

FONDAZIONE NAZIONALE ELLENICA DELLE RICERCHE
ISTITUTO DI RICERCHE BIZANTINE
FONTI 11

NIKOLAOS KAPIANOS
ATTI NOTARILI
FORTEZZA DI CEFALONIA
(1571–1576)

A CURA DI
CHRISTOS VAGIONAKIS – DESPINA MICHALAGA
MARIOS BLETAS

DIREZIONE SCIENTIFICA
N. G. MOSCHONÀS

ATENE
2008

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΗΓΕΣ 11

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΠΙΑΝΟΣ
ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΚΑΣΤΡΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ
(1571–1576)

ΕΚΔΙΔΟΥΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΚΗΣ – ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΓΑ
ΜΑΡΙΟΣ ΜΠΛΕΤΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ
Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ

ΑΘΗΝΑ
2008

Η έκδοση αυτή χρηματοδοτήθηκε από το έργο με τίτλο «Βυζαντίου Κάτοπτρον: Πηγές και μελέτες για τον βυζαντινό κόσμο» του μέτρου 3.3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» – ΕΠΑΝ, πράξη «Αριστεία σε Ερευνητικά Ινστιτούτα Γ.Γ.Ε.Τ.» (2ος κύκλος). Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμμετέχει κατά 75% στις δαπάνες υλοποίησης του ανωτέρω έργου.

ISSN 1107-0609

ISBN 978-960-371-044-8

- © Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
- © The National Hellenic Research Foundation
Institute for Byzantine Research
48, Vassileos Konstantinou, 116 35, Athens-GR

Διάθεση: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
Τηλεομοιότυπο: (210) 72 73 629
Ηλεκτρονική διεύθυνση: bookstore@ie.gr

Distribution: The National Hellenic Research Foundation
Vassileos Constantinou 48, 116 35 Athens, Greece
Fax: (210) 72 73 629
e-mail: bookstore@ie.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΔΥΣΗ
ΠΗΓΕΣ 11

THE NATIONAL HELLENIC RESEARCH FOUNDATION
INSTITUTE FOR BYZANTINE RESEARCH
RESEARCH PROGRAM: BYZANTIUM AND THE WEST
SOURCES 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	9
Εισαγωγή.....	11
Παράρτημα: Κατάλογοι.....	46
Νοταριακές πράξεις.....	53
Ευρετήρια.....	129
Ευρετήριο προσώπων.....	131
Ευρετήριο τόπων.....	143
Πίνακες.....	145
Νομικές πράξεις κατ' αύξοντα αριθμό.....	147
Νομικές πράξεις κατ' είδος.....	149
Χρονολόγιο	
κατά τη σειρά εγγραφής των πράξεων στο κατάστιχο.....	151
Χρονολόγιο κατά ημερομηνία σύνταξης των πράξεων.....	153
Τόποι σύνταξης των πράξεων.....	155
Γλωσσάρι.....	159
Εικόνες.....	167
Σχεδιαγράμματα, χάρτες.....	209
Φωτογραφίες του Κάστρου.....	215

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση παραδίδεται σήμερα στην επιστημονική κοινότητα ο τόμος αυτός, που περιέχει τις πράξεις του νοταρίου του Κάστρου της Κεφαλονιάς Νικόλαου Καπιάνου (1 Μαρτίου 1572 – 5 Φεβρουαρίου 1576). Πρόκειται για τη συνέχεια της προσπάθειας συστηματικής έκδοσης νοταριακών πρωτοκόλλων του 16ου αιώνα που απόκεινται στο Αρχείο της Κεφαλονιάς, έργο που πραγματοποιείται απο ερευνητικούς ομίλους του Φροντιστηρίου Ιστορικών Επιστημών στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος «Βυζάντιο και Δύση» του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.

Καινοτομία της έκδοσης αυτής αποτελεί η, παράλληλα με τη συμβατική διπλωματική έκδοση του πρωτοκόλλου, φωτογραφική αναπαραγωγή του κώδικα με σκοπό το έργο, πέρα απο τη σπουδαιότητα των ιστορικών δεδομένων που παρέχει, να χρησιμεύσει και ως εύχρηστο εργαλείο όσων θα επιθυμούσαν να ασκηθούν στην ελληνική παλαιογραφία της εποχής και συγκεκριμένα σε γραφές πρακτικού τύπου, όπως η νοταριακή γραφή.

Για τον ίδιο λόγο, παράλληλα με την έντυπη μορφή, πραγματοποιείται και ψηφιακή έκδοση. Η φωτογράφιση του κώδικα έγινε από τον αλησμόνητο Λεωνίδα Ανανιάδη και η αντίστοιχη μικροταινία είναι κατατεθειμένη στην ταινιοθήκη του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών του Ε.Ι.Ε.

Η έκδοση του πρωτοκόλλου του νοταρίου Νικόλαου Καπιάνου είναι αποτέλεσμα της μεθοδικής επιστημονικής συνεργασίας των συναδέλφων Χρήστου Βαγιωνάκη, Δέσποινας Μιχάλαγα και Μάριου Μπλέτα, οι οποίοι είχαν ήδη την εμπειρία της συμμετοχής στον όμιλο της προγενέστερης έκδοσης του πρωτοκόλλου του νοταρίου Ανδρέα Αμάραντου. Χάρη στην παλαιογραφική εμπειρία, την κατάρτιση και τους γόνιμους προβλη-

ματισμούς των τριών συνεργατών αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία τα ποικίλα προβλήματα ανάγνωσης, μεταγραφής και κατανόησης του περιεχομένου των πράξεων. Πολύτιμη υπήρξε η συμβολή του Μάριου Μπλέτα στην ηλεκτρονική επεξεργασία και τη σελιδοποίηση των κειμένων. Όλους τους ευχαριστώ για την παραγωγική και άριστη συνεργασία σε όλο το διάστημα της προπαρασκευής του δύσκολου έργου.

Το βιβλίο κοσμούν φωτογραφίες απο τον χώρο του Κάστρου της Κεφαλονιάς (Φρουρίου του Αγίου Γεωργίου), έργα του ιστορικού και φωτογράφου του ιστορικού τοπίου Σέργιου Μοσχονά, προς τον οποίο απευθύνονται ευχαριστίες. Θα ήθελα, επίσης, να απευθύνω ευχαριστίες προς το εργαστήριο «Λογότυπο», που ανέλαβε την παραγωγή του βιβλίου, για την πάντοτε καλή συνεργασία.

N. Γ. Μοσχονάς
Αθήνα, Μάιος 2008

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών τόμος αποτελεί συνέχεια του εγχειρήματος έκδοσης νοταριακών κωδίκων της Κεφαλονιάς που πραγματοποιείται με πρωτοβουλία του προγράμματος «Βυζάντιο και Δύση» του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών¹. Μετά την παρουσίαση ενός νοταρίου των μέσων του Ιβου αιώνα, του ιερέα Ανδρέα Αμάραντου, από μια απομονωμένη και καθαρά αγροτική περιοχή του νησιού, το Αράκλι, το ενδιαφέρον της εκδοτικής ομάδας μετατοπίστηκε στο διοικητικό και κοινωνικό κέντρο της Κεφαλονιάς, το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου, σε αναζήτηση των χαρακτηριστικών μιας περιοχής με όσο το δυνατόν αστικό χαρακτήρα. Από τους νοταρίους της περιοχής του Κάστρου ο παλαιότερος σωζόμενος κώδικας στο Νοταριακό Αρχείο της Κεφαλονιάς είναι αυτός του Νικόλαου Καπιάνου.

Ο Νικόλαος Καπιάνος, υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος, όπως σταθερά υπογράφεται, εξάσκησε το επάγγελμά του στο Κάστρο του Αγίου Γεωργίου, έδρα της βενετικής διοίκησης της Κεφαλονιάς, και στη

1. Για το Νοταριακό Αρχείο της Κεφαλονιάς, αλλά και για ανάλογες εκδοτικές συμβολές που δημοσιεύθηκαν έως το 2001, βλ. *Ανδρέας Αμάραντος. Νοταριακές πράξεις. Αράκλι Κεφαλονιάς (1548-1562)*, εκδίδουν Χ. ΒΑΓΙΩΝΑΚΗΣ, ΟΛΓΑ ΚΑΤΣΙΒΕΛΑ, ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΓΑ, ΒΑΣΩ ΜΠΕΛΑΒΓΕΝΗ, Μ. ΜΠΛΕΤΑΣ, επιστημονική εποπτεία Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, Αθήνα 2001, σελ. 11, σημ. 1 (Στο εξής ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ).

Ταυτόχρονα σχεδόν με την έκδοση του νοταριακού πρωτοκόλλου του Αμάραντου από το ΕΙΕ/ΙΒΕ, ως αρ. 5 στη σειρά Πηγές του ερευνητικού προγράμματος «Βυζάντιο και Δύση», η αρχειακή και ιστορική έρευνα για την Κεφαλονιά εμπλουτίστηκε με δύο ακόμη νοταριακές πηγές της πρώιμης περιόδου: ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΖΑΠΑΝΤΗ, *Γιάκουμος Σουριάνος, νοτάριος Κάστρου. Κατάστιχο 1570-1598*, Αργοστόλι 2001· Η ΙΔΙΑ, *Μοντεσάντος (δε) ιερέας Σταμάτιος, νοτάριος Ελειού. Κατάστιχο 1535-1553*, Αργοστόλι 2002.

γύρω περιοχή. Η δραστηριότητά του, σύμφωνα με το σωζόμενο μέρος του πρωτοκόλλου του, εκτείνεται από το 1571 έως το 1576. Όμως είναι βέβαιο ότι είχε πολύ μεγαλύτερη διάρκεια, αφού ό,τι έχει σωθεί από το πρωτόκολλο είναι πολύ μικρότερο από το αρχικό². Η μικρή μάλιστα έκτασή του στάθηκε μάλλον η αιτία της έως σήμερα παραθεώρησής του. Σε παλαιότερη καταγραφή του Αρχείου της Κεφαλονιάς, περί τα τέλη του 18ου ή τις αρχές του 19ου αιώνα, ο κώδικας του Καπιάνου είχε αρχειοθετηθεί με το όνομα του Λεονάρδου Καλυβωκά (Leonardo Calivocà). Η σχετική επικεφαλίδα στο εξώφυλλο έχει διαγραφεί και αντικατασταθεί με άλλη,

Από το 2001 μέχρι σήμερα αυξήθηκε η ήδη πλούσια τον αριθμό παραγωγή δημοσιευμένων νοταριακών κωδίκων από την Κέρκυρα: *Εμμανουήλ Τοξότης, νοτάριος Κερκύρας. Πρωτόκολλο, πράξεις των ετών 1500-1500*, εκδίδει ΣΟΦΙΑ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΝΤΑΖΗ, επιστημονική επιμέλεια ΕΛΕΝΗ ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ-ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗ – ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ, Κέρκυρα 2007· *Αντώνιος Σπύρης, νοτάριος και πρωτοπαπάς Κερκύρων. Πρωτόκολλο (1560-1567)*, εκδίδουν ΙΣΙΔΩΡΑ ΒΕΡΡΑ κ.ά., επιστημονική επιμέλεια ΕΛΕΝΗ ΑΓΓΕΛΟΜΑΤΗ-ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗ, ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ, Κέρκυρα 2007. Σημειώνουμε επίσης την εμφάνιση νοταριακού κώδικα από την Ιθάκη, από τον 17ο αιώνα: *ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΖΑΠΑΝΤΗ, Γεώργιος Βλασόπουλος, νοτάριος Βαθέος Ιθάκης, 1636-1648*, Ιθάκη 2002 (ΓΑΚ – Τοπικό Αρχείο Ιθάκης, Πηγές 1). Σημαντική επίσης ήταν και η νοταριακή παρουσία από την Κρήτη, με δύο εκδόσεις ολοκληρωμένων κωδίκων, η δεύτερη από τις οποίες μνημειώδης σε έκταση: *Πέτρος Πατσιδιώτης, νοτάριος Καινούργιου Χωριού των Καρών. Κατάστιχο (1546-1554)*, εκδίδουν Κ. ΗΛΙΑΚΗΣ – ΔΑΦΝΗ ΧΡΟΝΑΚΗ, Νεάπολη 2002· *Μιχαήλ Μαράς, νοτάριος Χάνδακα. Κατάστιχο 149 (1549)*, εκδίδουν ΜΑΝΟΛΗΣ Γ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ – ΤΟΝΙΑ ΜΑΡΜΑΡΕΛΗ, τόμ. 1-3, Ηράκλειο 2004-2006 (αναμένονται επόμενοι τόμοι).

2. Το πρωτόκολλο πήρε τον αριθμό 6 κατά την κατάταξη του Νοταριακού Αρχείου που έγινε από το Κέντρο Ερεύνες της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών (ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΣΙΦΩΝΙΟΥ-ΚΑΡΑΠΑ, Μ. Α. ΤΟΥΡΤΟΓΛΟΥ, Σ. ΤΡΩΪΑΝΟΣ, «Το Νοταριακόν Αρχείον Κεφαλληνίας», *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνες της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου της Ακαδημίας Αθηνών* 16-17 (1969-1970), σελ. 50), και εξακολουθεί να φέρει τον ίδιο αριθμό και με τη νέα αρίθμηση του αρχείου (ΓΑΚ – Αρχεία Νομού Κεφαλληνίας, Νοταριακό Αρχείο, αρ. 6, Καπιάνος Νικόλαος, Πρωτόκολλο 1572-1576, φφ. 19).

την ορθή, γραμμένη σε χρόνο μεταγενέστερο, που τοποθετείται χρονολογικά με ασφάλεια στον 19ο αιώνα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

Οι σωζόμενες νοταριακές πράξεις του Καπιάνου περιλαμβάνονται σε ένα χαρτώο κώδικα, ακέφαλο, αλλά μάλλον όχι κολοβό, ο οποίος διατηρείται σε σχετικά καλή κατάσταση. Η απουσία της αρχής και πιθανόν του τέλους του χειρογράφου δεν επιτρέπουν να έχουμε συνολική εικόνα του αριθμού των πράξεων (όσες διασώθηκαν είναι συνολικά 62), ούτε της συνολικής χρονικής διάρκειας της άσκησης του νοταριακού λειτουργήματος από τον Καπιάνο. Δεν υπάρχει επίσης ασφαλής μαρτυρία εάν αυτό είναι το μοναδικό πρωτόκολλο του νοταρίου ή εάν υπήρξαν και άλλα, μολονότι μια σχετική ένδειξη οδηγεί σε ανάλογες εικασίες, όπως αναλύεται παρακάτω.

Ως προς την αρχική έκταση του κώδικα πάντως ασφαλής μαρτυρία είναι η παλαιότερη από τις τρεις συνολικά υπάρχουσες αριθμήσεις των φύλλων, σύμφωνα με την οποία τα σωζόμενα φύλλα είναι τα υπ' αριθμόν 211-229. Συνάγεται λοιπόν ότι πρόκειται για σπάραγμα ενός κατά πολύ μεγαλύτερου χειρογράφου που δεν έχει εντοπιστεί έως τώρα.

Ο κώδικας αποτελείται σήμερα από 19 φύλλα υπόλευκου χαρτιού, σχετικά καθαρού, χωρίς υδατόσημο, με ολιγόριθμες δυσδιάκριτες υδατογραμμώσεις. Οι διαστάσεις των φύλλων είναι 31 x 21 εκατοστά, χωρίς αποκλίσεις. Ένα ένθετο φύλλο παρεμβάλλεται μεταξύ των φ. 13 και 15. Το ένθετο αυτό (φ. 14) έχει τις ίδιες διαστάσεις με τα υπόλοιπα φύλλα του κώδικα και σήμερα είναι σφιχτά συσταχωμένο. Τα φύλλα είναι ραμμένα στη ράχη με σπάγκο, και μάλιστα τόσο πολύ πυκνά ώστε να καθίσταται αδύνατη η παρατήρηση της εσωτερικής δομής του κώδικα, αν δηλαδή αποτελείται από μονόφυλλα ή δίφυλλα και πόσα το αριθμό. Ευτυχώς, από άλλες ενδείξεις, τις οποίες θα αναφέρουμε στη συνέχεια, συνάγεται ότι στη σημερινή μορφή του ο κώδικας αποτελείται από εννέα δίφυλλα, με την παρεμβολή του μονόφυλλου υπ' αρ. 14. Πρόκειται δηλαδή για ένα και μόνο φυλλάδιο, το μοναδικό που διασώθηκε από ένα κώδικα ο οποίος προφανώς απαρτιζόταν από περισσότερα. Πότε ο κώδικας απέκτησε τη σημερι-

νή μορφή του δεν είναι δυνατό να εξακριβωθεί, ωστόσο δίνεται η εντύπωση ότι αυτό συνέβη κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα.

Εξωτερικά ο κώδικας καλύπτεται από ένα λευκό δίφυλλο σκληρό χαρτί, με υδατόσημο σχήματος ημισελήνου, και με ασήμαντα ίχνη φθοράς από τη χρήση. Στην εξωτερική σελίδα του εμπρόσθιου φύλλου το κάλυμμα φέρει δύο επικεφαλίδες, γραμμένες με μαύρο μελάνι με σταθερή, καλλιγραφική γραφή. Η πρώτη, που βρίσκεται στο μέσο του φύλλου και η οποία θα μπορούσε να χρονολογηθεί περί τα τέλη του 18ου ή τις αρχές του 19ου αιώνα, εκτείνεται σε πέντε στίχους:

*Protocolo | Leonardo Calivocà | incom(incia) li 27 Aprile
1738 | logorato e lacero | di carte scritte 59.*

Η επιγραφή αυτή έχει διαγραφεί επιμελώς, προφανώς γιατί έγινε αντιληπτό το λάθος, και αντικαταστάθηκε από άλλη, γραμμένη σε τέσσερις στίχους, λίγο πιο πάνω από την πρώτη:

*Protocollo | Nicolo Capiano | Dal 1585 - 3 Ottobre, al 1587 -
20 Febb(raio). C(ar)te s(crit)te 18 – dieciotto | S. Focà
Arch(ivista).*

Ο υπογράφων, αρχειοφύλακας Σπυρίδων Φωκάς, είναι αυτός που έβαλε σε τάξη το Αρχείο, εντόπισε τη λανθασμένη απόδοση πατρότητας του κώδικα και επαναρίθμησε τα φύλλα με την τρίτη και τελευταία αρίθμηση, αυτήν που αναφέρει ολογράφως τον αριθμό στα ιταλικά, για την οποία θα γίνει λόγος παρακάτω. Η δραστηριότητά του είναι γνωστή και από αλλού³. Το αξιοσημείωτο είναι ότι στην επικεφαλίδα αναφέρεται ότι ο κώδικας αποτελείται από δεκαοκτώ φύλλα, ενώ στην πραγματικότητα τα φύλλα (με την παρεμβολή του ένθετου) είναι δεκαεννέα. Το σφάλμα εξηγείται αν ληφθεί υπόψη μια διόρθωση στην αρίθμηση του αρχειοφύλακα Φωκά, η οποία έχει γίνει από τον ίδιο και για την οποία θα γίνει επίσης λόγος στο κατάλληλο σημείο.

3. Για τον Σπυρίδωνα Φωκά, τον επιλεγόμενο «Αρχιβίστα» (1786-1866), βλ. ΗΛΙΑΣ Α. ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ, *Κεφαλληνιακά Σύμμικτα*, τόμ. Α', Αθήνα 1904, σελ. 796-797.

Επίσης ο κώδικας φέρει σίλλυβο, δηλαδή χάρτινη πινακίδα, η οποία χρησίμευε ως ένδειξη του περιεχομένου σε παλαιότερες εποχές, όταν οι κώδικες τοποθετούνταν στα ράφια του αρχείου οριζόντια. Η πινακίδα, αρχικών διαστάσεων 8 x 5,5 εκατοστών, είναι επικολλημένη στο κάτω περιθώριο του τελευταίου φύλλου (19v) με τρόπο ώστε να εξέχει και να διαβάζεται η ενεπίγραφη πρόσθια όψη της, στην οποία διακρίνεται μισοσβησμένη η ένδειξη: *No 2 Ca(riano) | protocollo*. Αυτό σημαίνει ότι το σωζόμενο σήμερα χειρόγραφο, σε κάποια περίοδο της ύπαρξής του στο Νοταριακό Αρχείο, ακολουθούσε κάποιο άλλο, το οποίο θα ήταν βέβαια το υπ' αριθμόν 1.

Το στοιχείο αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ενδιαφέροντα συμπεράσματα ως προς την ιστορία του κώδικα, ανάλογα με το πώς θα ερμηνευθεί.

Αν δηλαδή γίνει δεκτό ότι ο σίλλυβος τοποθετήθηκε στο σημερινό φυλλάδιο προτού αυτό αποσπαστεί από ένα μεγαλύτερο κώδικα των 229 φύλλων και καταντήσει το λεπτό σπάρραγμα που έχουμε σήμερα, τότε ο μεγάλος αυτός κώδικας θα αποτελούσε το δεύτερο σε μια σειρά πρωτοκόλλων του Νικόλαου Καπιάνου. Επομένως η επαγγελματική δραστηριότητα του Καπιάνου παρήγαγε δύο τουλάχιστον νοταριακούς κώδικες. Επιπλέον, αν το δεύτερο πρωτόκολλο είχε έκταση τόσο μεγάλη όση μαρτυρεί η φυλλαρίθμηση (219 φύλλα), δικαιολογημένα θα μπορούσε να προταθεί η εικασία ότι και το πρώτο θα είχε ανάλογη έκταση. Αν δε υπολογιστεί το γεγονός ότι στα δεκαοκτώ φύλλα του σημερινού σπάρραγματος τα οποία συνέταξε με το χέρι του ο ίδιος ο Καπιάνος καταγράφεται η δραστηριότητα ενός μόνο τετραμήνου (44 πράξεις, από τις αρχές Οκτωβρίου 1575 έως το πρώτο πενθήμερο του Φεβρουαρίου 1576), όπως θα μας δοθεί στη συνέχεια η ευκαιρία να αποδείξουμε, τότε ίσως να μη φανεί υπερβολική η εικασία ότι στο υπόλοιπο, χαμένο σήμερα τμήμα του κώδικα (201 φύλλα), περιεχόταν η παραγωγή άλλων 44 μηνών (υπολογίζοντας πάντα με μέσους όρους και υπό την προϋπόθεση ότι η έκταση των πράξεων ανά σελίδα στο χαμένο τμήμα δεν διέφερε ριζικά από αυτήν του σωζόμενου τμήματος). Συνεπώς το δεύτερο πρωτόκολλο του Καπιάνου θα περιείχε συνολικά την παραγωγή 48 μηνών, μιας τετραετίας δηλαδή, από τις αρχές του 1572 έως τις αρχές του 1576. Ανάλογης έκτασης ίσως να ήταν και το πρώτο. Ενδέχεται δηλαδή ο Καπιάνος να ξεκίνησε τη δραστηριότητά του ως νοτάριος κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1560.

Αν πάλι θεωρηθεί ότι ο σίλλυβος επικολλήθηκε στο φυλλάδιο από τη στιγμή που αυτό είχε αποσπαστεί και μετά, όταν πλέον ολόκληρος κώδικας είχε διαλυθεί και σκορπίσει, τότε θα μπορούσε να προταθεί ένας άλλος συλλογισμός: ότι το «ορφανό» πλέον φυλλάδιο, προκαλώντας αμηχανία για την προέλευσή του σε όποιον κλήθηκε να το κατατάξει, προσκολλήθηκε, με κριτήρια άγνωστα για εμάς σήμερα, ως συμπλήρωμα (No 2) στο πρωτόκολλο ενός άλλου νοταρίου, του Λεονάρδου Καλυβωκά (Leonardo Calivocà), όπως αναφέρει η πρώτη και παλαιότερη επικεφαλίδα του εξωφύλλου⁴. Σε αυτή την περίπτωση ο αριθμός των 59 φύλλων που δίνεται στην επιγραφή αυτή ως συνολική έκταση του πρωτοκόλλου του Καλυβωκά θα προέκυπτε από τα 19 του Καπιάνου συν άλλα 40 του Καλυβωκά. Κάτι τέτοιο μάλιστα φαίνεται ακόμη περισσότερο πιθανό, για το λόγο ότι ο αριθμός των 40 φύλλων εύκολα ερμηνεύεται ότι αποτελείται από 20 δίφυλλα, τα οποία είτε συγκροτούσαν ένα αμιγές τεύχος είτε κατανέμονταν πολύ φυσιολογικά σε δύο τεύχη των 10 διφύλλων το καθένα⁵.

4. Πρωτόκολλο του Λεονάρδου Καλυβωκά δεν έχει σωθεί και το όνομά του δεν αναφέρεται στον κατάλογο του Νοταριακού Αρχείου. Πολύ πιθανόν ο λόγος της προσάρτησης να ήταν ότι στην αλφαβητική κατάταξη το επώνυμο Καλυβωκάς (Cal-) ερχόταν αμέσως πριν από το Καπιάνος (Cap-).

5. Στην παρουσίαση του νοταρίου Ανδρέα Αμάραντου είχαμε οδηγηθεί στο συμπέρασμα ότι τον κώδικά του συγκροτούσαν τρία τεύχη των 10 διφύλλων (βλ. ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ, σελ. 14-16). Την ίδια δομή σε τεύχη των 10 διφύλλων εξακριβώσαμε και στο πρωτόκολλο του ιερέα Σταμάτη Μοντεσάντου, που είναι ο παλαιότερος σωζόμενος νοταριακός κώδικας στο Νοταριακό Αρχείο της Κεφαλονιάς (και έχει στο μεταξύ εκδοθεί από τα ΓΑΚ – Αρχεία Νομού Κεφαλληνίας, ως αρ. 4 στη σειρά Πηγές των Αρχείων Νομού Κεφαλληνίας, από την ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΖΑΠΑΝΤΗ, βλ. σημ. 1). Μεταγενέστερη εξέταση και άλλων νοταριακών κωδικών από τον 16ο αιώνα, των ιερέων Νικόλαου Ρωμανού (Νοταριακό Αρχείο, αρ. 4), Ανδρέα Μαυροϊωάννη (Νοταριακό Αρχείο, αρ. 5) και Μάρκου Λευκόκοιλου (Νοταριακό Αρχείο, αρ. 7), καθώς και του Γιάκουμου Σουριάνου (Νοταριακό Αρχείο, αρ. 8 – και αυτός νοτάριος του Κάστρου, λαϊκός όπως ο Καπιάνος, έχει εκδοθεί από τα ΓΑΚ – Αρχεία Νομού Κεφαλληνίας, ως αρ. 3 στη σειρά Πηγές των Αρχείων Νομού Κεφαλληνίας, επίσης από την ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΖΑΠΑΝΤΗ, βλ. σημ. 1) έδειξε ότι (με λίγες εξαιρέσεις που

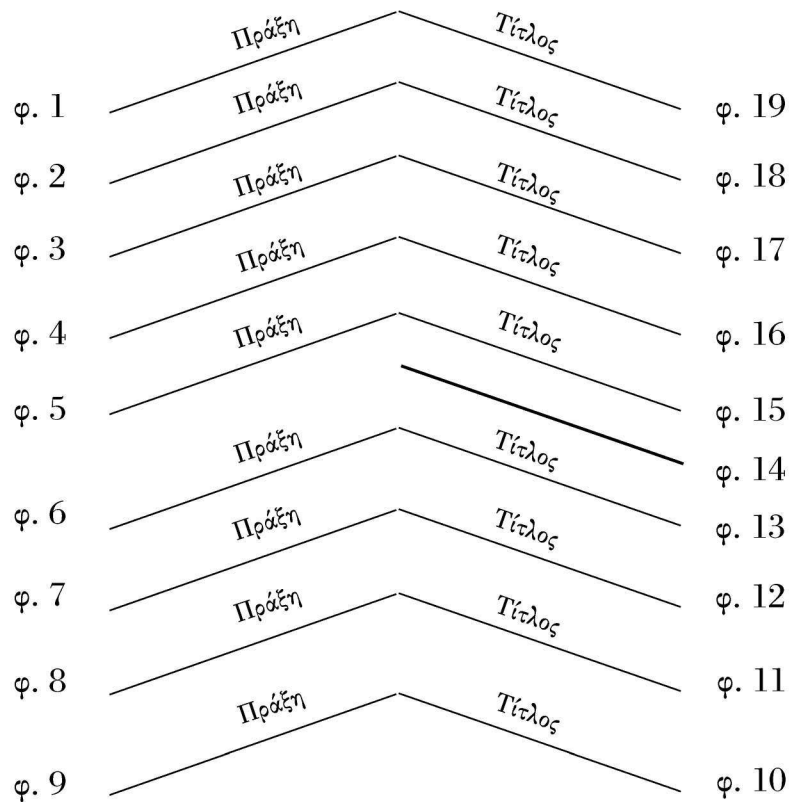
Η αδυναμία εξακρίβωσης της δομής του κώδικα του Καπιάνου (εξαιτίας της σφιχτής ραφής με σπάγκο που ενώνει τα φύλλα, όπως εξηγήσαμε προηγουμένως) ξεπεράστηκε χάρη σε μια παρατήρηση του γραπτού περιεχομένου των σελίδων, η οποία και προσέφερε την άκρη του νήματος με τη βοήθεια του οποίου μπορεί να αναπαρασταθεί όχι μόνο η δομή του κώδικα αλλά και η μέθοδος εργασίας του νοταρίου.

Την προσοχή μας έλκυσαν μερικές λιγόστιχες εγγραφές, εννέα τον αριθμό, κατανεμημένες από μία στο verso των φύλλων 10 έως 13 και 15 έως 19. Βρίσκονται στο μέσο περίπου της σελίδας, στριμωγμένες δεξιά, σε επαφή σχεδόν με το δίπλωμα του φύλλου και συχνά έχοντας το δεξιό τους άκρο καλυμμένο από αυτό. Είναι περικυκλωμένες με γραμμή περιθωρίου και διαγραμμένες, το δε κείμενο της σελίδας τις περιτρέχει, τις αποφεύγει θα έλεγε κανείς παραστατικότερα. Είναι εμφανές ότι οι εγγραφές αυτές δεν τέθηκαν εκ των υστέρων, δηλαδή μετά την καταγραφή των πράξεων· υπήρχαν στη σελίδα προτού αρχίσει ο νοτάριος να γράφει τις πράξεις του. Το περιεχόμενό τους είναι σαφές: πρόκειται για τίτλους πράξεων, με τα ονόματα των συμβαλλομένων, όπως ακριβώς γνωρίζουμε ότι είναι οι εγγραφές των ευρετηρίων των νοταριακών κωδίκων και όπως θα αναμενόταν να είναι οι εγγραφές στο ευρετήριο του κώδικα του Καπιάνου, εάν υπήρχε. Οι τίτλοι αυτοί όντως παραπέμπουν σε πράξεις υπαρκτές (τις υπ' αρ. 1, 4, 7, 9, 12, 16-17, 19, 22 και 24), οι οποίες όμως δεν βρίσκονται στη ίδια σελίδα με αυτούς αλλά σε εντελώς άλλο σημείο του κώδικα. Προσεκτική παρατήρηση αφήνει να φανεί ότι υπάρχει σταθερό πρότυπο: οι πράξεις στις οποίες γίνεται η παραπομπή είναι οι πρώτες στη σειρά της recto σελίδας των φύλλων 1 έως 9. Ακριβώς αυτά τα φύλλα θα ήσαν τα «δίδυμα», αντικριστά φύλλα των φύλλων που φέρουν τις παραπομπές, εάν το φυλλάδιο απαρτιζόταν από εννέα δίφυλλα, τα οποία διπλώθηκαν για να σχηματιστεί το τεύχος.

αναμένουν την ερμηνεία τους) επικρατεί η ίδια δομή. Δηλαδή ενισχύεται η με επιφυλάξεις διατυπωμένη θεωρία μας ότι η χρήση κωδίκων αποτελούμενων από τεύχη των δέκα διφύλλων ως γραφική ύλη για τις ανάγκες των νοταρίων ίσως να αποτελούσε συστηματική πρακτική, προωθούμενη από τις βενετικές αρχές.

Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι στο σχήμα αυτό δεν συμμετέχει το φ. 14, και πολύ σωστά, διότι το φ. 14 είναι παρένθετο και για πολλούς λόγους είναι βέβαιο ότι δεν έχει συνταχθεί από τον Καπιάνο και δεν ανήκει στο αρχικό σώμα του κώδικα.

Το παρακάτω σχεδιάγραμμα εικονίζει παραστατικά το επιχείρημα. Φαίνεται καθαρά σε ποια σελίδα έχει γραφεί ο κάθε τίτλος και ποια είναι η σελίδα στην οποία βρίσκεται η πράξη στην οποία ο τίτλος αυτός παραπέμπει.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ

Φύλλο 10v:

Κουμπρομέσο κυρ Μ[ι]χέλη Γγελάρδο, κυρ Ανιδρής Χαράχτη και κυρ Σταμάτι Στάβερι:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 24 (φ. 9r)

Φύλλο 11v:

Κουμπρομέσο κυρ [Αν]δρής Ψαρά και κυρ Β[ρε]τού Καμινάρι:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 22 (φ. 8r)

Φύλλο 12v:

Κουμπρομέσο παπα | Γαλιάτζω Λοαρά και | των αδελφών του:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 19 (φ. 7r)

Φύλλο 13v:

Κουμπρομέσο και | απόφασι κυρ Αντώ[νη] | Βάλτζαμου και κυρ [Γε]όργι Μπάτζο:—

Αναφέρεται στις πράξεις αρ. 16 και 17 (φ. 6r)

Φύλλο 15v:

Κουμπρομέσο παπα κυρ Σταμάτι Καλού και κυρ Γεόργο [Κα]λλού:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 12 (φ. 5r)

Φύλλο 16v:

Κουμπρομέσο παπα | Ανδρέα Λαμπίρη [και] | Φράγκο Βάλτζαμου:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 9 (φ. 4r)

Φύλλο 17v:

Γραφή της κυρά|τζα Νικολέτας | της Μαντζαπάρεινας και των φιχοιπέδων της:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 7 (φ. 3r)

Φύλλο 18v:

Γραφή μαστρο-|Λεονάρδο Δαπάρ|μα:—

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 4 (φ. 2r)

Φύλλο 19v:

Γραφή μισέρ Φλόριο [Κρα]|σά και [Λινάρδο Νιόφητου:—]

Αναφέρεται στην πράξη αρ. 1 (φ. 1r)

Η αποκάλυψη της δομής του φυλλαδίου επιτρέπει να ανασυσταθεί και ο τρόπος με τον οποίο εργαζόταν ο νοτάριος. Προφανώς είχε στη διάθεσή του λυτά δίφυλλα, τα οποία δίπλωνε. Κατέγραφε έπειτα τις πράξεις του καλύπτοντας τη recto και τη verso σελίδα του ενός μόνο φύλλου, του αριστερού, ενώ αμέσως μετά σημείωνε στην απέναντι, αντίστοιχη κενή verso σελίδα του δεξιού φύλλου με ποια πράξη άρχιζε η recto σελίδα του κάθε γραμμένου φύλλου. Αυτό έδινε κάποιου είδους ταυτότητα στο φύλλο και επέτρεπε στον νοτάριο να διατηρεί τον έλεγχο του χειρογράφου του, κρατώντας συγχρόνως άδετα τα φύλλα, για λόγους δυσεξακριβωτους σήμερα, οι οποίοι θα έχουν να κάνουν ίσως με τη ευχέρεια τού να μπορεί να συμπληρώνει ή να ανατρέχει στις καταγραμμένες πράξεις. Με τον τρόπο αυτό συνέχιζε έως ότου συμπληρωνόταν ένας ορισμένος αριθμός, τα δέκα δίφυλλα (ή στην περίπτωσή μας εννέα⁶), οπότε και τα έδενε, συγκροτώντας ένα τεύχος του πρωτοκόλλου. Στη συνέχεια εξακολουθούσε να γράφει στα υπόλοιπα φύλλα (αυτά που είχαν μείνει άγραφα), έχοντας πρώτα διαγράψει και περικλείσει με γραμμή τους υπάρχοντες τίτλους παραπομπής, ενώ με προσοχή η γραφίδα του απέφευγε τα ήδη γραμμένα.

Η φθορά που έχει υποστεί το φυλλάδιο είναι η αναμενόμενη για ένα χειρόγραφο το οποίο θα πρέπει να έχει υποστεί αρκετές ταλαιπωρίες. Οι άκρες των φύλλων έχουν τριφτεί, ιδίως στην επάνω δεξιά γωνία, και μάλιστα οι εξωτερικές ακμές έχουν συρρικνωθεί και ανακυρτωθεί, προφανώς από υγρασία. Κηλίδες από υγρασία είναι εμφανείς, ιδίως στις τελευταίες σελίδες. Γενικά όμως κείμενο δεν έχει απολεστεί και, όπου αυτό συνέβη, μπορεί με σχετική ευκολία, χάρη και στις στερεότυπες επαναλαμβανόμενες εκφράσεις, να αποκατασταθεί.

Άγραφες σελίδες στο σώμα του κώδικα το γραμμένο από τον Καπιάνο δεν υπάρχουν. Το κείμενο περιέχεται σε κανονικά περιθώρια, με κάθε σελίδα να αποτελείται κατά μέσον όρο από περίπου 34 πολύ τακτικούς στίχους, σε αρκετά πυκνή δηλαδή γραφή. Λίγες είναι οι προσθήκες κειμένου

6. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε για ποιο λόγο ο Καπιάνος αρκέστηκε στα εννέα δίφυλλα και δεν συμπλήρωσε τον αναμενόμενο αριθμό των δέκα. Δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να έχει εκπέσει ένα δίφυλλο στην αρχή του τεύχους, το οποίο όμως δεν άφησε ίχνη, δηλαδή ακέφαλες ή κολοβές πράξεις.

που από αβλεψία παραλήφθηκε και προστίθεται στο περιθώριο. Σε κάθε σελίδα περιέχονται δύο ή τρεις πράξεις ή τμήματα πράξεων, χωρίς να διαχωρίζονται μεταξύ τους με γραμμές. Συχνά στη recto σελίδα ο νοτάριος γράφει το κείμενο πιο δεξιά, αφήνοντας περιθώριο περίπου 5 εκατοστών στα αριστερά. Σε όσα σημεία των σελίδων έχει παραμείνει άγραφο κενό μεταξύ των πράξεων, αυτό έχει διαγραμμιστεί από νεότερο χέρι με διαγώνιες γραμμές και σποραδικά έχει σημειωθεί η λέξη *vacuo*, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο χώρος δεν θα χρησιμοποιηθεί μεταγενέστερα για τυχόν αλλοιώσεις ή αθέμιτες προσθήκες. Εξαιρέση σε αυτά αποτελεί το παρένθετο φύλλο 14, που είναι γραμμένο μόνο στη μία του σελίδα. Σε αυτήν περιέχεται η πράξη 43, γραμμένη, όπως ρητά δηλώνεται, από το χέρι όχι του Καπιάνου αλλά κάποιου άλλου που δεν είναι νοτάριος, του Ανδρέα Πελεκούδη. Στην πίσω σελίδα της έχουν σημειωθεί – και στη συνέχεια διαγραφεί – κάποιοι λογαριασμοί και δυσανάγνωστα ονόματα. Είναι εμφανές ότι πρόκειται για το πρωτότυπο της πράξης 42, που είχε συνταχθεί από τους συμβαλλόμενους χωρίς την παρουσία νοταρίου και αργότερα προσκομίστηκε στον Καπιάνο για να την καταχωρίσει στο πρωτόκολλο και να της προσδώσει εγκυρότητα.

Ο κώδικας φέρει τρεις συνολικά αριθμήσεις φύλλων, όλες στις recto σελίδες του κάθε φύλλου. Στο επάνω περιθώριο της σελίδας συναντάται η παλαιότερη, με ελληνικά ψηφία, γραμμένη με τον ίδιο γραφικό χαρακτήρα που έχει γραφτεί το κείμενο και άρα αποδιδόμενη με ασφάλεια στον Καπιάνο. Η αριθμηση αυτή δεν παίρνει υπόψη της το φ. 14. Από το φ. 11r μέχρι το τέλος, εξαιτίας της φθοράς, οι αριθμοί διαβάζονται δύσκολα. Επειδή όμως στο μόνο σημείο στο οποίο θα μπορούσε να υπάρξει διατάραξη, συγκεκριμένα στη διαδοχή των φφ. 13, 14, 15, είναι δυνατόν να αποκατασταθεί ομαλή συνέχεια, μπορεί κανείς να έχει εμπιστοσύνη ότι ανωμαλία δεν υπάρχει και ότι η αριθμηση κυλά σωστά από τον αριθμό σια΄ έως τον αριθμό σκθ΄.

Δεύτερη αριθμηση, αρκετά παλιά, ενδεχομένως της εποχής της σύνταξης του κώδικα και πάντως πριν από τα τέλη του 18ου αιώνα, υπάρχει στο αριστερό περιθώριο της κάθε recto σελίδας. Είναι με αραβικά ψηφία, αρχίζει από τον αριθμό 127, μετρά το φ. 14, και τελειώνει στον αριθμό 145. Θα μπορούσε να έχει γίνει λίγο μετά την εποχή του Καπιάνου από κάποι-

ον γραφέα συνηθισμένο σε λατινικά πρότυπα, ενδεχομένως σε κάποια φυλλαρίθμηση που θα έγινε κατά τον έλεγχο του πρωτοκόλλου από τις βενετικές αρχές. Το γεγονός ότι αρχίζει με 87 φύλλα διαφορά από την πρώτη σημαίνει ότι τόσα ακριβώς είχαν εκπέσει από τον αρχικό κώδικα.

Η τρίτη και τελευταία αρίθμηση έχει γίνει σε χρονολογία νεότερη, μάλλον του 19ου αιώνα, το πιθανότερο από το χέρι του αρχειοφύλακα Φωκά. Σε αυτήν οι αριθμοί γράφονται ολογράφως στα ιταλικά. Για να τους σημειώσει, ο γραφέας χρειάζεται αρκετό ελεύθερο χώρο, τον οποίο προσπαθεί να βρει στο επάνω μέρος της σελίδας. Αυτό αποτελεί ένδειξη ότι η φθορά στις άκρες των φύλλων έχει ήδη επέλθει. Συνήθως βρίσκει χώρο σε κάποιο άνοιγμα παραγράφου λίγο πιο κάτω από την αρχή της σελίδας. Η αρίθμηση αρχίζει από την ένδειξη *Prima* (ενν. *pagina*) και συνεχίζεται ομαλά μέχρι την ένδειξη *dieci* (φ. 10). Μετρά όμως και το φ. 11 ως *dieci* δεύτερη φορά και με το σφάλμα αυτό προχωρά και, συμπεριλαμβάνοντας το φ. 14, φθάνει μέχρι το τέλος (*dieciotto*). Σε επανέλεγχο ο γραφέας, έχοντας αντιληφθεί το λάθος, επιστρέφει στο φ. 11, διαγράφει τις προηγούμενες αριθμήσεις από εκεί και μέχρι το τέλος σημειώνει την ορθή αρίθμηση έως το *diecinove*.

Ο παρατιθέμενος πίνακας εξηγεί πώς έχει η κατάσταση:

ΦΥΛΛΟ ΚΩΔΙΚΑ	ΑΡΙΘΜΗΣΕΙΣ		
	Αρίθμηση Α	Αρίθμηση Β	Αρίθμηση Γ
εξώφυλλο			
φ. 1r	σιά'	127	Prima
φ. 1v			
φ. 2r	σιβ'	128	due
φ. 2v			
φ. 3r	σιγ'	129	tre
φ. 3v			
φ. 4r	σιδ'	130	quattro
φ. 4v			
φ. 5r	σιε'	131	Cinque

φ. 5v			
φ. 6r	σιστ´	132	Sei
φ. 6v			
φ. 7r	σιζ´	133	Sette
φ. 7v			
φ. 8r	σιη´	134	Otto
φ. 8v			
φ. 9r	σκ´	135	Nove
φ. 9v			
φ. 10r	σκ´	136	dieci
φ. 10v			
φ. 11r	σ[κα´]	[1]37	{dieci} undici
φ. 11v			
φ. 12r	[...]	138	{undeci} duodeci
φ. 12v			
φ. 13r	[...]	139	
φ. 13v			
φ. 14r	[...]	140	
φ. 14v			
φ. 15r	σ[κδ´]	141	{quattordecì} quindecì
φ. 15v			
φ. 16r	σ[κε´]	142	{quindecì} Sedeci
φ. 16v			
φ. 17r	σ[κζ´]	143	{Sedeci} Diecisette
φ. 17v			
φ. 18r	σ[κη´]	144	{diecisette} Dieciotto
φ. 18v			
φ. 19r	σ[κθ´]	145	{dieciotto} diecinove
φ. 19v			

Σε κάθε πράξη ο νοτάριος συνήθως προτάσσει τη χρονολογία, πάντοτε με ελληνικά ψηφία, τα οποία άλλωστε χρησιμοποιεί αποκλειστικά. Επιπλέον προστίθεται σταθερά και η χρονολόγηση κατά ινδικτιώνα⁷, ενώ απουσιάζει οποιαδήποτε ένδειξη που θα δικαιολογούσε την υποψία ότι η αρχή του έτους ορίζεται κατά το βενετικό ημερολόγιο (1 Μαρτίου)⁸.

Οι ημερομηνίες των πράξεων δεν ακολουθούν ομαλή αύξουσα χρονολογική σειρά. Είναι εμφανές ότι κάθε τόσο η κανονική σειρά διακόπτεται για να παρεμβληθεί μια πράξη που έχει συνταχθεί σε χρόνο προγενέστερο. Ο λόγος είναι ότι το πρωτόκολλο περιέχει στο μεγαλύτερο μέρος του όχι πρωτότυπες πράξεις αλλά αντίγραφα, γραμμένα από τον ίδιο τον νοτάριο. Η κάθε πράξη συντασσόταν για χάρη των συμβαλλομένων είτε από τον νοτάριο είτε από κάποιον άλλον εγγράμματο και παραδινόταν στους ενδιαφερομένους. Στην πρώτη περίπτωση φρόντιζε ο ίδιος ο νοτάριος να την ρεγιστράρει (να την καταχωρίσει) αμέσως μετά στο πρωτόκολλο, στη δεύτερη μεριμνούσαν οι συμβαλλόμενοι να την προσκομίσουν σε αυτόν και να του ζητήσουν να την καταχωρίσει, ώστε να αποκτήσει νομική ισχύ. Από τη στιγμή της σύνταξης έως τη στιγμή της καταχώρισης μπορεί να μεσολαβούσαν μήνες (όπως π.χ. η πράξη 10, που συντάχθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1575 και καταχωρίστηκε στις 17 Οκτωβρίου του ίδιου έτους) ή και

7. Μοναδική περίπτωση όπου απουσιάζει η χρονολόγηση κατά ινδικτιώνα είναι η πράξη 43, η οποία όμως δεν έχει συνταχθεί από τον Καπιάνο. Επίσης στην πράξη 49 αποκαθιστούμε με ασφάλεια το έτος της ινδικτιώνας (δ'), εφόσον σε όλες τις πράξεις που συντάχθηκαν, όπως αυτή, τον Ιανουάριο του 1576, ο νοτάριος σημειώνει χωρίς σφάλμα ινδικτιώνας δ'.

8. Παραθέτουμε για διευκόλυνση πίνακα με τις ινδικτιώνες των ετών 1571-1576 στα οποία συντάχθηκαν οι σωζόμενες πράξεις του Καπιάνου:

- 1 Σεπ. 1570-31 Αυγ. 1571: έτος ινδικτιώνας ιδ'
- 1 Σεπ. 1571-31 Αυγ. 1572: έτος ινδικτιώνας ιε'
- 1 Σεπ. 1572-31 Αυγ. 1573: έτος ινδικτιώνας α'
- 1 Σεπ. 1573-31 Αυγ. 1574: έτος ινδικτιώνας β'
- 1 Σεπ. 1574-31 Αυγ. 1575: έτος ινδικτιώνας γ'
- 1 Σεπ. 1575-31 Αυγ. 1576: έτος ινδικτιώνας δ'.

χρόνια (όπως η πράξη 4 που συντάχθηκε στις 9 Φεβρουαρίου 1571 και καταχωρίστηκε μεταξύ 5 και 11 Οκτωβρίου 1575). Άλλωστε απουσιάζουν οι ιδιόχειρες υπογραφές μαρτύρων (με μία εξαίρεση), στοιχείο που θα συνηγορούσε υπέρ της άποψης ότι πρόκειται για κώδικα πρωτοτύπων⁹.

Από τον πίνακα που παρατίθεται στο τέλος του τόμου («Χρονολόγιο κατά τη σειρά καταχώρισης των πράξεων στο πρωτόκολλο») διαπιστώνεται ότι σε σύνολο 62 πράξεων του κώδικα οι 19 είναι εκτός σειράς¹⁰. Αν αφαιρεθούν αυτές οι πράξεις αποκαθίσταται μια πολύ κανονική σειρά, η οποία αρχίζει με την πράξη 2 (3 Οκτωβρίου 1575) και τελειώνει με την πράξη 62 (5 Φεβρουαρίου 1576)¹¹. Στην ουσία δηλαδή ο κώδικας περιέχει την επαγγελματική δραστηριότητα ενός τετραμήνου.

Το κείμενο είναι γραμμένο με καθαρή, τακτική γραφή, με μελάνι που ποικίλλει σε αποχρώσεις, από έντονο φαιό, σχεδόν μαύρο, μέχρι ξανθό καστανό διαφόρων διαβαθμίσεων, ανάλογα με την ποιότητα του μελανιού και την ποσότητα που υπήρχε στη γραφίδα. Χρησιμοποιούνται πολύ λίγες βραχυγραφίες, όλες γνωστές και διαδεδομένες. Ο γραφικός χαρακτήρας είναι τακτικός, με άνεση στις καμπύλες και μικρή κλίση προς τα δεξιά, στοιχεία που φανερώνουν ότι ο γραφέας είχε ευχέρεια στο γράψιμο. Αξιοσημείωτες είναι μερικές απόπειρες μονοκονδυλιάς και επιδεικτικής γραφής («φιοριτούρας») στον πρώτο στίχο, όπου σημειώνεται η χρονολογία, και στον τελευταίο, όπου περιέχεται η υπογραφή του Καπιάνου. Το αξιοπρόσεκτο στην υπογραφή είναι ένα ασυνήθιστο διακοσμητικό κεφαλαίο έφιλον, το οποίο αποδώσαμε σε επίδραση δυτική¹². Το κείμενο της υπογραφής είναι σταθερό:

9. Τον λόγο της φαινομενικής αταξίας στη χρονολόγηση των πράξεων μας δόθηκε η ευκαιρία να τον εξηγήσουμε και στην περίπτωση του νοτάριου Ανδρέα Αμάραντου. Βλ. ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ, σελ. 19 και σημ. 11.

10. Είναι οι πράξεις 1, 4, 7, 9, 10, 12, 16, 17, 19, 22, 24, 26, 30, 34, 35, 39, 42, 48 και 51.

11. Το ότι απουσιάζουν καταχωρίσεις πράξεων του έτους 1574 θα πρέπει να οφείλεται σε τυχαία αίτια.

12. ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΙΧΑΛΑΓΑ, Μ. ΜΠΛΕΤΑΣ, Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Νοταριακή γλώσσα και γραφή τον 16ο αιώνα. Οι νοταριακοί κώδικες της Κεφαλονιάς», *Η ελληνική γραφή κατά τους 15ο και 16ο αιώνες*, Αθήνα 2000, σελ. 31-51.

† *Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα*

Μόνο σε μία περίπτωση συναντάται υπογραφή μάρτυρα (στην πράξη 5) και αυτή είναι ιδιόχειρη.

Το ότι το κείμενο είναι ευανάγνωστο δεν σημαίνει ότι είναι και ορθογραφημένο. Είναι γνωστή η κατάρρευση του συστήματος ορθογραφίας στα μεταβυζαντινά κείμενα και πολύ περισσότερο στα γραμμένα από ολιγογράμματους συντάκτες. Το πρόβλημα ενίοτε αποκτά διαστάσεις απρόσμενες, σε σημείο ώστε ορισμένες φορές να δυσχεραίνεται η ανάγνωση και η κατανόηση. Το αποκορύφωμα είναι όταν η ίδια λέξη γράφεται στην ίδια πράξη με διαφορετικούς τρόπους (*πρωτοπαπά* και *προτοπαπά*, *ψυχή* και *ψυχοί*). Το ίδιο ασταθές είναι και ο τονισμός και ο πνευματισμός των λέξεων.

Δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων ο νοτάριος αντιγράφει από κάποιο κείμενο που έχει συντάξει σε χρόνο προγενέστερο. Έχοντας λοιπόν απομακρυνθεί από το κείμενο, ενεργώντας ίσως και με βιασύνη, διαπράττει λάθη αντιγραφής, όπως παραλείψεις (λ.χ. πράξη 47, στ. 10: *μισέρ Λού* (αντί *Λούκα*) *Κρασά*· πράξη 48, στ. 28: *Δομήκας*, αντί *Δομήνικας*· πράξη 60, στ. 10: *ήθε* αντί του εννοουμένου *ήθελε*), ή και αυτούσιες παραναγνώσεις λέξεων τις οποίες δεν διακρίνει καλά (όπως στην πράξη 20, στ. 8, όπου γράφει το ακατανόητο *οφαήτι* εννοώντας *φράκτη*). Ίσως για τον ίδιο λόγο, δηλαδή αδυναμία ανάγνωσης, έχει αφεθεί κενό στην πράξη 29, στ. 10, μετά τη λέξη *άσπρα*, όπου θα δινόταν η εκτίμηση ενός παπλώματος σε χρήμα.

Από τις ορθογραφικές ιδιορρυθμίες του Καπιάνου σημειώνουμε την ασταθή απόδοση του συνδυασμού έρρινων με κλειστά ηχηρά (λ.χ. *υπόσχοται* αντί *υπόσχονται*, *πέτε* αντί *πέντε* κ.λπ., όπου με το γράμμα «τ» αποδίδεται ο φθόγγος [d], υπό την επίδραση ίσως της τοπικής ιδιωματικής προφοράς), πρόβλημα γενικότερο της εποχής, και την ένωση λέξεων με τα εγκλιτικά που ακολουθούν (*πατέραστους*, *πατρόστους*, *αμφοτέρουςτους*, *εξοδέστους*, *κριτάδεστους*, *απετύχωντάστους*, *αποτήχοντέστης*).

Η γλώσσα που χρησιμοποιεί ο Καπιάνος είναι η απλή λαϊκή γλώσσα της εποχής με τους αναπόφευκτους αρχαϊσμούς, λόγω του νομικού χαρακτήρα του κειμένου, και πολύ λίγους ιταλισμούς, περιορισμένους στη νομι-

κή και διοικητική ορολογία. Όπως είναι φυσικό, το μεγαλύτερο μέρος του κειμένου των πράξεων αποτελείται από σταθερές και επαναλαμβανόμενες τυπικές φράσεις (λογότυπους), χάρη στους οποίους μπορεί συχνά να συμπληρωθεί κείμενο που λείπει (λ.χ.: *ως καλός δουλευτής – ως καλώς γεοργός αγαθήν γην – έκαμαν απόφαση η δίο από μήας βουλής και γνώμης – στερκτώ και αμετάτρεπτο (ή στερεό και αμεταποίητο) – να ηδούν και ακούσουν όλα τα δικεώματα – κάμουν τέλειον και καθολικόν συνηβασμών, και πολλά παρόμοια*)

Ας επισημανθεί ακόμη ένας ιδιωματισμός, στοιχείο και αυτό της μεταβατικής γλωσσικά εποχής, ο οποίος θα μπορούσε να δυσκολέψει την κατανόηση του κειμένου από τον σημερινό αναγνώστη: ο περιφραστικός υπερσυντέλικος σχηματίζεται με βοηθητικό ρήμα όχι το «έχω», όπως στη σημερινή κοινή νεοελληνική, αλλά με το «θέλω». Παραδείγματα: Στην πράξη 5, οι δύο ιδιοκτήτες ζώου εξηγούν υπό ποιες περιστάσεις αυτό ξέφυγε από την κατοχή τους: *λέγοντες προς το ήθελαν χάσι [= είχαν χάσει] πρόην κερόν της σηχήσεος (...) έσοντας προς την ήθελαι πάρι [= είχε πάρει] ο άνοθεν μισέρ Τζάνης· στην πράξη 18, ο αγρολήπτης αναφέρει από ποιον αγροδότη έχει πάρει το χωράφι: *το οπίο κλήσμα το ήθελαι πάρι [= είχε πάρει] ο ριθής κυρ Τζάνης από τον ευγενή μισέρ Αληβήζη Φαζηόλι· στην πράξη 21, διευκρινίζεται ποια ακριβώς είναι η αιτία της αντιδικίας μεταξύ δύο μερών: *διά την γκαρέλα ωπου ήθελαι κάμη [= είχε κάμει] ο άνοθεν κυρ Θομάς (το ίδιο και στην πράξη 32: *την καρέλα ωπου ήθελαι κάμη [= είχε κάμει] ο ριθής κυρ Α.)· στην πράξη 25, αιτιολογείται γιατί καταβάλλεται αποζημίωση: *διά το δαμάλι (...) οπου του ήθελαι λαβόση [= είχε λαβώσει] ο ριθής κυρ Νικολώς προλαβόν ημέρες ησε ζημήα οπου του ήθελαι κάμη [= είχε κάμει]· τέλος, στην πράξη 60 διασαφηνίζεται ότι κάποιος δωρητής είχε αφιερώσει την καλλιέργεια ενός αμπελιού σε ναό: *διά την αναστισήα του αυτού αμπελήου, την οπίαν αναστησία την ήθελαι αφήσι [= την είχε αφήσει] ο παπα κυρ Ανδρήας Σαραντηνός διά την ψυχή του εις το ναόν του Μεγάλου Ταξιάρχου στα Καλαβράτα. (Σε όλα αυτά τα παραδείγματα δεν πρόκειται για δυνητικό μέλλοντα, αφού οι πράξεις έχουν συντελεστεί στο παρελθόν).******

Υπάρχει βεβαίως και η περισσότερο γνωστή χρήση του βοηθητικού ρήματος «θέλω», αυτή για την απόδοση του μέλλοντα, με το «να» και υποτακτική αορίστου (θέλω + να), ως μεταβατικός τύπος που θα οδηγήσει

στον τύπο «θε να», προτού καταλήξει στο σημερινό «θα». Παραδείγματα: πράξη 28: *θέλη να πάρι [= έχει να πάρει, θα πάρει]*· πράξη 5: *θέλη ξετημήσιν (με απαρέμφατο!)*.

Άλλη μία ιδιαιτερότητα είναι η κατάληξη των μετοχών σε *-οντες*, αντί της σημερινής σε *-οντας* (λ.χ. *κάνοντες την δεφέζα του ο ριθής κυρ Αποστόλης* (πράξη 32)· *στημάροντες το δαμάλη το λαβομένο* (πράξη 25)· *πέρνο<ν>τες τον καρπόν η άνοθεν Πετρικάδες* (πράξη 38)· *όλο το κλήσμα του, σαλβήζοντες τα δέντρι τα λαδικά, να ήνε εις την εξουσία του άνοθεν Μ.* (πράξη 35)· *και σώνοντες οι πέντε χρόνοι, να διαμένει το κλήσμα εις τον αυτών Μ.* (πράξη 35).

Ως προς το νομικό περιεχόμενο¹³, η αποσπασματικότητα του δείγματος των σωζόμενων πράξεων δεν ευνοεί την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων. Πάντως η κατηγορία πράξεων που υπερέχει αριθμητικά είναι τα συνυποσχετικά διαιτησίας και οι αιρετοκρισίες. Δεύτερες σε συχνότητα είναι οι συμβάσεις που ασχολούνται με ακίνητα (πωλήσεις, δωρεές, πακτώσεις), τα περισσότερα των οποίων βρίσκονται στην ύπαιθρο (πρόκειται δηλαδή για αξιοποίηση γεωργικού κεφαλαίου). Επισημαίνεται η παραίτηση από δικαιώματα προτίμησης, στοιχείο που μαρτυρεί την επιβίωση του ρωμαιο-βυζαντινού δικαίου (πράξεις 30, 38, 44, 46). Αξιοπρόσεκτη επίσης είναι η εργολαβική σύμβαση της πράξης 20, όπου παραχωρείται στον εργολάβο το ακίνητο που θα επισκευάσει μέσα στο Κάστρο, για να το αξιοποιήσει οικονομικά μέχρις ότου ισοσκελιστούν οι δαπάνες του. Συμβάσεις που προϋποθέτουν προχωρημένο βαθμό εκχρηματισμένης οικονομίας είναι εκείνες στις οποίες ο ένας συμβαλλόμενος, που διαθέτει χρηματικό κεφάλαιο, προαγοράζει την παραγωγή ενός προϊόντος και περιμένει την παράδοσή του τον καιρό της συγκομιδής· μάλιστα σε μία από αυτές τις περιπτώσεις δηλώνεται ρητά ότι το προϊόν πρέπει να παραδοθεί στο Αργοστόλι (στο *Ύργοστόλι*, πράξεις 34, 58). Χάρη σ' αυτή τη μνεία διαθέτουμε μία από τις πρωιμότερες αναφορές του Αργοστολιού ως τόπου διαμετακόμισης αγαθών. Οι πιο ενδιαφέρουσες ωστόσο συμβάσεις, αυτές άλλωστε που προδίδουν σαφώς αστικό περιβάλλον, όπως ήταν και το ζητούμενο για

13. Βλ. τους πίνακες: «Νομικές πράξεις κατ' αύξοντα αριθμό», και «Νομικές πράξεις κατά είδος».

έναν νοτάριο της περιοχής του Κάστρου, είναι οι πράξεις 56 και 57, από τις οποίες τεκμαίρεται ότι οι συμβαλλόμενοι έχουν συστήσει εταιρεία για την ενοικίαση του φόρου της κριθαροδεκατίας. Ειδικότερα, στην πράξη 57 πωλείται το ελπιζόμενο κέρδος από τη συναλλαγή αυτή και γίνεται διαδοχή σε εταιρικό μερίδιο, το οποίο μετρίεται σε *καράτα* (εικοστά τέταρτα) (να σαλδάρι τη γκάμαρα εις τα τέσερα ήμησι καράτα). Επίσης ενδιαφέρουσες για νομικούς αλλά και πραγματολογικούς λόγους είναι οι πράξεις σύστασης εκκλησιαστικής αδελφότητας (πράξεις 42, 45)¹⁴.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι εκτιμητές, πρόσωπα καθολικής αποδοχής, γέροντες, που τους αναγνωρίζεται η εμπειρία και το κύρος, επειδή πριν από κάθε μεταβολή προηγείται πάντοτε η εκτίμηση της αξίας του αγαθού *διά να λήψουν απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και σκάνδαλα*. Ανάλογη είναι και η ιδιότητα εκείνων, οι οποίοι ως *άλπιτρες ριτέ κριτέ συνιβαστέ και αποφασιστέ και κηνοί διαγνώμονες* καλούνται να διαιτητεύσουν σε διαφορές, ή κυριολεκτικά «αξιώνονται, διορθώνονται και αποκαθίστανται» ή «τίθενται, αξιώνονται και παρακαλούνται», να αποφασίσουν ομόφωνα (η *δίο από μήας βουλής και γνώμης – η δίο ώσον και η τρις*) ή κατά πλειοψηφία (*όσον και το πλήο μέρος*). Οι πράξεις τους (ήτι κρήνον, σνηηβάσουν και ημηράσουν και αποφασίσουν) είναι δεσμευτικές για τους συμβαλλομένους-αντιδίκους, με ποινή την καταβολή προστίμου (πράξη 10: *πένα 25 δουκάτα · πράξη 14: υπέρ φάμπρικας και ταμείου σκλάβων 10 δουκάτα · πράξη 50: υπέρ φάμπρικας Αγίου Μάρκου 25 φλουριά*).

Το αδιαμφισβήτητο δικαίωμα της γυναίκας κατοχυρώνεται στην πατρική και συζυγική περιουσία (πράξεις 7, 21, 23, 41), όπως και η προικοδοσία (πράξεις 8, 51). Δεν λείπουν οι περιπτώσεις λειψοπροικίας (πράξεις 47, 59). Ακόμη επισημαίνεται η επίκληση του θείου (πράξεις 10, 17, 44, 45, 51, 53: *Χριστού το όνομα επικαλούμενοι – εις δόξαν Χριστού – εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος – Ηπεραγία μου Θεοτόκε, σην του μονογενού σου υιού, εύτιχος και βοηθώς γένου τη*

14. Για τις ορθόδοξες εκκλησιαστικές αδελφότητες λαϊκών, ενδεικτικά βλ. Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Θρησκευτικές αδελφότητες λαϊκών στα Ιόνια Νησιά», *Σύμμεικτα* 7 (1987), σελ. 193-204· ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, «Συντεχνίες και θρησκευτικές αδελφότητες στην Κρήτη της βενετικής περιόδου», *Ρέθυμνο* 2001 (ανέκδ. διδ. διατριβή)· ΣΠ. Χ. ΚΑΡΥΔΗΣ, *Ορθόδοξες αδελφότητες και συναδελφικοί ναοί στην Κέρκυρα (15ος-19ος αι.)*, Αθήνα 2004.

ώρα ταύτη εις το παρών σηνηκέσηον όπερ μαίλη γενέστε, εκ Θεού) και επίσης το φόβητρο της πνευματικής τιμωρίας ως κίνητρο τιμιότητας (πράξεις 23, 55: όρκον ηκονικόν· πράξη 17: δεν ήθέλησε ν' αφήσι ... να κάμη όρκον) σε εξετάσεις και καταθέσεις μαρτύρων.

Ισχύον δίκαιο στη συγκεκριμένη εποχή είναι αυτό της κυριάρχου Γαληνοτάτης Δημοκρατίας της Βενετίας (κατά την τάξιν των Βεναιτιών – κατά τι νομήν και συνήθειαν των Βαινιτιών), χωρίς να έχουν εκλείψει οι επιβιώσεις του βυζαντινού δικαίου, όπως ήδη σημειώσαμε.

Ο ΝΟΤΑΡΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ

Για το πρόσωπο του συντάκτη Νικόλαου Καπιάνου δεν μας παρέχεται καμία άλλη πληροφορία από το νοταριακό πρωτόκολλο εκτός της ιδιότητάς του: είναι νοτάριος υπό βασιλικής εξουσίας. Το γεγονός μόνον ότι δεν υπογράφει ως νοτάριος αποστολικής εξουσίας φανερώνει ότι δεν είχε λάβει κάποιο βαθμό ιεροσύνης. Έχουμε όμως ευπρόσδεκτες, αν και αποσπασματικές, ειδήσεις γι' αυτόν από άλλες πηγές και μάλιστα νοταριακές: είναι το πρωτόκολλο του νοταρίου της περιοχής του Κάστρου Γιάκουμου Σουριάνου, όπου στην πράξη 27 (15 Νοεμβρίου 1581) σημειώνεται ένα ωμόλογον γεννάμενον εκ χηρός κυρ Νηκολό Καπιάνου¹⁵, και στην πράξη 173 (29 Ιανουαρίου 1582) γίνεται λόγος για κουμέσιον (...) εις πράξις του κυρ Νικολό Καπιάνου νοταρίου, η γενάμενη 1579 Μαρτίου κζ¹⁶, απ' όπου συνάγεται ότι ο Νικόλαος Καπιάνος συνέχισε την επαγγελματική του δραστηριότητα τουλάχιστον μέχρι τον Μάρτιο του 1579.

Έπειτα έχουμε την παρουσία του Καπιάνου, με περισσότερες από μία ιδιότητες, σε πράξεις στο πρωτόκολλο του νοταρίου ιερέα Γεώργιου Καραντινού¹⁷:

15. ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ ΖΑΠΑΝΤΗ, *Γιάκουμος Σουριάνος* (βλ. σημ. 1), σελ. 36.

16. Ό.π., σελ. 106.

17. Όλες οι παραπομπές γίνονται στον ανέκδοτο ακόμη κώδικα ΓΑΚ – Αρχαία Νομού Κεφαλληνίας, Νοταριακό Αρχείο 15 (14), Καραντινός ιερέυς Γεώργιος, βιβλίο των ετών 1585-1600. Ο κώδικας αυτός ετοιμάζεται προς δημοσίευση από εκδοτική ομάδα στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος του ΕΙΕ/ΙΒΕ.

1. ως συντάκτη προγενέστερης πράξης στην οποία γίνεται παραπομπή (δυστυχώς χωρίς ημερομηνία), στο φ. 16v (12 Ιανουαρίου 1588): *ος φένηται εις το νοταρικόν εγράφος εις το προτόκολο του κυρ Νικολό Καπιάνου.*

2. ως μάρτυρα, στο φ. 112r (9 Οκτωβρίου 1596): *υπό μαρτυρίας μισέρ Νικολό Καπιάνου νοταρίου.*

3. ως συμβαλλόμενου, σε δύο μάλιστα περιπτώσεις:

α. Στο φ. 70v (17 Σεπτεμβρίου 1593), όπου ως κυρ Νικολός Καπιάνος, ευρισκόμενος σε αντιδικία με τον Μιχάλη Μαυροκέφαλο για τη νομή κτημάτων (χωραφιών και οικοπέδων) στην Ιθάκη, παραγγέλλει να γίνει εκτίμηση των επιδίκων, η οποία ανεβάζει την αξία της περιουσίας στο αξιόλογο ποσό των 60 φλωρίων. Για την πράξη αυτή υπάρχει κατ'αρχώρηση στο ευρετήριο του νοταρίου (φ. ΙΧr) με τα ονόματα των συμβαλλομένων.

β. Στο φ. 114r (14 Νοεμβρίου 1596) όπου ο ανιψιός του Αθανάσης Γουλολίου του ποτέ Φιλίππου, συντάσσοντας τη διαθήκη του στην οικία του κυρ Νικόλαου Καπιάνου στο Εξώμπουργο του Κάστρου, ορίζει εκτελεστές της διαθήκης του τον μπάρμπα του μισέρ Νικολό Καπιάνο και τον γιο του Δημήτριο. Σε αυτούς αφήνει και την επιτροπεία του, προφανώς ανήλικου, γιου του Χριστόφορου, ο οποίος εγκαθίσταται κληρονόμος σε όλη του την περιουσία, με την πρόνοια ότι, αν ο Χριστόφορος πεθάνει χωρίς απογόνους, η περιουσία του Αθανάση θα περιέλθει η μισή στους Νικόλαο και Δημήτριο Καπιάνους και η άλλη μισή σε δύο ναούς, εις την Κηρά την Παναγίαν εις την Λαγγαδιότση και εις τον Άγιον Ιωάννη τον Θεολόγον εις την Σπηλιά, τους οποίους συντηρεί και διοικεί συναδελφάτο στο οποίο μετέχουν ο Αθανάσης Γουλολίου και οι δύο Καπιάνοι.

Να σημειωθεί ότι ο γιος του Νικόλαου Δημήτριος Καπιάνος εμφανίζεται σε επόμενη πράξη στο ίδιο πρωτόκολλο ως μάρτυρας (φ. 122r, 16 Μαρτίου 1597: κυρ Διμήτρι Καπιάνου) και ότι ακολούθησε τον πατέρα του στο επάγγελμα του νοταρίου¹⁸.

18. Έδρασε τον επόμενο αιώνα (1606-1637): ΓΑΚ – Αρχεία Νομού Κεφαλληνίας, Νοταριακό Αρχείο, αρ. 39 (παλαιά αρίθμηση), Καπιάνος Δημήτριος.

Η τελευταία, και ίσως πιο ενδιαφέρουσα, πληροφορία εντοπίζεται στα πρακτικά του Συμβουλίου της Κοινότητας της Κεφαλονιάς. Στη συνεδρία της 4ης Απριλίου 1593, το πρακτικό της οποίας περιλαμβάνεται στο σχετικό βιβλίο του Αρχείου της Βενετικής Διοίκησης της Κεφαλονιάς, εμφανίζεται ο ευγενής *ser Nicolò Carriano* να υποβάλλει υποψηφιότητα για να εκλεγεί μέλος του νέου Συμβουλίου από την περιφέρεια του Κάστρου και του Προαστίου, χωρίς επιτυχία όμως, καθώς λαμβάνει 50 θετικές ψήφους έναντι 93 αρνητικών¹⁹.

Στο σύνολο των παραπάνω αναφορών προκαλεί εντύπωση η αστάθεια στην προσφώνηση που συνοδεύει το επώνυμο: άλλοτε ο Καπιάνος αποκαλείται *κυρ*, άλλοτε *μισέρ*. Ίσως αυτό να οφείλεται στο ότι δεν ανήκε αναγνίστιστα στην τάξη των ευγενών, όπως οι απόγονοι των αριστοκρατικών οικογενειών του νησιού, αλλά στους πρόσφατα ανερχόμενους κοινωνικά αστούς που επιτύγχαναν να συμπεριληφθούν σε αυτή χάρη στην προσωπική τους υπεροχή και κύρος. Άλλωστε το επάγγελμα του νοταρίου δεν ήταν «υποτιμητικό»· απεναντίας, ανήκε σ' εκείνα που προσέδιδαν κοινωνική αίγλη στον κάτοχό τους.

Στο πρωτόκολλο του Καπιάνου μόνο ένα άλλο πρόσωπο με το ίδιο επώνυμο αναφέρεται, κάποιος Γεώργιος Καπιάνος, που εμφανίζεται ως εκτιμητής στην πράξη 26 (13 Νοεμβρίου 1575), αλλά τίποτε δεν εγγυάται ότι υπάρχει μεταξύ των δύο προσώπων συγγένεια²⁰.

Ακόμη και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο εξάσκησε το λειτούργημά του, όπως σημειώθηκε πρωτύτερα, δεν μπορεί να υπολογιστεί παρά μόνο κατά προσέγγιση, εξαιτίας της απώλειας του μεγαλύτερου μέρους του πρωτοκόλλου του. Η βραχύτητα της γνωστής σε μας δραστηριότητάς του αποκλείει άλλες πληροφορίες, οι οποίες θα μας βοηθούσαν να σκιαγραφήσουμε τη μορφή του, πέρα από το να εικάσουμε την προσήλωσή του

19. Ν.Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Πρακτικά Συμβουλίου Κοινότητας Κεφαλονιάς. Βιβλίο Α (19 Μαρτίου – 19 Απριλίου 1593)», *Σύμμεικτα* 3 (1979), σελ. 305.

20. Το επώνυμο Καπιάνος δεν μοιάζει να έχει ελληνική προέλευση. Θα μπορούσε να είναι παραφθορά στα ελληνικά του Carriano, του προερχόμενου δηλαδή από την ιταλική πόλη Κάπουα.

στην τάξη – καθώς είναι η νόμη και συνήθεια της νοδαρικής τάξεως (πράξη 42). Λίγα θα προσέφερε ίσως κάποια απόπειρα ψυχογραφήματος ορμώμενη από το γραφικό του χαρακτήρα.

Όσο για την οικονομική άποψη του επαγγέλματος του νοταρίου, από τον κώδικα του Καπιάνου έχουμε πληροφορίες για την αμοιβή του, η οποία φαίνεται ότι εξαρτιόταν από το πλήθος των συμβαλλομένων (πράξη 10: 5 άσπρα· πράξη 17: 10 άσπρα, από πέντε το κάθε μέρος· πράξη 23: 6 λίτρες, από 3 έκαστος· πράξη 26: 25 άσπρα έξοδα και γραφτηκά). Τα δικαστικά επίσης έξοδα ορίζονται και αποτιμώνται (πράξη 32: τα γραφτηκά της δεφέζας, 40 άσπρα). Ενίοτε δηλώνεται ρητά ότι τα μοιράζονται οι διάδικοι (πράξη 33: ομπληγάροντε τα παρών δύο μέρη να πληρώσουν ανταμός τα κουντουνάτζια, γραφτηκά και άλλα έτερα το ή,τι είθελαν τους έλθη δι' αυτές καρέλαις, ο καθειίς να πληρόνη τα ημησά χωρίς λόγου και κρίσεως).

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΝΟΤΑΡΙΟΥ – ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Όπως προαναφέρθηκε, ο Νικόλαος Καπιάνος ασκεί τη δραστηριότητά του στο Κάστρο της Κεφαλονιάς (Φρούριο του Αγίου Γεωργίου)²¹ και συντάσσει πράξεις τόσο μέσα σ' αυτό (έσσοθεν κάστρου) όσο και στο προάστιο, το οποίο μάλιστα προσδιορίζει διττά ως μπούργκο και εξώμπουργο. Από

21. Για το Κάστρο, βλ. γενικά: Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ, *Γεωγραφία πολιτική, νέα και αρχαία, του νομού Κεφαλληνίας*, Αθήνα 1890· Ι. ΠΑΡΤΣ, *Κεφαλληνία και Ιθάκη. Γεωγραφική μονογραφία*. Εξελληνισθείσα υπό Α. Γ. Παπανδρέου, Αθήνα 1892 (φωτοανατύπωση, Αθήνα 1982)· Κ. Ν. ΖΗΣΙΟΥ, «Κεφαλληνίας χριστιανικά αρχαιότητες», *Αρμονία* 1 (1900), σελ. 222-247· Δ. Α. ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ, «Κεφαλληνίας ιστορικά και τοπωνυμικά», *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 6 (1929), σελ. 183-202· Ο ΙΔΙΟΣ, «Μελέται περί της διοικητικής διαιρέσεως εν τω βυζαντινώ κράτει», *Επετηρίς Εταιρείας Βυζαντινών Σπουδών* 17 (1941), σελ. 243-248· Δ. Α. ΖΑΚΥΘΗΝΟΣ, «Le Thème de Cephalonie et la défense de l'Occident», *L'Héllénisme contemporain* 8 (1954), σελ. 303-312· ΣΠ. ΜΑΡΙΝΑΤΟΣ, *Κεφαλληνία: ιστορικός και αρχαιολογικός περίπατος*, Αθήνα 1962· Ν. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ, «Constantin VII Porphyrogénète et les Thèmes de Cephalonie et de Longobardie», *Revue des études byzantines* 23 (1965), σελ. 118-123· Θ. ΤΖΑΝΝΕΤΑΤΟΣ,

το πρωτόκολλο κανένα άλλο στοιχείο δεν προκύπτει για το ίδιο το Κάστρο. Διάσπαρτες πληροφορίες τοπογραφικού ενδιαφέροντος προσφέρονται για τον χώρο, γεγονός κοινό σε όλα τα νοταριακά κείμενα²².

Το Πρακτικόν της Λατινικής Επισκοπής Κεφαλληνίας του 1264 και η Επιτομή αυτού, Αθήνα 1965· Ν. ΦΩΚΑΣ-ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΣ, *Το Κάστρο Αγίου Γεωργίου Κεφαλληνίας, η παλαιά πρωτεύουσα της νήσου*, Αθήνα 1966· F. THIRIET, “Les interventions venitiennes dans les îles ioniennes au XIVe siècle”, *Πρακτικά Τρίτου Πανιονίου Συνεδρίου*, τόμ. Α', Αθήνα 1967, σελ. 374-385· Ν. ΦΩΚΑΣ-ΚΟΣΜΕΤΑΤΟΣ, «Συμπληρωματικά εις τα περί του Κάστρου “Αγίου Γεωργίου” Κεφαλληνίας», *Διεθνές Ινστιτούτον Φρουριών. Πεπραγμένα. Η' Επιστημονική Σύνοδος*, Αθήνα 1968, σελ. 179-181· G. SCHIRO', “Contributo alla storia delle Isole Ioniche all'epoca dei Tocco (sec. XIV-XV)”, *Πρακτικά Γ' Πανιονίου Συνεδρίου*, τόμ. Β', Αθήνα 1969, σελ. 235-244· D. A. ZAKYTHINOS – CHRYSsa MALTEZOU, “Contributo alla storia dell'Episcopato latino di Cefalonia e Zante (1412-1664)”, *Μνημόσυνον Σοφίας Αντωνιάδη*, Βενετία 1974, σελ. 65-119· Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Φοροδοτικός πίνακας της Κεφαλονιάς του έτους 1678», *Δελτίον της Ιονίου Ακαδημίας* 1 (1976), σελ. 85-123· Ο ΙΔΙΟΣ, «Σχόλιο πάνω σε μια λατινική επιγραφή από το Φρούριο του Αγίου Γεωργίου της Κεφαλονιάς», *Κεφαλληνιακά Χρονικά* 1 (1976), σελ. 227-229· Ο ΙΔΙΟΣ, «Πρακτικά Συμβουλίου Κοινότητας Κεφαλονιάς, (19 Μαρτίου - 19 Απριλίου 1593)», *Σύμμεικτα* 3 (1979), σελ. 265-350· Ο ΙΔΙΟΣ, «Το Συμβούλιο της Κοινότητας της Κεφαλονιάς (1593). Ποσοτική ανάλυση», *Δίπτυχα* 2 (1980-1981), σελ. 300-314· Ο ΙΔΙΟΣ, «Κοινωνικές δομές στα Ιόνια νησιά στη μεταβυζαντινή περίοδο», *Το Ιόνιο: περιβάλλον - κοινωνία - πολιτισμός, Κέντρο Μελετών Ιονίου Πρακτικά Συμποσίου* 1984, Αθήνα 1984, σελ. 197-206· Γ. Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ, *Ιστορία της Κεφαλονιάς*, τόμ. Α', Αθήνα 1985. Επίσης ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑ Σ. ΖΑΠΑΝΤΗ, *Κεφαλονιά 1500-1571. Η συγκρότηση της κοινωνίας του νησιού*, Θεσσαλονίκη 1999, 181-184, όπου και η νεότερη σχετική βιβλιογραφία.

22. Για κατοικίες και εργαστήρια στο Μπούργο ή Εξώμπουργο, βλ. στο Ευρετήριο τον πίνακα: «Οικίες». Σε κώδικες άλλων νοταρίων οι τοπογραφικές πληροφορίες είναι περισσότερες. Πληροφορούμαστε λ.χ. ότι μέσα στο Κάστρο βρισκόταν ο λατινικός ναός του Αγίου Γεωργίου και ο ορθόδοξος ναός του Αγίου Νικολάου (Γεώργιος Καραντινός, φ. 87r, 26 Ιουλίου 1584: *εις των Άγιον Νικόλαον εις το Κάστρο μέσα*), ενώ στο Εξώμπουργο βρισκόταν ο ορθόδοξος ναός της Ευαγγελίστριας (ενδεικτικά, Γεώργιος Καραντινός, φ. 2r, 21 Νοεμβρίου 1585).

Ο Καπιάνος προσδιορίζει το Κάστρο ως Κάστρο Κεφαλληνίας, χωρίς να αναφέρει τη λέξη «της νήσου», ζήτημα το οποίο και κατά το παρελθόν, συχνά οδήγησε τους ερευνητές να διατυπώσουν την άποψη ότι η πρωτεύουσα, όπως και το νησί, ονομαζόταν Κεφαλληνία, αντίστοιχα με την Κέρκυρα²³. Δυστυχώς λοιπόν, αν και το Κάστρο ορίζεται με σαφήνεια, λείπει από το πρωτόκολλο του Καπιάνου η αναφορά στον προστάτη του άγιο Γεώργιο, καθώς και κάθε άλλος ονοματικός προσδιορισμός του²⁴.

Ο λόφος του Αγίου Γεωργίου, την κορυφή του οποίου στεφανώνει το Κάστρο, δεσπόζει στο νοτιοδυτικό χώρο της Κεφαλονιάς, επτά περίπου χιλιόμετρα νοτιοανατολικά του Αργοστολίου, στην ενδοχώρα της εύφορης πεδιάδας της Λιβαθώς. Πρόκειται για ελλειψοειδές ασβεστολιθικό ύψωμα, εξαιρετικά στρατηγικής θέσης, το οποίο ελέγχει τόσο τις ευφορότερες και πολυανθρωπότερες περιοχές του νησιού, όσο και τον επιμήκη κόλπο

Στο Εξώμπουργο επίσης βρισκόταν το συμβολαιογραφείο του νοταρίου Γιάκουμου Σουριάνου (βλ. εντελώς ενδεικτικά ΖΑΠΑΝΤΗ, *Γιάκουμος Σουριάνος*, σελ. 33, πράξη 22 (1581, 13 Νοεμβρίου): *εν το εξώμπουργον του κάστρου ... εν το κατζέλο εμού νοταρίου*).

23. Στα μεσαιωνικά χρόνια το Κάστρο ήταν γνωστό ως *Κάστρον Κεφαλληνίας* ή *Κάστρον Αγίου Γεωργίου* ή *Κάστρον Καιφαλονιάς και Αγίου Γεωργίου*, ονομασία που έως σήμερα διατηρήθηκε με την απλουστευμένη μορφή *Κάστρο*. Ως σημαντικότερος οικισμός του νησιού και έδρα της διοίκησης, το Κάστρο συχνά επίσης αναφερόταν ως *πόλη της Κεφαλονιάς* ή και απλά *Κεφαλονιά*, όπως απαντά σε παλαιούς δυτικούς χάρτες.

24. Ωστόσο επώνυμες αναφορές σε Κάστρο Αγίου Γεωργίου απαντούν με βεβαιότητα από πολύ νωρίς, τόσο σε λατινικά όσο και σε ελληνικά κείμενα. Στο πρακτικό της Λατινικής Επισκοπής, έγγραφο του 1264, διαβάζουμε (στ. 595): *εν τω κάστρω του αγίου Γεωργίου* (TZANNETATOS, ό.π., σελ. 68). Από λατινικές μαρτυρίες ενδεικτικά αναφέρουμε: J. LONGNON – P. TOPPING, *Documents sur le régime des terres dans la principauté de Morée au XIVème siècle*, Παρίσι και Χάγη, 1969, σελ. 50, στίχος 15: *Item in loco qui dicitur Sanctus Georgius*, και σελ. 52, στίχος 14: *Item domus Sancti Georgii que sunt in Castro*, (βλ. και τη σημ. 70, όπου υπάρχει επεξηγηματική αναφορά στο Φρούριο του Αγίου Γεωργίου). Από ελληνικές, αξίζει να απομονώσουμε σχετική μνεία σε πράξη του Ανδρέα Αμάραντου (αρ. 40), με ημερομηνία 8 Ιανουαρίου 1508: *εις το Κάστρο της Κεφαλονιάς, τον Άγιον Γεώργιον*.

του Λιβαδίου – μαζί με το μικρότερο εσωτερικό κόλπο του Αργοστολίου–Κούταβου, που είναι το σπουδαιότερο και πιο ευρύχωρο αγκυροβόλιο του νησιού – καθώς και τα νότια παράλια του νησιού σε όλο σχεδόν το μήκος της ακτογραμμής και τον ανοικτό ορίζοντα του Ιονίου, όπου αναδύεται η Ζάκυνθος στα νοτιοανατολικά. Το φρούριο του Αγίου Γεωργίου βρίσκεται στο μέσο του νοητού άξονα που διατρέχει από τα νοτιοδυτικά προς τα νοτιοανατολικά όλο το τμήμα του νησιού, από τους οικισμούς της Ανωγής στην Παλική ως την περιοχή του Ελιού.

Η θέση του λόφου ήδη επιλέχθηκε από τα μεσαιωνικά χρόνια για την ίδρυση του Κάστρου και του οικισμού του Αγίου Γεωργίου. Ο φόβος των εχθρικών επιθέσεων και των συνεχών πειρατικών επιδρομών που αντιμετώπιζε το νησί ώθησε στην κοινή πρακτική όλων των πληθυσμών των παραλιών, την απομάκρυνση δηλαδή από τις ευπρόσβλητες αυτές περιοχές και τη δημιουργία νέων οικιστικών κέντρων στην περισσότερο ασφαλή ενδοχώρα. Κατ' αντιστοιχία, στην Κεφαλονιά εγκαταλείφθηκε η αρχαία πόλη της Κράνης και οι νησιώτες αποσύρθηκαν πέντε χιλιόμετρα νοτιοανατολικά στον λόφο του Αγίου Γεωργίου. Η χρονική περίοδος της πρώτης οικιστικής απόπειρας του λόφου δεν είναι γνωστή με ακρίβεια. Βέβαιο είναι ότι η αρχική οικοδομική φάση του Κάστρου προσδιορίζεται στη βυζαντινή και συγκεκριμένα στη μεσοβυζαντινή περίοδο. Οικοδομικά λείψανα εκείνης της περιόδου δεν σώζονται σήμερα, εξαιτίας των αλλεπάλληλων σεισμών και της ανθρώπινης επέμβασης, αφού αδιάλειπτα έως και τα νεότερα χρόνια (περίοδος 1941-1943) χρησιμοποιήθηκε το Κάστρο ως οχυρό.

Το βυζαντινό παλαιότερο φρούριο υπήρξε πιθανότητα η έδρα των διοικητών («επάρχων») της Κεφαλονιάς κατά τους βυζαντινούς χρόνους, ίσως και των στρατιωτικών διοικητών («στρατηγών») του Θέματος Κεφαλληνίας, όσο αυτό αποτελούσε αυτοτελή διοικητική και στρατιωτική περιφέρεια (από τον 9ο μέχρι τον 10ο αι.). Αργότερα ωστόσο, όταν ο στρατηγός του θέματος έδρευε στην Κέρκυρα (Κορυφή), απ' όπου έλεγχε πληρέστερα το χώρο της Αδριατικής, δεν αποκλείεται το κάστρο να αποτελούσε έδρα του «τουρμάρχη», διοικητή μικρότερης στρατιωτικής περιφέρειας του θέματος, αφού σώζεται μολυβδόβουλο του 10ου-11ου αιώνα όπου μνημονεύεται τουρμάρχης Κεφαλληνίας. Η έκταση του παλαιού αυτού φρουρίου συνέπιπτε με την κορυφή μόνο του λόφου και περιλάμβανε λίγα μόνο οικοδομήματα για χρήση της διοίκησης και της φρουράς. Ο αρ-

χικός οικισμός είχε αναπτυχθεί έξω από τα τείχη, προστατευμένος από τις απόκρημνες πλαγιές του λόφου, που καθιστούσαν φυσικά οχυρή τη θέση του. Ο χώρος αυτός περιτειχίστηκε μεταγενέστερα, όταν δημιουργήθηκε το νέο φρούριο, και στη συνέχεια στο μικρό πλάτωμα του χαμηλότερου ανατολικού τμήματος του υψώματος άρχισε να αναπτύσσεται το προάστιο, στις δύο πλευρές του δρόμου που οδηγεί στην είσοδο του Κάστρου.

Η Κεφαλονιά αποσπάστηκε από τη βυζαντινή επικράτεια ήδη από το 1185, όταν κατακτήθηκε από τα στρατεύματα των Νορμανδών βασιλέων της Σικελίας και αμέσως μετά παραχωρήθηκε, μαζί με τη Ζάκυνθο, στον ναύαρχο Μαργαριτώνη, έναν τυχοδιώκτη που η δραστηριότητά του ήταν περισσότερο πειρατική. Στη συνέχεια πέρασε στα χέρια της δυναστείας των Ορσίνι, οι οποίοι ηγεμόνευσαν ως παλατινοί κόμητες μέχρι το 1325, και μετά στον οίκο των Τόκκο. Το 1479 την κατέλαβαν οι Οθωμανοί, αλλά η κυριαρχία τους ήταν σύντομη, καθώς δεκαπέντε χρόνια αργότερα, στην εκπνοή του 15ου αιώνα, στρατεύματα των ενωμένων χριστιανικών δυνάμεων Ισπανίας και Βενετίας πολιορκήσαν και κατέλαβαν το Κάστρο. Στη διάρκεια των ταραγμένων αυτών χρόνων, υπό συνθήκες γενικευμένης ανασφάλειας εξαιτίας της πειρατικής δράσης, των επιδρομών και των επανειλημμένων φυσικών καταστροφών, το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου δεν έπαψε να προσφέρει ασφάλεια στον ηγεμόνα και την αυλή του. Αποτελούσε την έδρα των διαδοχικών κυριάρχων, γι' αυτό και θα πρέπει να περιέκλειε, εκτός από τις απαραίτητες στρατιωτικές εγκαταστάσεις και αποθήκες εφοδίων, το ηγεμονικό παλάτι, αξιόλογα δημόσια κτήρια, ιδιωτικά μέγαρα, καθώς επίσης και ναούς και των δύο δογμάτων.

Στις αρχές του 16ου αιώνα, όταν η Κεφαλονιά πέρασε στην κυριαρχία των Βενετών²⁵, το υπάρχον φρούριο ήταν ήδη ερειπωμένο από τη φθορά του χρόνου, των σεισμών και της πολιορκίας. Οι Βενετοί χρησιμοποίησαν

25. Σύμφωνα με την παράδοση, οι Βενετοί αφαίρεσαν (1125) από το Κάστρο το λείψανο του αγίου Δονάτου και το μετέφεραν στο Μουράνο, όπου το εναπέθεσαν στο μνημειώδη ναό της Παναγίας (Santa Maria), όπου έκτοτε τιμάται στο όνομά του. Ο άγιος Δονάτος αναδείχθηκε προστάτης του Μουράνου και της εκεί συντεχνίας των υαλουργών. Βλ. επίσης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ, ΧΡΥΣΑ ΜΑΛΤΕΖΟΥ, Ε. ΜΟΡΙΝΙ, *Ιερά λείψανα της καθ' ημάς Ανατολής στη Βενετία*, Αθήνα 2005, σελ. 146-152.

το χώρο και τα ερείπια των παλαιότερων οχυρώσεων για να ανεγείρουν εκεί την ακρόπολη του Κάστρου. Ως μοναδικός οχυρωμένος οικισμός της Κεφαλονιάς, το Κάστρο ήταν φυσικά έδρα της βενετικής διοίκησης και, επειδή είχε υποστεί σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια της πολιορκίας του 1500, πρώτιστο μέλημα των νέων κυριάρχων υπήρξε η ανοικοδόμηση και η ανασυγκρότησή του. Το έργο απαιτούσε τεράστιες δαπάνες και ο πληθυσμός του νησιού κλήθηκε να συνδράμει με την καταβολή φόρων και προσωπικής εργασίας (αγγαρείας). Στην κορυφή του λόφου, εκεί όπου υπήρχαν τα ερείπια του βυζαντινού παλαιού φρουρίου, οι Βενετοί οικοδόμησαν οχυρό καταφύγιο (ακρόπολη), απ' όπου θα ήταν δυνατό να αντισταχθεί έσχατη άμυνα σε περίπτωση κατά την οποία θα κυριευόταν το εξωτερικό τείχος του Κάστρου. Οι εργασίες ανοικοδόμησης άρχισαν το 1504 και διάρκεσαν σχεδόν όλο το πρώτο μισό του 16ου αιώνα²⁶. Η μελέτη και η επίβλεψη του έργου είχε ανατεθεί από τους Βενετούς στον αρχιμηχανικό Νικόλαο Τσιμάρα, ο οποίος μετακλήθηκε από τη Βενετία, μαζί με ειδικούς τεχνίτες και ειδικευμένο εργατικό προσωπικό. Μόλις το 1545, όταν είχε πια ολοκληρωθεί το έργο, οι κάτοικοι απαλλάχθηκαν από την υποχρέωση της αγγαρείας.

Το Κάστρο βρίσκεται σε μέγιστο υψόμετρο 305 μ. και έχει εμβαδόν 39 στρέμματα. Όπως ήταν επόμενο, οι κυριάρχοι φρόντισαν να ανεγερθούν εκεί τα απαραίτητα δημόσια οικοδομήματα, όπως διοικητήριο, κατοικίες

26. Στα τέλη του 16ου αιώνα αποφασίστηκε η ίδρυση ενός νέου και σύγχρονου φρουρίου στο νησί, και συγκεκριμένα στη χερσόνησο της Άσου, το οποίο θα πρόσφερε περισσότερη ασφάλεια και κάλυψη στους Βενετούς, επειδή το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου, όσο και αν εξυπηρετούσε τις διοικητικές ανάγκες της νησιωτικής βενετικής κτήσης, όντας μικρό, παλαιό και ξεπερασμένο για την εποχή, δεν ήταν ικανό να χρησιμεύσει ουσιαστικά στην άμυνα του νησιού, ούτε φυσικά ανταποκρινόταν στις νέες αυξημένες ανάγκες και τους στρατηγικούς στόχους που είχε η Βενετία. Για την Άσο, βλ. Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Λατινική κτιτορική επιγραφήντου Φρουρίου της Άσου», *Σύμμεικτα* 6 (1985), σελ. 233-249, όπου και η προγενέστερη βιβλιογραφία. Επίσης Κ. Γ. ΤΣΙΚΝΑΚΗΣ, «Οι προσπάθειες για την ίδρυση του Φρουρίου της Άσου στην Κεφαλονιά (1576-1593)», *Πρακτικά του Η' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου*, τόμ. Α', Αργοστόλι 1989, σελ. 93-100.

για τον προβλεπτή (provveditor) και τους συμβούλους (consiglieri) του νησιού, φρουραρχείο, στρατώνες, αποθήκες, δεξαμενές και άλλα. Στο Κάστρο υπήρχαν επίσης ναοί, συγκεκριμένα λατινικοί, αλλά και ο ορθόδοξος του Αγίου Νικολάου, ήδη από το 1556. Σύμφωνα με τη βενετική απογραφή του Πέτρου Καστροφύλακα²⁷ (1583) ο συνολικός πληθυσμός του Κάστρου και του Προαστίου στα τέλη του 16ου αιώνα ανερχόταν σε 859 ψυχές. Ατεκμηριώτες πληροφορίες αναφέρουν ότι κατά την περίοδο της ακμής του το Κάστρο με το Προάστιο έφθασε στον υπερβολικό πληθυσμό των 12.000 (15.000) κατοίκων.

Το 1636 ισχυρότατοι σεισμοί προξένησαν μεγάλες καταστροφές στο Κάστρο και σε όλο το νησί, προκαλώντας τον θάνατο πολλών κατοίκων. Αλλά και μεταγενέστερα, άλλοι καταστρεπτικοί σεισμοί έβλαψαν σημαντικά το Κάστρο και μείωσαν την αμυντική του αξία. Παράλληλα, νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες επέβαλαν άλλους προσανατολισμούς και το 1757, με απόφαση της Βενετικής Γερουσίας, η έδρα της διοίκησης του νησιού μεταφέρθηκε από το μεσαιωνικό φρούριο του Αγίου Γεωργίου στο παράλιο Αργοστόλι, όπου αναπτυσσόταν μια δραστήρια αστική κοινωνία. Η μεταφορά της έδρας της διοίκησης στο Αργοστόλι σήμανε την οριστική παρακμή του Κάστρου και του Προαστίου με κύριο σύμπτωμα τη δημογραφική κάμψη. Σήμερα το ίδιο το Κάστρο είναι ολότελα ακατοίχησητο, ενώ στο Προάστιο (Κάστρο) κατοικούν ελάχιστες ψυχές.

Το πρωτόκολλο του Καπιάνου αποτελεί άμεση ιστορική πηγή. Η αξία και η αμεσότητα των πληροφοριών, κοινή στους νοταριακούς κώδικες, είναι αδιαμφισβήτητη για τους ερευνητές της ιστορίας του δικαίου, της κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας και βέβαια τους φιλόλογους και γλωσσ-

27. Βλ. Η. Α. ΤΣΙΤΣΕΛΗΣ, *Κεφαλληνικά Σύμμικτα*, τόμ. Β', Αθήνα 1960, σελ. 664.

σολόγους. Στα νοταριακά κείμενα αναδύεται γλαφυρά η κοινωνική διαστρωμάτωση²⁸, η οικονομική ζωή, τα ήθη και οι συνήθειες των κατοίκων της εποχής. Ο Καπιάνος μάλιστα, ως νοτάριος του Κάστρου και της περιοχής του, της τότε πρωτεύουσας δηλαδή²⁹, απηχεί μια κοινωνία που δείχνει σαφή σημάδια αστικοποίησης. Στο πρωτόκολλό του εμφανίζονται, χωρίς μάλιστα διαφορετική μεταχείριση λόγω ταξικής προέλευσης, ευγενείς³⁰, τεχνίτες³¹ και απλοί πολίτες, όπως επίσης ιερωμένοι³² και γυναίκες, ισότιμα συμβαλλόμενοι. Στο σύνολο των αναφερόμενων προσώπων οι ευγενείς, που το όνομά τους εισάγεται με τον τίτλο *μισέρ*, αντιπροσωπεύουν

28. Στην παρούσα έκδοση, όπως και σε αυτήν του νοταρίου Ανδρέα Αμάραντου, μετά το κείμενο του κώδικα παρατίθεται ευρετήριο προσώπων με ένδειξη τόσο της μνείας τους στις πράξεις του πρωτοκόλλου όσο και των μεταξύ τους σχέσεων, με προοπτική τη μελλοντική συγκρότηση της προσωπογραφίας του νησιού. Πρβλ. ΣΠ. ΧΡ. ΚΑΡΥΔΗΣ, «Κερκυραϊκή προσωπογραφία του 15ου αιώνα», *Βυζαντινά* 23 (2002-2003), σελ. 209-217.

29. Η μεταφορά της πρωτεύουσας του νησιού από το Κάστρο στο Αργοστόλι έγινε το 1757. Βλ. σχετικά Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Ιστορική εξέλιξη των οικισμών Αργοστολίου και Ληξουρίου», *Κεφαλονιά, ένα μεγάλο μουσείο*, τόμ. 2: *Εκκλησιαστική τέχνη*, Αργοστόλι 1994, σελ. 14-19. Για την επέτειο της μεταφοράς της πρωτεύουσας έλαβε χώρα στο Αργοστόλι (27-30.9.2007) συνέδριο ιστορίας με τίτλο: *Από το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου στο Αργοστόλι (1757-2007). Η Βενετική κυριαρχία στην Κεφαλονιά (1500-1797)*. Από τις ανακοινώσεις, οι οποίες αναμένεται να εκδοθούν, ενδιαφέρον για την παρούσα περίπτωση παρουσιάζουν οι εξής: Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ – Γ. ΠΗΛΕΪΔΗΣ – Σ. Ν. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Translatio Regiminis Cephaloniae. Οι βενετικές αρχαικές μαρτυρίες», και ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΒΛΑΣΣΗ, «Από το Κάστρο στο Αργοστόλι: “Για το καλό των υπηκόων και το συμφέρον της Γαληνοτάτης”». Στο πρωτόκολλο του Καπιάνου το Αργοστόλι αναφέρεται με τον τύπο *’Ργοστόλι* (πράξ. 14, 34, 58). Την προέλευση του ονόματος εξετάζει η ανακοίνωση που παρουσίασε στο ίδιο συνέδριο ο Π. ΠΕΤΡΑΚΟΣ, «Αργοστόλι: ετυμολογική επισκόπηση. Μια άλλη ετυμολογική προσέγγιση».

30. Βλ. κατάλογο ευγενών και αξιωματούχων στο τέλος της Εισαγωγής.

31. Βλ. κατάλογο τεχνιτών στο τέλος της Εισαγωγής.

32. Βλ. κατάλογο εκκλησιαστικών στο τέλος της Εισαγωγής.

το 12%. Σημειώνεται η παρουσία δύο νοταρίων, του ιερέα Θεόδωρου Σκληρού, ενεργού το 1575 (πράξη 8), και του ευγενούς Σταματέλου Τζιμάρα, ενεργού το 1585 (πράξη 18)³³.

Τον ιδιότυπο χαρακτήρα του αστικού περιβάλλοντος επιτείνει ο εντυπωσιακός αριθμός ατόμων με οικογενειακά επώνυμα δηλωτικά καταγωγής από πόλεις της Ιταλίας ή της Δαλματίας. Χωρίς να υπολογίσουμε τον προβλεπτή Κεφαλονιάς Γαμπριέλ Δακανάλ (< Da Canal), ο οποίος δεν ανήκει στην τοπική κοινωνία, έχουμε τα επώνυμα: Δαπάρη(ς;) (< Da Bari(;), ή Da Paris, όπως αποδίδεται στα πρακτικά του Συμβουλίου της Κοινότητας³⁴), Δαβενέτζια(ς;) (< Da Venezia), Δαβιτζέντζια(ς;) (< Da Vicenza), Δανάπολι (< Da Napoli), Δαπάδουβα (< Da Padova), Δαπάρμα(ς;) (< Da Parma), Δαπρέσα(ς;) (< Da Brescia), Δακούρτζουλας (< Da Curzola). Επειδή τα ονόματα δεν παραδίδονται όλα στην ονομαστική πτώση, οφείλουμε να διατηρούμε επιφύλαξη για το αν έχουν οριστικά εξελληνιστεί με το καταληκτικό «ς», χωρίς αυτό, εννοείται, να προδικάζει το αν οι κάτοχοί τους έχουν αφομοιωθεί ή όχι γλωσσικά και κοινωνικά.

Οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνται με τη γεωργία, ιδιαίτερα την αμπελουργία και την ελαιουργία, την παραγωγή λιναριού, κριθαριού, σιταμέλαιου και την κτηνοτροφία (πράξη 53: *ει αγελάδα κ' η δαμάλα· πράξη 5: η γαηδάρα· πράξη 17: το βοήδι, μήα σκρόφα, ένα μεσώχοιρο*), χωρίς να λείπουν και οι αναφορές στη ναυτική τέχνη (πράξη 2: *διαμφορά διά βάρκα*) ή στους καταναγκασμούς που επιβάλλει η βενετική διοίκηση (πράξη 5: *εγγήκαν από τα κάτεργα*).

Την κοινωνία απασχολεί η έγγεια ιδιοκτησία, όχι μόνον ο αγροτικός χώρος, αλλά και ο αστικός (πράξη 20: *αποπεράτωση σπιτιού· πράξη 14: οικόπεδο-χωράφι στο Αργοστόλι*). Μέσα από το πρωτόκολλο είναι δυνατό να γίνει ακόμη και εκτίμηση της γης, αφού 1½ βατζέλι χωράφι στη Θηνιά κοστίζει 320 άσπρα (πράξη 26), 2 βατζέλια στην Κράνη 200 άσπρα (πράξη 36) και 7 βατζέλια στον Καραβά 450 άσπρα (πράξη 27). Συχνές εί-

33. Κανενός από τους δύο δεν έχει σωθεί το πρωτόκολλο.

34. Ν.Γ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ, «Πρακτικά Συμβουλίου Κοινότητας», ό.π. (βλ. σημ. 19), σελ. 288, 294.

ναι οι εξωτερικές σχέσεις με, ενδεχομένως, μακρινές περιοχές (πράξη 11: από την ξενιτήα ωπου λήπη), αλλά και η αγωνία για τους αιχμαλώτους του πολέμου (πράξη 14: υπέρ του ταμείου των σκλάβων· πράξη 8: να έλθη το πεδί... από την σκλαβήα ωπου ένε), ενώ είναι ακόμη νωπές οι μνήμες της τελευταίας οθωμανικής κατοχής (1485-1500) (πράξη 53: από τους Τούρκους) και των τουρκικών επιδρομών (πράξη 5: πρόην κερόν της ση-χήσεος).

Φαίνεται μάλιστα ότι η κοινωνία του Κάστρου διέθετε χρηματικά κεφάλαια για να προχωρήσει σε σύνθετες οικονομικές επιχειρήσεις, όπως π.χ. την προαναφερθείσα ενοικίαση του φόρου της κριθαροδεκατίας (πράξη 57).

Οι γυναίκες επίσης διαχειρίζονταν τα περιουσιακά τους στοιχεία, την πατρική περιουσία και την προίκα τους (πράξη 41: γυναίκα σε δεύτερο γάμο, πωλεί την κληρονομιά της σε γη από τον πρώτο σύζυγο, με τη σύμφωνη γνώμη της οικογένειάς του, μολονότι το πωλούμενο χωράφι αποτελεί αδελφομοίρι, επειδή ο προηγούμενος σύζυγος της είχε αναλώσει την προίκα της), αν και δεν διευκρινίζεται η ύπαρξη ευγενών γυναικών, αφού η εισαγωγή του ονόματός τους με τον τίτλο κυρά ή κυράτζα φαίνεται να γίνεται μάλλον τυχαία, ενώ μόνο μία φορά απαντά ο όρος *μανδώνα* (πράξη 18) για την αδελφή ευγενούς³⁵.

Χαρακτηριστικές όμως είναι και οι υπηρετικές συμβάσεις (πράξη 48, όπου ο γιος υποχρεούται να υπηρετήσει κάποιον έναντι χρέους του πατέρα του) και αποζημιώσεις από αυτές (πράξη 29, όπου η υπηρέτρια, μητέρα δύο παιδιών ευγενούς, αποζημιώνεται σε χρήματα και αγαθά, τόσο για τις υπηρεσίες της όσο και για τα παιδιά της).

Πρωτότυπες πληροφορίες είναι επίσης όσες έχουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον: π.χ. ότι η μάνδρα κτιζόταν *δυόμισι οριές λιθία* (πράξη 62), η υποχρέωση του εργολάβου να *ασικόση τον φράκτη ώπου ένε πεσομένος, ξυλοκαιραμόσι, κάμη πόρτες σε ασβέστι, άμο ... κάμη ξόστη ει φούρνο* (πράξη 20) και να *κτίσουν, σκεπάσουν σε πέτρες, ασβέστι, ξίλα, κεραμήδια, πόρτες, ... στορίσουν* (πράξη 45).

35. Βλ. κατάλογο γυναικών στο τέλος της Εισαγωγής

Τέλος χρήσιμες είναι οι πληροφορίες οικονομικού ενδιαφέροντος για την εποχή, αφού π.χ. συνάγεται ότι το ετήσιο κέρδος της ενοικίασης της κριθαροδεκατίας για το πρόσωπο που κατείχε ως εταιρικό μερίδιο το ένα εικοστό τέταρτο της κοινοπραξίας ήταν περίπου 90 φλωρία (πράξη 57), το ενοίκιο ενός σπιτιού αποτιμόταν σε 85 άσπρα το χρόνο (πράξη 15), η διηνεκής πάκτωση ενός ελαιοτριβείου απαιτούσε την καταβολή 1 ξυστής σαμέλαιου (πράξη 15), ενώ μία γαϊδάρα κόστιζε 225 άσπρα (πράξη 5), μία γουρούνα 27, και ένας χοίρος 18 άσπρα (πράξη 17), 100 ξύστες μούστο περίπου 300 άσπρα (πράξη 34), και το τυρί 5 άσπρα το δεκάρι (πράξη 37), αλλά και μία λίτρα λινάρι 1 άσπρο (πράξη 58) και μία κάρτα λινοκόκι 4 άσπρα (πράξη 58).

Έχουμε ακόμη και πληροφορίες κοινωνικού ενδιαφέροντος, όπως προαναφέρθηκε: απελευθέρωση σκλάβων, λειψοπροιμία, υπηρετική σύμβαση με τις υποχρεώσεις των δύο μερών (πράξη 1: *άσπρα ... διά τον κόπον και δουλευσι ... και σεγκούνη α' και ένα βραχοποκάμησο*· πράξη 48: *τα σκουτήα κατά τη συνήθεια και καπέλα και τζαρούχια όσα χαλάσει*), ορισμός συνόρων παρουσία γερόντων-εκτιμητών με επίκληση του θείου (πράξη 14: *όθεν βάλουν τα σίνορα και χορίσουν και ομολογήσουν*· πράξη 31: *να παγένουν σοματικώς εις το αυτώ χωράφι να χορίσουν τα σήνορά του και όθεν δίξουν και χορίσουν τα σήνορα με τον Θεόν και με την ψυχή τους*), όπως και φόβος της σωτηρίας της ψυχής: *διά την ψυχήν της και διά την ψυχήν του συμβήου της* (πράξη 7), στοιχεία που αφήνουν σαν ψηφίδες να αποκαλυφθεί ο μικρόκοσμος του νοταρίου³⁶.

36. Η απουσία διαθηκών οφείλεται μάλλον στην αποσπασματικότητα του πρωτοκόλλου. Πρόσφατες εκδόσεις διαθηκών από νοταριακούς κώδικες, βλ. Γ. ΧΑΤΖΑΚΗ, «Οι διαθήκες από το σωζόμενο κατάστιχο του νοταρίου Κρήτης (και Βενετίας;) Antonius Marci», *Μνημοσύνη* 15 (2001-2002), σελ. 207-224, όπου και η σύγχρονη σχετική βιβλιογραφία. Βλ. επίσης *Μανουήλ Γρηγορόπουλος, νοτάριος Χάνδακα, 1506-1532. Διαθήκες, απογραφές, εκτιμήσεις*, εκδίδουν ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΚΚΑΜΑΝΗΣ – ΣΤΕΛΙΟΣ ΛΑΜΠΑΚΗΣ, Ηράκλειο 2003.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ο κώδικας του Νικολάου Καπιάνου εκδίδεται μεταγραμμένος με σιωπηρές τις απαραίτητες αναλύσεις των βραχυγραφιών. Αποκαταστάθηκαν η στίξη, τα κεφαλαία γράμματα στην αρχή των κυρίων ονομάτων και το τελικό σίγμα. Επίσης αναλύθηκε το σύνθετο γράμμα «στίγμα» στα συνθετικά του «σ» και «τ». Όπου ο νοτάριος χρησιμοποιεί το «στίγμα» για να ενώσει δύο λέξεις (στα εμπρόθετα άρθρα, π.χ. *ειστον, ειστην*), έγινε σεβαστή αυτή η ιδιορρυθμία, επειδή κρίθηκε ότι, από γλωσσολογική άποψη, αποτελεί ενδιαφέρουσα ενδιαμέση φάση στην εξελικτική αλυσίδα προς το σημερινό εμπρόθετο άρθρο (*στον, στην*). Για τον ίδιο λόγο μεταγράφονται χωρίς να τονίζονται οι λέξεις *οπου (>που)* και *εισε (εις+σε>εισε>σε)*. Η παρουσίαση του κειμένου μονοτονικά κρίθηκε απαραίτητη για την άνετη ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου.

Με τον ίδιο στόχο, δηλαδή την απρόσκοπτη ανάγνωση από έναν σημερινό αναγνώστη, χρησιμοποιήσαμε το σημείο του τόνου για να αντιδιαστείλουμε: α) το αριθμητικό *είς* από την πρόθεση *εις*, και β) τις διάφορες σημασίες του *εν*: *εν* (πρόθεση), *έν* (αριθμητικό), *έν'* (τρίτο πρόσωπο ενικού του ρήματος *είμαι*, που σε διαλεκτική μορφή δίνει τον τύπο *έναι*).

Για όσες πράξεις συντάσσονται στο Κάστρο ή στο Προάστιο (Μπούργκο, Εξώμπουργκο) διατηρούμε στην ταυτότητά τους την ονομασία του τόπου όπως τη χρησιμοποιεί ο συντάκτης.

Στο τέλος του μεταγραμμένου κειμένου προσαρτώνται ευρετήρια προσώπων και τοπωνυμίων, πίνακες νομικών πράξεων κατ' αύξοντα αριθμό πράξης και κατά είδος, χρονολόγια κατά τη σειρά εγγραφής των πράξεων στο πρωτόκολλο και κατά ημερομηνία σύνταξης των πράξεων, κατάλογος τόπων σύνταξης και γλωσσάρι. Στους καταλόγους αυτούς τα λήμματα είναι ορθογραφημένα με τη σημερινή ορθογραφία.

Μετά το κείμενο και τα ευρετήρια προσφέρεται σε φωτογραφίες ο ίδιος ο κώδικας του Καπιάνου, προκειμένου να χρησιμεύσει σε παλαιογραφική σπουδή.

Οι σημερινές, καλλιτεχνικές φωτογραφίες του Κάστρου αποτελούν ευγενή παραχώρηση του κ. Σέργιου Ν. Μοσχονά, τον οποίο και από τη θέση αυτή ευχαριστούμε.

Για τη διπλωματική έκδοση του κειμένου χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα κριτικά σημεία, καθώς και συνοπτικό κριτικό υπόμνημα όπου ήταν απαραίτητο, με γνώμονα πάντα τη διευκόλυνση της ανάγνωσης:

< > = προσθήκη γραμμάτων ή λέξεων που προφανώς παραλείφθηκαν από τον γραφέα

[] = προσθήκη γραμμάτων ή λέξεων που υπολογίζεται ότι γράφηκαν από τον γραφέα αλλά χάθηκαν λόγω φθοράς

[...] = γράμματα που λείπουν και υπολογίζονται κατά προσέγγιση

{ } = γράμματα ή λέξεις που διαγράφονται ως εσφαλμένα

[] = γράμματα ή λέξεις που έχει διαγράψει ο ίδιος ο γραφέας ως εσφαλμένα

\ / = προσθήκες του γραφέα στο διάστιχο πάνω από τη γραμμή

/ \ = προσθήκες του γραφέα στο διάστιχο κάτω από τη γραμμή

! ! = προσθήκες του γραφέα στα περιθώρια του κειμένου

| = αλλαγή στίχου

|| = αλλαγή σελίδας

† † = κείμενο αναγνώσιμο αλλά μη κατανοητό

Η στιχαρίθμηση, που σημειώνεται στο αριστερό περιθώριο της κάθε πράξης, ακολουθεί την πρωτότυπη διάταξη των στίχων του κώδικα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

Α. ΕΥΓΕΝΕΙΣ

- μισέρ Δήμος Αντίπας (πράξη 5)
- μισέρ Άντζουλος Βολτιέρας (πράξη 27)
- μισέρ Ναδάλ Βολτιέρας (πράξη 22)
- μισέρ Σταμάτης Βολτιέρας (πράξεις 9, 10, 15, 52, 53)
- μισέρ Τζανέτος Βολτιέρας (πράξη 29)
- μισέρ Νικολός Γκλέσης (πράξη 40)
- μισέρ Ματίος Δαβιτζέτζια(ς;) (πράξη 57)
- μισέρ Τζαν Δάντουλος (πράξεις 27, 34, 35)
- μισέρ Τζάνες Δαπάρμα(ς;) (πράξη 4)
- μισέρ Γιάκουμος Δαπρέσα(ς;) (πράξεις 21, 23)
- μισέρ Τζαδομένιος Δεγρατζιόζος (πράξη 36)
- μισέρ Αγουστής Δελαπόρτας (πράξεις 39, 40)
- μισέρ Τζώρτζης Δεφραντζέσκης (πράξη 48)
- μισέρ Νικολός Καρτάνος (πράξεις 20, 52, 53)
- ευγενής μισέρ Ιάωβος Κρασάς (πράξεις 42, 48)
- μισέρ Λούκας Κρασάς (πράξεις 41, 45, 47)
- μισέρ Στάθης Κρασάς (πράξη 38)
- μισέρ Φλώριος Κρασάς (πράξη 1)
- ευγενής μισέρ Χριστόφορος Κρασάς (πράξεις 20<;>, 28, 39, 40, 58)
- μισέρ Τζώρτζης Κυπριώτης, πρεβεζουνάτος (πράξεις 44, 49)
- μισέρ Μάρκος Μάνεσης (πράξη 29)
- μισέρ Αλισάνδρος Μιλιαρέσης (πράξεις 34, 35)
- μισέρ Γερόλυμος Μιλιαρέσης (πράξη 13)

μισέρ Τζάνης Μιλιαρέσης (πράξη 5)
μισέρ Ανδρέας Μυλωνάς (πράξη 48)
μισέρ Δημήτρης Παντόγαλος (πράξη 59)
μισέρ Μάρκος Πεκατώρος (πράξη 18)
μισέρ Νικολός Πεκατώρος (πράξη 41)
μισέρ Μάρκος Ριτζαρδόπουλος (πράξεις 9, 10, 37)
μισέρ Βινιέρης Ροκολέρης (πράξη 20)
μισέρ Ανδρέας Ρουμανός (πράξη 14)
μισέρ Λαρέντζος Σολωμός (πράξη 36)
μισέρ Σταματέλος Τζιμάρας, νοτάριος (πράξη 18)
μισέρ Αλιβίζης Φαζιόλης (πράξη 18)
μισέρ Πορτολομίος Φισκάρδης (πράξη 43)
μισέρ Αλυσάνδρος Φουκάς (πράξη 20)
μισέρ Ανδρέας Φουκάς (πράξεις 47, 56, 57)
μισέρ Μάρκος Φουκάς (πράξη 57)
μισέρ Ρουλάντος Φουκάς (πράξεις <47;>, 56)
μισέρ Μπένος Χωραφάς (πράξη 48)

B. ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ

αφέντης μισέρ Γαμπριέλ Δακανάλ, προβλεπτής Κεφαλονιάς (πράξη 10)
μισέρ Τζουάνης Λιπομάνος, αντιπροβλεπτής Κεφαλονιάς (πράξη 22)
μισέρ Τζώρτζης Κυπριώτης, πρεβεζουνάτος (πράξεις 44, 49)
Γιάννης Ανάργυρος, [κοντόσταυλος;] (πράξη 10)
Γιάκουμος Τραυλός [κοντόσταυλος;] (πράξη 10)

Γ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ

Πρωτοπαπάς:

ευλαβέστατος πρωτοπαπάς κυρ Ανδρέας Κουρκουμέλης (πράξη 60)

Ιερείς:

παπα κυρ Ιάκωβος Αντίπας (πράξη 41)

παπα κυρ Σταμάτης Βυζάντης (πράξη 35)

παπα κυρ Δημήτρης Δ[ε]βάρης (πράξη 19)

παπα κυρ Σπύρος Δευτεραίος (πράξεις 42, 43)

ευλαβέστατος ιερεύς παπα κυρ Φίλιππος Δρόσος (πράξη 19)

ευλαβέστατος παπα κυρ Γεώργιος Ζερβός (πράξη 59)

παπα κυρ Σταμάτης Καλός (πράξη 12)

ευλαβέστατος ιερεύς παπα κυρ Αντώνιος Κονιδάρης (πράξη 27)

ευλαβέστατος παπα κυρ Θεόδωρος Κουλουμπής (πράξη 26)

παπα κυρ Ανδρέας Λαμπίρης, μέγας οικονόμος (πράξεις 9, 10, 12)

παπα κυρ Γαλιάτζος Λοαράς (πράξη 19)

παπα καλο-Γιάννης Λουβέρδος (πράξη 22)

πνευματικός Λουβέρδος (πράξη 16)

ευλαβέστατος παπα κυρ Ιάκωβος Μαρκέτος (πράξη 41)

παπα κυρ Ιάκωβος Μαρκόπουλος, σακελλάριος (πράξεις 3, 39, 40)

ευλαβέστατος παπα κυρ Ιάκωβος Μεταξάς (πράξη 59)

πρωτοπαπάς Ιάκωβος Περάτης (πράξη 60)

παπα κυρ Θεόδωρος Σκληρός, ιερές και νοτάριος (πράξη 8)

παπα κυρ Αθανάσης Σολωμός (πράξη 50)

ευλαβέστατος ιερεύς παπα καλο-Γιάννης Κα[...] (πράξη 30)

Διάκονοι:

διάκος Μαρκέτος (πράξη 26)

Μοναχοί:

καλόγηρος Νεόφυτος Βάλτζαμος (πράξη 45)

καλόγηρος Βρυώνης (πράξη 55)

καλόγηρος Ποριάρης (πράξη 40)

Δ. ΤΕΧΝΙΤΕΣ

μαστρο-Νικολός Γερακάρης (πράξεις 20, 35)

μαστρο-Γιακουμής Δαβενέτζια(ς;) (πράξη 7)

μαστρο-Τζάνης Δακούρτζουλας (πράξη 47)

μαστρο-Τζάνης Δανίας Λουμπάρδης (πράξη 7)

μαστρο-Αντώνης Δαπάδουβα (πράξη 27)

μαστρο-Δημήτρης Δαπάρη(ς;) (πράξεις 20, 56, 57)

μαστρο-Λεονάρδος Δαπάρμα(ς;) (πράξη 4)

μαστρο-Αλυσάνδρος Δάσκουλης (πράξεις 17, 35, 41, 44)

μαστρο-Μικέλης Δεόρτζης (πράξη 28)

μαστρο-Πιέρος Λιβιέρης (πράξεις 8, 11, 21, 33, 35, 52)

μαστρο-Πέτρος Μαρκόπουλος (πράξη 45)

μαστρο-Τζάνης Μεγαλογένης (πράξη 49)

μαστρο-Αντώνης Μοθωνίος (πράξη 28)

μαστρο-Ανδρέας Πελεκούδης (πράξεις 42, 43)

μαστρο-Ματίος Πελεκούδης (πράξη 29)

μαστρο-Νικολός Πετρίτης (πράξεις 1, 45)

μαστρο-Βασίλης Πούλος (πράξεις 11, 56, 57)

μαστρο-Ανδρέας Πρίφθης (πράξη 7)

μαστρο-Γεώργιος Φραντζίος (πράξη 34)

μαστρο-Δήμος Χαλκιόπουλος (πράξη 46)

μαστρο-Ματίος Π[...]τος (πράξη 20)

Ε. ΓΥΝΑΙΚΕΣ

- κυράτζα Ζαμπέτα, σύζυγος Σταμάτη Γουλολέου (πράξη 11)
κυρήτζα Μιλίτσα, σύζυγος Τζάνε Δαπάρμα (πράξη 4)
κυρήτζα Μάρω, σύζυγος Μαρτή Κομποθέκρα (πράξη 28)
κυρά [Κορνη]λία, σύζυγος Δομίνικα Κομποθέκρα (πράξη 48)
κυρήτζα Νικολέτα Μαντζαπάραινα, σύζυγος Ιωάννη Δανία Λουμπάρδη (πράξη 7)
κυρήτζα Γούστω, σύζυγος καλο-Γιάννη Ορφανού (πράξη 6)
κυρά Σταμάτα, πρώην σύζυγος Μαρίνου Στραβαλετρά, νυν σύζυγος Αλισάνδρου
Μαρκέτου (πράξη 41)
μανδώνα Φαουστίνα, αδελφή μισέρ Αλιβίτζη Φαζιόλη (πράξη 18)
κυρήτζα Θόδω, σύζυγος μισέρ Αλισάνδρου Φουκά (πράξη 20)

I

1572, Μαρτίου 1

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Υπηρετική σύμβαση

Ο Λινάρδος Νιόφυτος συμφωνεί να υπηρετήσει τον ευγενή Φλώριο Κρασά επί 6 μήνες, με μισθό 100 άσπρα και επιπλέον αμοιβή σε είδος μία φορεσιά (σεγκούνι, βράκα και πουκάμισο). Αν ο Λινάρδος δεν υπηρετήσει πλήρως όλο το συμφωνημένο χρόνο, θα χάσει ολόκληρη την αμοιβή του.

- 1r [†αφ]οβ', ινδικτιώνος ιε', Μαρτίου α' εις το μπούργο Κάστρου της Κεφα-
ληνίας, ο Ληνάρδος ω Νιόφ[ητος, υιός του] | κυρ Δίμου Νιόφητου, παρόν
σωματικώς εσυμφό[νησε με τον] | μισέρ Φλόριον τον Κρασά και ομπληγά-
5 ρετε ο άνοθεν Ληνά[ρδος να στα] | θή με τον άνοθεν μισέρ Φλόριον μήνες
στ', να σταθή και δου[λεύει ως] | καλώς δουλευτής τους άνοθεν μήνες τους
έξι και ος καθώς δο[υλεύουν] | όλλα τα κοπέληα της ρώας, και ο άνοθεν μι-
σέρ Φλόριος να οφ[είλει να] | του δώσι άσπρα ρ', ήτι εκατώ, διά τον κόπον
και δούλευσι του α[υ] | τού Ληνάρδο, και σεγκούνι α' και ένα βρακοποκάμη-
10 σω. Και | αν πολάκης και δεν ήθελαι σταθή ο αυτώ Ληνάρδος να δο[υλεύ-
σει] | τους άνοθεν μήνες, να χάνη την δούλευσί του ωπου θέλη | έχη δουλε-
μένη, να μηδέν χρεοστί ο άνοθεν μισέρ Φλόριος να του | δήνη τήποτες. Και
ούτος ομολόγησεν ενόπηρον μαρτύρων, | μαστρο-Νικολώ Πετρήτι και κυρ
Αλησάνδρο [...] Σπανηέλο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραψα:—

2

1575, Οκτωβρίου 3

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο Δήμος Στρουδ[ά]τος και η Καλή, χήρα Κωσταντή Μίτζουρα, συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους Θεωδωρή Προσαλέντη και Αντώνη Μπαζίο για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους χρηματικές διαφορές.

- †,αφοε΄, ινδικτιώνος δ΄, ημέρα γ΄ του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου | της Κεφαλονίας, την σήμερον εσυμφόνησε ο κυρ Δίμος ο Στρουδ[ά]τος από έν μέρος και από έτερον μέρος η κυρά Καλή, σύμβ[ι]λα
- 5 του ποτέ κυρ Κωσταντή Μήτζουρα, διά την δηαμοφοράν και κρήση | ώπερ έχουν εν το μέσω τους διά τηνά στάμενα, διά μήα βά[ρ]||κα, και διά να λήψουν απ΄ αυτούς κρίσεις και έξοδες και άλλα έτερα, | πιούν το παρών κουμπρομέσο, και βάνουν άλπιτρες ριτέ κριτέ και απο|φασιστέ, και κηνούς διαγνώμονας, τους οπίους τους βάνουν | αμφοτέρωστους, τον κυρ Θεοδορί
- 10 τον Προσαλέντι και τον κυρ Αντώνη τον Μπαζίο, να ηδούν και ακούσουν όλα τα δικεώματά | των, και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώμες, να πέρνουν και έναν | τρίτον σύνδροφον, ώπιον τους φανή, και το ή,τι κρίνουν και α|ποφασίσουν η δύο ώσον και η τρίς, υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γεγραμένη |
- 15 να το έχουν στερεώ και αμετάτρεπτο κατά τι νομήν και σηνήθη|α των Βαινετιών. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, | κυρ Γληγόρι Ποταμηάνο, και κυρ Δίμο Μαρκέτο:— και ή,τι πέν[ες] | και απόφασες έχουν εν το μέσο τους να ήνε κομένες και ηλιο|μένες:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

3

[1575], Οκτωβρίου 5 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πάκτωση χωραφιού

Ο ιερέας και σακελλάριος Ιάκωβος Μαρκόπουλος και ο αδελφός του Λουκάς, με σύμφωνη γνώμη των αδελφών τους, παραχωρούν στον Λιόνο Τριάνο και στους αδελφούς του χωράφι σε διηνεκή πάκτωση με καλλιεργητική σχέση αναπεντίς (δηλαδή οι Μαρκόπουλοι θα παρέχουν κάθε χρόνο στον καλλιεργητή Τριάνο τα δύο πέμπτα του σπόρου και θα λαμβάνουν τα δύο πέμπτα της παραγωγής). Το ίδιο μερίδιο της παραγωγής θα λαμβάνουν, αν το χωράφι καλλιεργηθεί ως αμπέλι για σταφίδα. Στην περίπτωση που για το λόγο αυτό επιβληθεί στον καλλιεργητή πρόστιμο, συμφωνείται ρητά να επιμερίζεται το πρόστιμο κατά την ίδια αναλογία.

- 1v [†,αφοε΄], ινδικτιώνος δ΄, ημέρα ε΄ του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της \πόλεος/ Κεφαλ[ονίας], | την σήμερον ει παρώντες, ο παπα κυρ Ιάκωβος και σακαιλάριος Μαρκώπου|λ]ος και κυρ Λουκάς Μαρκώπουλος, εσυμφόνησαν με τον κυρ Ληόνο | Τριάνο, και δίδουν ει παρώντες, ο παπα κυρ Ιάκωβος και ο κυρ Λουκάς, τόσο διά ώνομά τους, ωσάν και διά ώνομα της αδελφοσήνης τους, | ένα κομάτι χωράφι ώπερ έχουν περ κουντζεσίο ο πάπουστους, ο | ποτέ κυρ Λουκάς Μαρκώπουλος, λεγάμενο εις την Λάμνα, | ώσον και υίον εστί, να το έχη αυτώσ και η κληρονωμοδιαδώχη αυτού | και η αδελφο|σίνη του| | από την σήμερον και εις τον αιώνα
- 10 τον άπαντα, και ομπλεγά|ροντε ο άνοθεν κυρ Ληόνος διά ώνομά του και διά ώνομα της αδελ|φωσήνηστου και της κληρονομήαστους να το δουλέβουν και κα|ληργούν το αυτώ χωράφι ως καλή γεοργή αγαθήν γην, όποτε το | θέλουν σπέρνη, πάσα λοής σπόρον καρπούσημον, ομπλεγά|ρονται η α-
- 15 ναγεγραμμένη Μαρκόπουλη να δίδουν τα δύο μερτι|κά τον σπόρον, να έχουν από τα πέ<ν>τε δύο από πάσα λοείς | φρούτει ώπου θέλουν γένεστε

μέσα εις το αυτώ χωράφι η άνοθεν | Μαρκωπουλέη, και ο ηριμένος κυρ Λη-
 όνος να έχη τα τρία | μερτηκά διά τους κώπουστους. Και ή μεν και το φη-
 τεύσει αμπέλλη σταφήδα, να έχουν τα μερτικά ως άνοθεν, και ή μεν
 20 και τους | έλθη και κουντουναζήο διά την φήτευσι του αυτου χωραφίου,
 ομπληγάροντε όλη η άνοθεν γεγραμένοι να πληρόνουν το κουντουναζήο
 κατά τα μερτικά, ως άνοθεν γράφομε. Και ομπληγάροντε η άνοθεν | Μαρκ-
 25 από τον κάθεν και έκαστον άνθρωπον του ης εναντιότητα | ελθην προς αυ-
 τούς. Παρώντων αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, | κυρ Στεφανή Τριά-
 νο, κυρ Αλησάνδρο Τριάνο και κυρ Κοσμά Λαταβηινού:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

4

1571, Φεβρουαρίου 9

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πώληση αμπελιού

*Η Μιλίτζα, χήρα του ευγενούς Τζάνη Δαπάρμα, πωλεί στον μα-
 στρο-Λεονάρδο Δαπάρμα ένα αμπέλι εκτάσεως 4 βατζελίων,
 αξίας 16 φλωρίων. Ο αγοραστής καταβάλει 9 φλωρία και υπόσχε-
 ται να εξοφλήσει εντός προθεσμίας.*

2r [†]αφοά, ινδικτιώνος ιδ', μηνός Φλεβαρίου θ', εις το μπούργο Κάστρου
 της Κεφαλη[νίας, εν τη οι]κία του ποτέ μησέρ Τζάνη Δαπάρμα, η συμβήα
 του, η [κυράτζα Μη]λλήτζα, παρών σωματικώς, ομολόγησεν και ύπεν ότι
 5 έ[δωσε εις τέ]λληαν και καθοληκήν πούλησιν ένα κομάτι αμπέλη [ευρισκό-
 με]||νο στες Ανέμες, βατζελλήον τεσάρον, πλέον ληγότε[ρον, όσον] | και υιον
 εστίν, ως καθώς ηβρίσκεται, με πάσα λοείς δέν[δρη] | ωπου ηβρίσκονται

- μέσα εις το αυτώ αμπέλι, πλησίον αμπε[λίου] | του μαστρο-Λεονάρδου
 Δαπάρμα περ λεβάντι και πλη[σίον] | αμπελήου τον Τραβλάδον περ που-
 10 νέντι, και πλησίον [αμπε]||λήου του Τζα Δανάπολοι περ όστρια [[μουντάνα]
 και πλησίον [α]||μπελήου του άνοθεν μαστρο-Λεονάρδο περ τραμουντάνα,
 το [αυ]||τώ αμπέλη έδωσε προς τον μπαρόντα μαστρο-Λεονάρδο \Δαπάρ-
 μα/ [και] | προς την κληρονωμήα του διά φλουρία κουρέντι ι[στ΄], | ήτι
 15 δεκάξι, του έχουν και εξουσιάζουν και ποιούν προς α[υ]||τώ ως βούληντο,
 πουλήν, χαρίζουν, πρικήζουν, αντ[ηλάτ]||τουν και εις θήους ναούς αφηρεί.
 Από τα άνοθεν φλουρή[α] | τα δεκάξι εμολόγησεν η άνοθεν κηράτζα Μηλή-
 τζα κα[τέ]||μπροστε{θε}ν εμού νοταρίου και τον γκάτοθεν γεγραμένον μαρ-
 τύρων [ότι] | έλαβε φλουρία κουρέντι θ΄, ήτι ενέα, από τον άνοθεν μ[α]-
 20 |στρο-Λεονάρδο σώα μετριτά και ανεληπές, και τα ε[να]||ποληφθέν να τα
 οφήλη να της τα δόσι ο άνοθεν μα|στρο-Λεονάρδος εις τέρμενο διά ώλον
 τον Μάι τον ε[ρ]||χόμενον | και ούτος ομολόγησεν|. Υπό μαρτυρίαςτον εκί
 ευρεθέ<ν>τον, κηρ Ανδρέα [Πο]||ριάρι και κυρ Μήχο Ποριάρι και κηρ Στε-
 φανή
 25 Τριάνο | του ποτέ Ιωάννη, και κυρ Ζαχαρία Δε \Μου/ντισάντου:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος |
 έγγραφα:—

5

[1575], Οκτωβρίου 11 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας
 1576, Ιανουαρίου 31

Εκτέλεση δικαστικής απόφασης για αποζημίωση

*Ο ευγενής Δήμος Αντίπας και ο Λίος Μακρής, έχοντας εξασφαλί-
 σει ευνοϊκή γι' αυτούς δικαστική απόφαση, ζητούν από τον ευγενή
 Τζάνη Μιλιαρέση να τους καταβάλει αποζημίωση για μία γαιδά-*

ρα, η οποία τους ανήκε και την οποία σφετερίστηκε ο Μιλιάρεσης και άλλοι σύντροφοί του. Ο Μιλιάρεσης αποδέχεται την οφειλή και δέχεται να εκτιμήσει ο Αλεξανδρής Μακρής, πατέρας του Λίου, το ύψος της αποζημίωσης. Σε μεταγενέστερη ημερομηνία ο εκτιμητής προβαίνει στην εκτίμηση του ποσού της αποζημίωσης (225 άσπρα), το οποίο ο υπόχρεος καταβάλλει αυθημερόν και εξοφλεί.

- 2v [†,αφοε΄], ινδικτιώνος δ΄, ημέρα ια΄ του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την | [σήμ]ερον ο μισέρ Δίμος Αντήπας και ο κυρ Λήος ο Μακρίς από έν μέρος, και από έ|[τε]ρον μέρος ο μισέρ Τζάνης ο Μηλιαρέσης, ήλθαν εις τέληον και καθοληκόν | [συ]νηβασμών δι΄ ένα ἴνη-
 5 κό ωπου αναγρέβουν η άνοθεν, ο μισέρ Δίμος και ο κυρ | Λήος, λέγοντες προς το ήθελαν χάσι πρόην κερόν της σηχήσεος και | έκαμαν απόφαση στην γκατζελαρία κόνδρα του άνοθεν μισέρ Τζάνη, έσον|τες προς την ήθελαι πάρι ο άνοθεν μισερ Τζάνης με άλλους έτερους συνδρό|φους από την Έρισσο ωπου ευγήχαν από τα κάτεργα και εβάλαν τα | ρούχα τους και την εφόρτσαν
 10 και την επίραν, και ομπληγάρετε την σί|μερον ο άνοθεν μισέρ Τζάνης ότι να έλθη ο πατέρας του άνοθεν κυρ Λήο Μα|κρί να κάμη όρκον τή άξιζε να τους την πληρόση χορίς λόγου και | κρίσεος, ήγουν ο κυρ Αλεξανδρίς ο Μα- κρής να έλθη να την εξετη|μήσι τή άξιζε η γαηδάρα εκήνη, και μένουν ευχα- ριστημένη τα | άνοθεν μέρι ότη την θέλη ξετημήσιν ο αυτώς κυρ Αλεξαν-
 15 δρίς, | να πληρόσι την ημησή του άνοθεν μισέρ Δίμο και την άλλην ημησί του αυ|τού κυρ Λήο, ως καθώς θέλη υπογράψη ο άνοθεν μισέρ Τζάνης με το ήδιό | του χαίρι:—

† εγώ Τζάνες Μηλιαρέσις μαρτυρό τα άνοθεν.

- [†,αφ]οστ΄, ινδικτιώνος δ΄, ημέρα λα΄ του Ανουαρίου μηνός, ο κυρ Αλεξαν-
 20 δρής ο Μακρίς εξετίμησε την αναγεγραμένη | γαηδάρα άσπρα σκε΄, τα οπία τα έλαμβαν η άνοθεν κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και κράζοντε πλη- ρομένη <και ευχαριστιμένη>.

4 ἴνηκό, ενν. ονικό (όνος) || 18 ιδιόχειρη υπογραφή του μάρτυρα

6

1575, Οκτωβρίου 12

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Αναδοχή χρέους

Η Γούστω, σύζυγος καλο-Γιάννη Ορφανού, υπόσχεται να καταβάλει στον Βίτζο Καβουρά και στη μητέρα του Θοδώρα 150 άσπρα. Η απαίτηση γεννήθηκε όταν ο Γιάννης Καβουράς, σύζυγος της Θοδώρας και πατέρας του Βίτζου, πλήρωσε ως εγγυητής ένα χρέος του καλο-Γιάννη Ορφανού.

- †,αφοέ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιβ' του Οκτωβρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονήςας | την σήμερον ομπληγάρετε η κυράτζα Γούστω, σύμβηος του καλο-Γιάννη Ορφανού, να δόκη και πληρόσι του κυρ Βήτζου Καβουρά και της μάναστου της | κυρά Θοδώρας άσπρα εκατών πενήντα, από τα οπία άσπρα να τους δόκη η άνοθεν | κυράτζα Γούστο διά όλον τον παρώντα μήνα άσπρα οέ', ήτι ευδομήντα | πέ<ν>τε, και τα επαποληφθέν να τους τα δόκη ως τον Σεπτέβρι τον ερχόμεινον, τα οπία άσπρα ήνε διά την πιεντζαρία ωπου ήθελαι πληρόσι ο καλο-Γιάννης ο Καβουράς διά ώνομα του αναγεγραμένου καλο-Γιάννη Ορφανού, και τα επλήρωσε
- 5
10 στο καράβη ωπου ήσαν ανταμός προλαμβόν | καιρό. Και όποτες ήθελαι αναγηρεύση άλλος τηνάς άνθρωπος τον αναγεγραμμένον καλο-Γιάννη Ορφανόν διά να πληρόσι τα στάμενα εκήνα διά τ[ην] | υπόθεσι του καραβηού, ομπληγάρετε η άνοθεν κυρά Θοδώρα και ο υιός της ο κυρ Βήτζος | να τα επιστρέψουν της άνοθεν κυράτζα Γούστος χωρίς λόγου και κρίσεως, και |
- 15 την αιμαχέβη διά ώλα με το παρών νοταρικόν, οσάν να ήτον απόφαση της καίτζελαρίας. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ Φερδερίο Τριάνο και κυρ Στεφανή Μαντζαβήνο και ετέρον:—

[† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασι]ληκής εξουσίας νοτάριος έγγραφα:—

1571, Απριλίου 8

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Δωρεά περιουσίας εν ζωή (νέμησις ανιόντος)

Η Νικολέτα (Μαντζαπάρινα), χήρα και κληρονόμος του μαστρο-Τζάνη Δανία Λουμπάρδη, δωρίζει στα ψυχοπαίδια της Βεντούρα και Αρχόντω το μισό της κινητής και ακίνητης περιουσίας της και τους εγκαθιστά κληρονόμους της μετά θάνατον στο υπόλοιπο μισό.

- 3r [†]αφοά', ινδικτιώνος ιδ', μηνός Απριλίου η', εις το μπούργο Κάστρου της Κεφαλονήας, η κираάτζα [Νικολέτα,] | σήμβηος του ποτέ μαστρο-Τζάνη Δανία του Λουμπάρδη, [παρών] | σωματικώς ομολόγησεν και υπεν ότι, ος κληρο[νόμος] | ωπου την άφησε ο συμβήως της, ο ποτέ μαστρο-Τζάνης,
- 5 [εις τα] | παντία του αγαθά \εις/ τα παρόντα και τα μέλοντα, κ[ινη] |τά και ακήνητα, ήτι θέλη και ορίζη, δήδι και παραδήδη | διά την ψυχή της και διά την ψυχήν του συμβήου της, | του ποτέ μαστρο-Τζάνη Δανία, από ή,τι ρουχηκά της | ηβρίσκοντε, ασήμη, χρισάφη, στάγκος και χωράφια κήμενα |
- 10 στην μπεριοχήν της Σάμος, να έχη ο κυρ Βεντούρας, το | ψυχοπέδι τους, και η ψυχοπέδα τους η Αρχοντού | το ημησώ, και το έτερο ημησώ να το έχη η άνοθεν κυρά |τζα Νικολαίτα έως τέλος ζωήστης να τα εξουση |άζη, και α-
- 15 ποτήχοντέστης να τα έχουν όλα εις πανιτήα τους εξουσία ο άνοθεν κυρ Βεντούρας και η Αρχονιτού, ως ψυχοπέδια ωπου τα ήχαν η άνοθεν, και η κυρά |τζα Νικολαίτα και ο ποτέ μαστρο-Τζάνης. Τα οπή |α ψυχοπέδηά τους \τα/ επάνδρεφε η άνοθεν κυρά Νηκοιλέτα, τον κυρ Βεντούρα και την κυρά
- 20 Αρχοντού, | διά την ψυχοί τους, και τους δήνη ως άνοθεν γράφομεν. Και | ούτος ομολόγησεν, υπό μαρτυρίας μαστρ-Ανδρέα | Πρίφθη και μαστρο-Γηακουμή Δαβενέτζη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

8

[1575], Οκτωβρίου 16 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Εξόφληση προίκας

Ο Αλυσάνδρος Σπανιέλος, ως πληρεξούσιος του Μιχέλη Μαυρίκη, ομολογεί ότι έλαβε από τον Δήμο Στίνη 150 άσπρα, ως εξόφληση προίκας της συζύγου του Μαυρίκη Λένης, η οποία έχει αποβιώσει. Ρητά δηλώνεται ότι, εάν απελευθερωθεί από την αιχμαλωσία και επιστρέψει ο γιος του Στίνη, το ποσόν θα επιστραφεί σε αυτόν.

- 3v [†,αφοε΄,] ινδικτιώνος δ΄, ημέρα ιστ΄ του Οκτωβρίου μηνός, εν τω εξόπουρ-
γο του Κάστρου | της Κεφαλονίας, την σήμερον έλαμβε ο κυρ Αλυσάνδρος
ο Σπανιέλος άσπρα ρν΄, ήτι εκατών πενήντα, τα οπία άσπρα τα έίλαμβε
5 από τον κυρ Δίμο Στίνη διά το πρικήο της γηνεικόστου, της \ποτέ/ κυρά
Λένης, ως κουμέσιος ωπου ένε ο ριθής | κυρ Αλυσάνδρος του κυρ Μιχέλη
του Μαυρίκη, και ομπληγάρετε ο ριθής κυρ Αλυσάνδρος να μηδέν έχη
πλέο να τον | αναγηρεύσει τηνάς άνθρωπος τον αυτών κυρ Δίμο μήτε την
10 κληρονομία του ποτέ το κερώ διά το αυτώ πρικήο. Εξεκαίθαρίζουν και
τούτω, ότι αν έν΄ και ο Θεός δώση βοήθηα και λευτερία να έλθη το πεδί του
άνοθεν κυρ Δίμο από την | σκλαβία ωπου ένε, ομπληγάρετε ο ηριμένος κυρ
να του | επιστρέφουν τα άνοθεν άσπρα τα εκατών πενήντα | χορίς λόγου
15 και κρίσεως. Η οπία κουμεσαρία | ένε γεγραμένη υπό χειρός παπα κυρ Θε-
ώδορου Σκληρού | νοταρίου εις τους αφοε΄, Σεπτευρίου κη΄. Παρώντων
αξιολπίστον παρακλητόν μαρτύρων, μαστρο-Πιέρο Ληβηέρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγρα[φα:—]

1573, Φεβρουαρίου 6

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο ιερέας Ανδρέας Λαμπίρης και ο Φράγκος Βάλτζαμος συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους ευγενείς Σταμάτη Βολτιέρα και Μάρκο Ριτζαρδόπουλο για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους χρηματική διαφορά.

- 4r [†]αφογ', ινδικτιώνος α', Φλεουαρίου στ', εις το μπούργο Κάστρου της Κεφαλληνίας, ο ευλαβέστατος παπα κυρ Ανδρέας ιερε[ύς ο Λαμπίρης από έν μέρος,] | και από έτερον μέρος ο κυρ Φράγκος ο Βάλτζαμος, [παρών σωματι]κώς ομολόγησαν και ήπαν ότι περί δηά την διαφ[οράν όπου έ]χουν αναμέσο αυτών διά τα βουτζήα ώπερ έκαμ[ε ο ειρημέ]νος κυρ Φράγκος του άνοθεν παπα κυρ Ανδρέα και εικονώμ[ου του Λα]μπήρι, και διά να λήψουν απ' αύτους κρίσεις, έξοδες [και σκάν]δαλα, την σήμερων ηξίοσαν, εδιορθώσαν και απεκατέστησαν | αυτούς άλπιτρες ριτέ κριτέ και αποφασιστέ και κην[οί] | διαγνώμονας και βάνουν αφοτέροστους η άνοθεν γε-
10 γραμ[ένοι] | τον ευγενή μισέρ Σταμάτι Βολτιέρα και τον μισέρ Μάρκο Ριτζαρδόπουλο εις το ηδούν και ακούσουν όλα τα δικαιώματα | αυτών και το ή,τι κρήνουν και αποφασίσουν η άνοθεν κριτέ, υπ[όσ]χο<ν>ται η άνοθεν να το έχουνε στερεώ και αμεταπήγειτο, επί πάσης αρχής και εξουσίας, και
15 να μηδέν έχη καμήαν απελατζήον το παρών κουμπρομέσω και απόφασι που θέλη γε[νεί] | κατά την τάξιν τον Βεναιτιών. Οπίον έστρεξαν τα ά[νοθεν] | δύο μέρι δηά μάρτυρα τον κυρ Κάρουλω Λαμπήρι, να ελθ[ή] | να δώσει την μαρτυρία του ης τους κριτάδες. Και ούτος ομολό[γη]σαν, παρώντον
20 αξιοπίστων μαρτύρων, κυρ Πόλο Αυλονήτι και [κυρ] | Αητινού Πάσχου:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγρα Ιψα:—

10

1575, Ιανουαρίου 20

Πράξη αιρετοκρισίας

Οι ευγενείς Σταμάτης Βολτιέρας και Μάρκος Ριτζαρδόπουλος, ως αιρετοί κριτές, κρίνουν σε διαφορά μεταξύ του ιερέα Ανδρέα Λαμπίρη και του Φράγκου Βάλτζαμου (βλ. πρ. 9), και αποφασίζουν ότι ο Λαμπίρης πρέπει να καταβάλει σε τακτή προθεσμία στον Βάλτζαμο 50 λίτρες λινάρι.

- † αφοέ', ινδικτιώνος γ', ημέρα κ' του Ιανουαρίου μηνός, ημείς Σταμάτης Βολτιέρας και Μ[άρ]κος Ριτζαρδώπουλος, άλπιτρες ριτέ κριτέ και αποφασιστέ και κηνή διαγνώμον[ας] | θέμενη, αξιομένη και παραικαλεσμένη, από έν μέρος παπα κυρ Ανδρέα Λαμπήρι | και από έτερον μέρος κυρ
- 5 Φράγκο Βάλτζαμου, ήδαμεν τες αναζήτησης του ενός | μέρου και τες απόκρισεις του ετέρου μέρος πολάς και πλήστας φοράς, και | πένες ωπου μας επενήασε στες κβ' του Οκτωβρίου ο Γηάνη Ανά[ρ] | γηρος και ηστες ιδ' του ενεστώτος μηνός ο κυρ Γηάκουμος ο Τραβλό[ς], | ωπου μας έβαλε πένα δουκάτα κε' με θέλημα του εκλαμπροτάιτου αυθεντώς μισέρ Γαμπριέλ Δα-
- 10 κανάλ διά να τους αποφασίσουμε, και τες | δουμάντες και ρεπόστες ώπερ μας επρόσφεραν, και βουλόμενη δούινε τέλος της αυτής υποθέσεος, Χριστού το ώνομα επικαλούμενη, διορίζωμεν και αποφασίζωμε η δύο από μήας βουλής και γνώμης ότι να δώση | ο άνοθεν παπα κυρ Ανδρέας ληνάρι λίτρες ν' του άνοθεν κυρ Φράγκο διά ώλλον τον πα[ρόν] | τα μήναν και ού-
- 15 τος εκρήναμεν και αποφασίσσαμε. Και να πληρόση ο άνοθεν παπάς | του νοταρίου άσπρα ε':-

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφια:-

12 λίτρες, κώδ.: λίλλινάρι/τρες

11

1575, Οκτωβρίου 17

Εξώπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Αναδοχή χρέους

Ο Αυγουστής Αμπάτης υπόσχεται να καταβάλει σε τακτή προθεσμία στην Ζαμπέτα, χήρα Σταμάτη Γουλολέου, 275 άσπρα, τα οποία αποτελούν χρέος προς αυτήν του αποβιώσαντος πατέρα του Αντώνη και του αδελφού του Μπενέτου, ο οποίος βρίσκεται σε αποδημία. Αν ο Μπενέτος Αμπάτης επιστρέψει από τη αποδημία μέσα σε τακτή προθεσμία, θα καταβάλει στη Ζαμπέτα άλλα 325 άσπρα που της χρωστά. Αν όχι, η Ζαμπέτα θα ικανοποιηθεί από την περιουσία του Αντώνη Αμπάτη, αποβιώσαντος πατέρα του Αυγουστή.

- 4v [†,αφοέ',] ινδικτιώνος δ', ημέρα ιζ' του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σή|μερον ομπληγάρετε ο κυρ Αυγουστής Αμπάτης, υιός του ποτέ κυρ Αντώνη Αμπάτη, | να δώση και πληρόση της κυράτζα Ζαμπέτας, συμβήας του ποτέ κυρ Σταμάτη Γουλολέο, άσπρα
- 5 διακόσια ευδομήντα πέντε, διά όλον τον | Αύγουστω τον ερχόμενον, χορίς λόγου και κρίσεος, τα οπία άσπρα | τα εχρεώστη ο πατέραστος άνοθεν κυρ Αυγουσί και ο αδελφώς | στο ο κυρ Μπενέτος, και αν έν' και έλθη ο αυτώσ κυρ Μπενέτος | έως στο άνοθεν τέρμενο, να έχη να αναγηρέβη η ριθήσα κυ-
- 10 ρά|τζα Ζαμπέτα τον κυρ Μπενέτο να της πληρόσι τα άνοθεν άσπρα | και άλλα έτερα ωπου της εχρεοστούσαν ακόμη, άσπρα τρακόσια | ήκοσι πέντε, ήγουν όλα ήνε το χρέος άσπρα εξακόσια. Και ώποτες | δεν ήθελαι έλθει ο αυτώσ κυρ Μπενέτος στο άνοθεν τέρμενο, ο ριθής | κυρ Αυγουστής ομπληγάρετε να της δώκη τα άνοθεν άσπρα τα διακόσια ευδομήντα πέντε, ως ά-
- 15 νοθεν γράφομε, και τα εναποληφθέν | άσπρα [τα εξακόσια] τα τρακόσια ήκοσι πέντε να αναμένη| η ριθήσα κυράτζα Ζαμπέτα έως να έλθη ο αυτώσ κυρ | Μπενέτος από την ξενητήα ωπου λήπη, να της τα δόικη. Και αν πο-

15 λάκης και ήθελοι αποθάνη ο ριθής κυρ Μπενέιτος εις την ξενητήα, να η-
 μπορί η αυτή κυράτζα Ζαμπέτα | από τα καλά του πατρόστους, του ποτέ
 κυρ Αντώνη Αμπάτη, να πλιροθή όλα τα άνοθεν άσπρα. Παρώντον αξιο-
 πίστον παρακλητόν | μαρτύρων, μαστρο-Βασίλη Πούλου και μαστρο-Πιέ-
 ρο Ληβηέρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραψα:—

12

1573, Απριλίου 20

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

*Ο ιερέας Σταμάτης Καλός και ο Γεώργιος Καλός συμφωνούν και
 διορίζουν αιρετούς κριτές τον ιερέα οικονόμο Αντρέα Λαμπίρη και
 τον Νικόλα Λαμπίρη για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κτημα-
 τική διαφορά.*

5r [†,α]φογ', ινδικτιώνος α', Απριλλίου κ', εις το μπούργο Κάστρου της Κε-
 φαλληνίας, ο παπα κυρ Σταμάτης ο Καλός από έν μέρος και απ[ό έτερον μέ-
 ρος] | ο κυρ Γεώργιος ο Καλός, την σήμεραν εσυμφόνησαν τα παρ[ών μέρη
 περί] | την διαφοράν ώπερ έχουν εν τω μέσω τους διά ένα κομάτι χωράφι
 [το είχε] | πουλήσι ο άνοθεν κυρ Γεώργιος του ποτέ καλο-Γηάνη Καλού, πα-
 5 τρός του άνοθεν π[απά, και διά να] | λήψουν απ' αύτους κρίσεις, έξοδες και
 σκάνδαλα, πηούν το παρών κουμπ[ρομέσο] | και βάνουν αφοτέροστους η
 άνοθεν γεγραμένη άλπιτρες ριτέ κριτέ, συνηβα[σται και] | αποφασιστέ και
 κηνούς διαγνώμονας, τον ευλαβέστατον και μέγαν ηκονό[μον] | κυρ

Ανδρέα Λαμπήρι και τον κυρ Νικόλα Λαμπήρι εις το ηδούν και ακ[ούσουν]
 | όλα τα δικαιώματα αυτών και το ή,τι κρήνουν, συνηβάσουν | και αποφα-
 10 σίσουν | η άνοθεν κρ[ιταί υ]|πόσχο<ν>ται η αναγεγραμμένη να το έχουνε
 στερκτώ και αμετάτρεπτο και να μ[ην] | έχη καιμήαν απελατζήον το πα-
 ρών κουμπρομέσω και απόφασι που θέλη γενή [κα]|τά την τάξιν τον Βενε-
 τιών. Παρώντων αξιοπίστων μαρτύρων, κυρ Πέτρ[ο]| Ληώπουλου και κυρ
 Μάρκος Πούλος:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

13

1575, Οκτωβρίου 20

Εξώπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

*Ο Δήμος Φιδίος και ο Λινάρδος Φιδίος συμφωνούν και διορίζουν
 αιρετούς κριτές τους Αγγελή Γιαννουλάτο και Σταμάτη Καβαδιά
 για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορά.*

†,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα κ' του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο
 του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών | κυρ Δίμος ο Φηδήος από έν μέρος
 και από έτερον μέρος ο κυρ Ληνάρδος ο Φη|δίος, την σήμεραν εσυμφόνησαν
 [τα] διά την δηαμφοράν ώπερ έχο[ουν] | εν το μέσω τους σε ή,τι θέλουν ζη-
 5 τή και αναγηρεύσουν ο είς τον έτε[ρον] | κατέμπροσθεν εις τους κριτάδε-
 στους και διά να λήφουν απ' αύτους κρ[ί]σεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν
 το παρών κουμπρομέσω και βάλνουν αμφοτέρωστους άλπιτρες ριτέ κριτέ
 και αποφασιστέ και κηνούς διαγνώμονας τον κυρ Αγγελή Γηανουλάτο

- και τον κυρ Σταμάτι Καβαλδία του ποτέ κυρ Γηάκουμου, να ηδούν και ακούσουν όλα τα δικεώματα | αυτών, και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώ-
 10 μαις, να παίρνουν και ένα | τρίτον, όπιον τους φανή, και το ή,τι κρίνουν και αποφασίσουν η δύο | ώσον και η τρις υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γεγραμμένη να το έχουν στερεώ και αμετά|τρεπτο κατά τη νομήν και συνήθηα τον Βαι-
 15 ρακλού και μισέρ Γερόλημου Μηλη|αρέσι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγραφα:—

14

[1575], Οκτωβρίου 21 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνοποσχετικό δαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

Ο ιερέας καλο-Γιάννης Πινιατόρος και ο ευγενής Ανδρέας Ρουμανός συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους Πέτρο Τσουκαλά, Δαμιάνο Στεγκανέση και Μάρκο Ραζή για να δαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κτηματική διαφορά και να εξακριβώσουν τα όρια διαμφισβητούμενου χωραφιού.

- 5v [†αφοε΄], ινδικτιώνος δ΄, ημέρα κα΄ του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών | [παπα] καλο-Γιάννης ο Πινηα-
 τώρος από έν μέρος και από έτερον μέρος ο μισέρ | Ανδρέας Ρουμανός, την
 5 εν το μέσω τους, διά ένα κομάτι χωράφι λειγάμενο εις το ΄Ργοστώλη, άνο-
 θεν του Αγίου Νικολάου και πλησίον της οδού που | παγένη στα Σπήληα

- στο χωρίο, και ομπληγάροντε τα ριθέν δύο μέρι να βάλουν | τον κυρ Πέτρω τον Τζουκαλά, τον κηρ Δαμηάνο τον Στεγκανέσι και τον | κυρ Μάρκο τον Ραζή να παγένουν σωματικώς εις τον αυτών τόπον, και | όθεν βάλουν τα
- 10 σίνορα και χορίσουν και ομολογήσουν τήνος ένε | το αυτώ χωράφι, να το έχη το μέρος εκήνο, και ειπόσχο<ν>ται να το έχουν | στερεώ και αμετάτρεπτο εις και πάντοτε, και ή,τι πένες έχη ο άνοθεν μισέρ | Ανδρέας του άνοθεν παπα καλο-Γηάνη διά το αυτώ χωράφι να ήνε κομένες | και ηληομένες ωσάν και να
- 15 μηδέν ήθελαν γένη, και όπιος από τα άινοθεν δύο μέρι ήθελαι ελ- θή εις οληγώτερο από εκήνο ωπου θέλουν | χορίση και ομολογήσουν η ανα- γεγραμένη γέροντες, να πληρόνη | εις την φάμπρικα και ησε σκλάβους δου- κάτα δέκα, και πάλι | το παρών νοταρικόν να ενεμένη στερεώ και αμετά- τρεπτο. Παρώντον αξιολπίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ Σίμο Σκηαδά από το Πυργή και κυρ Γειόργης Πάτερος του καλο-Γηάνη από την Σάμο:—
- 20 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

15

1575, Οκτωβρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πάκτωση λιοτριβιού

Ο ευγενής Σταμάτης Βολτιέρας παραχωρεί στον Αντώνη Ζημόνο και στον Γαλιάτζο Ζημόνο λιοτριβί σε διηνεκή πάκτωση, με όρο να του καταβάλλουν κάθε χρόνο μία ξυστή σουσαμόλαδο. Σε περίπτωση που δεν τηρήσουν τον όρο, οι καλλιεργητές υποχρεώνονται να πληρώσουν στον Βολτιέρα τη δαπάνη αγοράς ίσης ποσότητας από αυτό το προϊόν.

†,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο

του Κάστρου της Κεφαλονιάς, την | σήμερον ο ευγενής μισέρ Σταμάτης Βολτιέρας δίδη και πακτώνη ένα λητριβή|ο ώπερ έχη μέσα στο σπήτι του κυρ Νικολώ Ζημόνο, το αυτώ λητρηβή|ο παικτώνη του κυρ Αντώνη Ζημόνο και κυρ Γαληάτζω Ζημόνο διά μήα ξυστήν <σα>μόλαδο | τον κάθε χρόνο να του το δίνουν, ήγουν τον κάθε Νοέβρι, κάμη δε γκάμη, | αρχηνό- ντας από τούτων το Νοέβρι τον πρότον ερχόμενον, ομπληγά|ροντε ομού και ηνσώλιτο ει άνοθεν, ο κυρ Αντώνης και ο κυρ Γαληάτζος, να του δίνουν | το αυτώ λάδι χωρίς λώγου και κρίσεως, και όποτες δεν του τω δώσουν | το αυτώ λάδη, ως άνοθεν γράφομε, να το αγοράζη απάνου στες έξοδέστους | του αυτού κυρ Αντώνη και του κυρ Γαληάτζω. Παρώντον αξιοπίστον πα- ραικλητόν μαρτύρων, κυρ Νικολώ Κασελήνο και κυρ Γηάκουμου Ληβαδά από | την Θηνεία:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

16

1572, Φεβρουαρίου 4

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνοψοσχετικό δαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

Ο Αντώνης Βάλτζαμος και ο Γεώργιος Μπάτζος συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους Νικολό και Αντρέα Περιβολησιάνο για να δαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορά.

6r [†,α]φοβ', ινδικτιώνος ιε', Φλεβαρίου δ' εις το μπούργο Κάστρου της Κε- φαλληνίας, ο κυρ Αντώνης ο Βάλτζαμος από έν μέ[ρος και από έτερον] | μέ- ρος ο κυρ Γεόργης ο Μπάτζος ενεφανήσθησαν ενόπιον εμού [και των κά-

- τωθεν] | γεγραμμένον μαρτύρων, παρών σωματικώς, ομολόγησαν και ύπαν
 5 ανα[γυρέ]||βη ο είς τον έτερον και ο έτερος τον έτερον, και διά να λήφουν απ'
 α[ύτους κρί]||σεις, έξοδες και σκάνδαλα, την σήμερον ηξίωσαν, εδιόρθωσαν
 και απεκατ[έστησαν] | προς αυτούς άλπιτρες ριτέ κριτέ συνηβαστέ και απο-
 φασιστέ και κηνούς δι[αγνώ]||μονας, και βάνουν αφοτέροστους η άνοθεν γε-
 γραμένη, ο κυρ Αντώνης και ο κυρ [Γεώργης,] | τον κυρ Νικολώ Περιβο-
 10 λησιάνο και τον κυρ Ανδρέα Περοβολησιάνο εις το ηδούν [και] | ακούσουν
 όλλα τα δικαιώματα αυτών, και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώμ[ες,] | να
 έχουν εξουσία να πέρνουνε τρίτον σύντροφων, όπιον τους φανή, και τ[ο
 ή,]||τι κρίνουν, σηνηβάσουν και αποφασίσουν οι δύο ώσον και το πλήο μέ-
 ρο[ς] | υπόσχο<ν>ται η άνοθεν, ο κυρ Αντώνης και ο κυρ Γεώργης, να το
 έχουνε στερεώ και αμεταπ[οί]||ητο επί πάσις αρχής και εξουσίας και να μη-
 15 δέν έχη καμήαν απελατζήον [το] | παρόν κουμπρομέσο και απόφασι που
 θέλη γενή κατά την τάξιν τον Βαινε[τι]||ών. Και ούτος ομολόγησαν, παρό-
 ντων αξιοπίστων μαρτύρων, πνευματικού Λουβέρ[δου] | και κυρ Ανγγελή
 Λουβέρδο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιληκής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

17

1572, Φεβρουαρίου

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πράξη αιρετοκρισίας

*Οι αιρετοί κριτές Νικολός Περιβολησιάνος, Αντρέας Περιβολη-
 σιάνος και Αλισάνδρος Δάσκουλης κρίνουν σε διαφορά μεταξύ των
 Αντώνη Βάλτζαμου και Γεώργου Μπάτζου για αποζημίωση από*

ελλιπή (όπως ισχυρίζεται ο Βάλτζαμος) φύλαξη ενός βοδιού του από τον Μπάτζο (βλ. πρ. 16). Οι αιρετοί κριτές αποφασίζουν ότι ο Βάλτζαμος (εφόσον δεν συναινεί να υποχρεωθεί ο αντίδικός του να δώσει όρκο ως αποδεικτικό στοιχείο) δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει τίποτε από αυτόν. Δικαιούται όμως να ζητήσει αποζημίωση 15 άσπρα, εφόσον μπορέσει να αποδείξει τον ισχυρισμό του ότι κατέβαλε δαπάνη για την εξημέρωση του βοδιού. Αν όμως δεν μπορέσει να το αποδείξει αυτό, υποχρεούται να αποζημιώσει τον Μπάτζο με 10 άσπρα και ένα σταμνί κρασί. Επίσης, σχετικά με άλλη διαφορά τους για ένα θηλυκό χοίρο, για τον οποίο ο Βάλτζαμος ισχυρίζεται ότι τον αγόρασε από τον Μπάτζο και ότι δεν του έχει παραδοθεί, παρότι ο ίδιος έχει καταβάλει το τίμημα (27 άσπρα), αποφασίζεται ότι και πάλι ο Βάλτζαμος δεν δικαιούται να ζητήσει τίποτε, επειδή έχει ήδη λάβει από τον Μπάτζο ένα μικρότερο χοίρο με χαμηλότερο τίμημα (18 άσπρα).

- [†,α]φοβ', ινδικτιώνος ιε', Φλεβαρίου δ' εις το μπούργο Κάστρου της Κεφαλονίας, ημίσ Νικολώς Περιβολησιάνος και Ανδρέ[ας] | Περιβολησιάνος, άλπιτρες ριτέ κριτέ, συνηβαστέ και αποφασιστέ και κηνή διαγνώ[μο] | νας, θέμενη, ειξιωμένη και παρεκαλεσμένη, από έν μέρος κυρ Αντώνη [Βάλ]|τζαμου και από έτερου μέρους κυρ Γεόργη Μπάτζο, ήδαμεν τες αναζήτισ[ες] | του ενός μέρου και τες απόκρισεις του ετέρου μέρους | πολάκη<ς> φορές | και δεν ομο[φω] | νήσαμε ης τες γνώμες και επίραμε και τρίτον σύνδροφων τον μαστ[ρ-Α] | λησάνδρο Δάσκουλη. Και βουλώμενη δούνε τέλος της αυτίς υποθέσεως, | Χριστού το ώνομα επικαλούμεθα, διορίζωμεν και αποφασήζωμεν η τρις | από μήας βουλής και γνώμης ότι το βόλη/δι ω-
10 που λήη και γηρέβη ο άνοθεν κυρ Αντώνης τον άνοθεν κυρ Γεόργη, ως λήη ο κυρ Αντώνης ότι προς του έφηγε εκ [το σπί] | τι του ένα βόλη/δι και υπήγε στα γελάδια του άνοθεν κυρ Γεόργη και υπήγε ο [άνοθεν] | κυρ Αντώνης και παρεκάλεσε τον άνοθεν κυρ Γεόργη να του φηλάη το βόλη/δι να | πληρώνη, ημίς η τρις άλπιτρες αποφασίζωμε να κάμη όρκον ο άνοθεν κυρ [Γε] | όργης αν έν' ότι εμπληγαρίστη να το φηλάη, να τον πληρόνη ο άνοθεν
15 κυρ Αντώνης, να μας ηπί την αλήθηαν. Και ο άνοθεν κυρ Αντώνης δεν ηθέλησε ν' αφήσι τον [ά] | νοθεν κυρ Γεόργη να κάμη όρκον και εμπληγαρίστη ο κυρ Αντώνης να μηδέν [ανα] | γιρεύσι τήποτες ποτέ του ησε κανέναν κερόν

τον κυρ Γεόργη διά το | βόλη/δι. Ακόμη, διά τα ημεροτηκά του βόλη/δίου, ώποτες προβάρι ο ά[νοθεν] | κυρ Αντώνης με δύο καλλούς ανθρώπους
 6v ότι το πήρε άγρηο εκ τας χείρας του || [άνοθεν κυρ Γ]εόργη και επλήροσε άλλον άνθρωπον και του τω ημέροσε, να χρεοστί να του δώσει | [ο] κυρ Γε-
 όργης άσπρα ιε' του κυρ Αντώνη, και α δεν του τω προβάρι να χρε[ο]στί να δώσει ο κυρ Αντώνης του κυρ Γεόργη άσπρα ι' και ένα σταμνή κρασί | τό-
 ρα εις τέρμενο ημέρες ιε'. Και διά την σκρόφα ωπολυ/ γηρέβη ο άνοθεν | κυρ
 Αντώνης ότι έδωσε άσπρα κζ' τι συμβήως του άνοθεν κυρ Γεόργη, να του |
 25 δώσει μήα σκρόφα, και εδώσαμε όρκον του κυρ Γεόργη και εμολόγησε | εις τον όρκο του ότι δεν ηξεύρι να λάβη αυτώσ και η συμβήα του πλέο | παρά
 ι[η]' άσπρα εκ τον κυρ Αντώνη, και διά τα δεκοκτώ άσπρα του ηπίγε ο κυρ |
 Γεόργης ένα μεσώχοιρο του κυρ Αντώνη στο σπήτι του, και άλλο | ποτές
 30 δεν έλαμβαν μήτε του χρεοστούν. Και ούτος διορίζωμεν και αποφ[α]||σίζω-
 μεν η τρις από μήας βουλής και γνώμης να μηδέν ημπορί πλέο ν[α] | ανα-
 γηρεύσι ο εις τον έτερον και ο έτερος τον έτερον ποτέ το κερώ | εις την ριθή-
 σαν διαφοράν. Και να δώσουν του νοταρίου άσπρα 10 τα άνοθεν δύο μέ-
 ρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγραφα:—

6 Δάσκουλη, στον κώδικα γραμμένο Ντάσκουλη και μετά διορθωμένο

18

1575, Οκτωβρίου 24

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Διαδοχή σε πάκτωση χωραφιού

Ο καλο-Γιάννης Τραυλός διαδέχεται τον Τζάνη Τραυλό ως αγρο-
 λήπτης σε διηνεκή πάκτωση στο ιδανικό μερίδιο (μισό) ενός κλεί-

σματος, έχοντας ως αγροδότες τον μισέρ Αλιβίζη Φαζιόλη και την αδελφή του Φαουστίνα. Ο Γιάννης Τραυλός καταβάλλει στον Τζάνη Τραυλό τις απαιτήσεις του από δαπάνες βελτίωσης του χωραφίου που έχει κάνει ο δεύτερος, ήτοι 400 άσπρα.

- †, αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα κδ' του Οκτοβρίου μηνός εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, παρών | ο κυρ Τζάνης ο Τραυλός | [υι]ός του ποτέ | [κ]υρ Τουμάσι | από έν μέρος και από έτερον μέρος ο καλο-Γη|άνης ο Τραυλός | [το]υ ποτέ κυρ | [Αθ]ανάσι |, την σήμεραν \τα παρών/ δύο μέρι ήλθαν εις τέληρον και καθοληκόν συνηβασμών, θέλη και ρεφουδάρι ο άνοθεν
- 5 κυρ Τζάνης όλλα/ του τα γη|ραμέντα ώπερ έχη καμομένα και δουλεμένα εις το κλήσμα | μέσα εις την Πιταρίχα, ως καθώς ηβρίσχετε φητεμένο και αφήτευτο με δένδρι και άλα έτερα τα ώσα ηβρίσκο<ν>ται μέσα εις | το αυ-τό κλήσμα, να τα έχη ο άνοθεν καλο-Γηάνης και η κληρονωμοιδιαδώχη
- 10 αυτού από την σήμεραν και εις τον εώνα τον άπαντα | να το δουλέβη ως κα-λώς γεοργός αγαθήν γην, το οπίο κλήσμα | το ήθελαι πάρι ο ριθής κυρ Τζά-νης από τον ευγενή μισέρ Αληβήζη Φαζηόλι | και από την αδελφοί του την μανδώνα Φαουστίνα φητεμένο, ως καιθώς γράφη το ιστρουμένο τους υπό χειρός μισέρ Σταματέλου Τζημά|ρα νοταρίου, ήγουν να έχη ο άνοθεν Φα-
- 15 ζηόλης το ημησώ με την αδελφοί του | και το λέτερο/ ημησώ ο άνοθεν κο-πιαστίς. Και ο άνοθεν καλο-Γηάνης δίνη και πληρόνη όλα | τα γηραμέντα του αυτού κυρ Τζάνη, ως καθώς εσυμφόνησαν, \δι' / άσπρα τετραικόσια, τα οπία άσπρα τα έλαμβε ο ριθής κυρ Τζάνης από τον άνοθεν καλο-Γη|άνη κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και μαρτύρων, και κράζετε πληρομένος και ευχαριστημένος | και υπόσχεται να τον διαφεντίζη από τον καθέν και έκα-
- 20 στον άνθρωπον τονε βάνη αντητά του | [να] έχη εκήνο το μερτηκό ώπου ήχε ο άνοθεν κυρ Τζάνης να το έχη ο ηριμένος καλο-Γηάνης. | [Παρ]ώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, μισέρ Μάρκο Πεκατώρο και κυρ Νι-κολώ Κασελήνο:—

[† Εγώ Ν]ικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιληκής εξουσίας διμόσιος νοτάριος έγγραφα:—

19

1573, Μαρτίου 7

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο ιερέας Γαλιάτζος Λοαράς και οι αδελφοί του Δήμος και Κωσταντής συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους Φράγκο Φερεντίνο, Κωσταντή Καρούσιο και Δημήτρη Δ[ε]βάρη για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κληρονομικές διαφορές.

- 7r [†,α]φογ', ινδικτιώνος α', Μαρτίου ζ', εις το μπούργο Κάστρου της Κεφα-
ληνίας, ο παπα κυρ Γαληάτζως ο Λοαράς από έν μέρος και [από έτερο
μέ]ρρος ο αδελφώς του ο κυρ Δίμος και ο αδελφώς τους ο κυρ Κωστ[αντής
παρών] | σωματικώς ομολόγησαν και είπαν ότι περί δηά την δηα[φοράν
όπερ] | έχουν αναμέσο αυτών δηά τα ποστατηκά του πατρόστους [και της
5 μητρό]στους και άλλα έτερα κληνητά και ακήνητα, και δηά να λήψουν [απ'
αύ]τους κρίσεις, έξοδες και σκάνδαλα, την σήμερων ηξίσοσα[ν, εδιορ-
θώ]σαν και απεκατέστησαν προς αυτούς άλπιτρες ριτέ κριτέ συνηβ[αστέ] |
και αποφασιστέ και κληνούς διαγνώμονας, και βάνη ο άνοθεν παπάς [τον
κυρ] | Φράγκο τον Φερεντίνο και ο άνοθεν κυρ Δίμος βάνη τον κυρ Κο-
10 σταντί | Καρούσιο και ο άνοθεν κυρ Κωσταντής βάνη τον παπα κυρ Διμή-
τρι τον Δ[ε]βάρη εις το ηδούν και ακούσουν όλα τα δικαιώματα αυτών | και
το ή,τι κρήνουν, σηνηβάσουν και ημηράσουν και αποφα[σί]σουν η άνοθεν
κριταί τους άνοθεν τρις αδελφούς υπόσχο<ν>ται η αναγεγρ[α]μένη τρις
15 αδελφοί να το έχουνε στερεώ και αμεταπήει<το> επί π[ά]σις] αρχής και
εξουσίας και να μηδέν έχη καμήαν απελατζήον | το παρών κουμπρομέσο και
απόφασι που θέλη γενή κατά την τάξιν | τον Βενετιών. Και ούτος ομολό-
γησαν, παρώντον αξιοπίστω[ν] | μαρτύρων, ευλαβεστάτου ιερέως παπα
κυρ Φηλήππο παπα Δρόσο και κυρ Τ[ζά]νη Δάσκουλη:—
20 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραφα:—

20

1575, Οκτωβρίου 26

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Εργολαβική σύμβαση

Η Θόδω, χήρα του ευγενούς Αλισάνδρου Φουκά, παραχωρεί μια ημιτελή οικία στον ευγενή Βινιέρη Ροκολέρη, με τον όρο να ολοκληρώσει την οικοδόμησή της ο Ροκολέρης (προσθέτοντας και προσκτίσματα, εάν θέλει) με δαπάνες δικές του, το ύψος των οποίων θα εκτιμήσει πραγματογνώμονας. Στη συνέχεια ο Ροκολέρης θα μπορεί να την κατοικήσει επί τόσα χρόνια όσα χρειάζεται για να συμφηφιστούν τα έξοδά του, υπολογίζοντας ένα εικονικό ενοίκιο για το ακίνητο, ύψους 85 άσπρων το χρόνο. Αν πάλι δεν θέλει να την κατοικήσει, θα μπορεί να την εκμεταλλευθεί υπενοικιάζοντάς την, με ενοίκιο που θα το διαπραγματεύεται ελεύθερα ο ίδιος.

- Ἰ,αφοέ, ινδικτιώνος δ', ημέρα κστ' του Οκτωβρίου μηνός εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, έσοθεν εις την ειρίαν του ευγενούς μισέρ Χριστώφορου Κ[ρασά] | παρών σοματικώς ο μισέρ Βηνιέρης Ροκολέρης από έν μέρος και από έτερον μέρος η κυράτζα Θόδο, γηνή του ποτέ μισέρ [Αλι]|σάνδρο Φουκά, τα άνοθεν δύο μέρι ομού ήλθαν κατενόπιον εμού νοταρίου και των υποκάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον π[αρα]|κλητών μαρτύρων, ότι επηδί η αναγεγραμένη κυράτζα Θόδο έχη ένα σπήτη στο μπούργο του παρόντος κάστρου, σίγκολα με το ά[λλο] | σπίτη ώπερ κατική, και από το άλλο μέρος συμπλησιάζη με το σπίτη του μισέρ Νικολώ Καρτάνο, το αυτώ σπίτη της άνοθεν ένε | [εις] μέρος πεσωμένο, ξήσκεπο και δίχο<ς> ξιλή καμηά, μήτε πόρτες ούτε παραιθήρια, το αυτώ σπίτη το δίδη ει άνοθεν [κυ]|ράτζα Θόδο του άνοθεν Ροκολέρι διά να ξοδιάση να το φτειάσι με πάσα έξοδον εδική του και ασικόσ[η] | τον φράκτη ώπου ένε πεσομένος, ξηλοκαιραμόσι, κάμη πόρτες σε ασβέστι, άμο και παν άλο έ[τερο] | ώπου κάμνη χρία του αυτού σπητίου, κρατόντας λογαριασμών την έξο-

- 10 δον ώπου θέλη κάμη ο άνοθεν μισέρ Ρ[οκολ]ίέρις και φτηάνοντας και απο-
 σώνοντας το αυτώ σπήτι να κράξουμε τον μαστρο-Ματίο τον Π[.....]το
 να στιμάρη την άνοθεν έξοδον με τον Θεόν και με την ψυχή του, και το ή,τι
 στιμάρι τα άνοθεν δύο μέρι | <υπόσχονται να το> έχουν στέρεω και αμετα-
 πήειτο. Απάνου ης την οπίαν έξοδον υπόσχετε η άνοθεν κυράτζα [Θό]δο
 ότι ο άνοθεν μισέρ Βηνηέρις να σταθεί εις το αυτώ σπήτι τώσον καιρών έως
 οπου να πληροθή ει άνοθεν έξοδο, ήγου[ν] | προς άσπρα ογδοήντα πέντε
 τον κάθε χρόνον διά νήκη. Εξεκαθαρίζωντες ότι, αν δεν θελήσι να κατικ[ί-
 15 σι] | σ' αύτο, να ημπορί να το νηκηάζη αλουνού διά ώσο ημπορέσι, δίχος
 έμποδο της άνοθεν γεγραμένης. Κ[αι ει] | μεν και ήθελαι κάμη ξόστη εί
 φούρνο, να ημπορί να στημάρεται ως άνοθεν. Υπό μαρτυρίας μαστρο-
 Νικολώ Γερακάρι και μαστρο-Δημήτρι Δαπάρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

1 οικία Χριστόφορου Κρασά στο εξώμπουργο, βλ. πράξη 28 || 8 φράκτη, κώδ.:
 οφαήτι || 12 αμεταπήειτο, κώδ.: αμετά[τρεπτο]πήειτο

21

1575, Νοεμβρίου 7

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

*Η Αλεξάνδρα, θυγατέρα του αποβιώσαντος Γεώργη Παύλου, και ο
 σύζυγός της ευγενής Γιάκουμος Δαπρέσα αφενός, και αφετέρου ο
 Θωμάς Περδικάρης, συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους
 Αντώνη Ταρκασάτο και Μιχάλη Κουρούκλη για να διαιτητεύσουν*

σε μεταξύ τους διαφορές. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με παλαιές απαιτήσεις του Περδικάρη από τον πατέρα της Αλεξάνδρας Γεώργη Παύλο, για τις οποίες ο Περδικάρης έκανε αγωγή και στράφηκε στον αδελφό της Νικολό, ως κληρονόμο του πατέρα του.

- 7v [†Εις δόξαν Χριστο]ύ, αμίν. Έτι του αυτού, αφοέ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ζ' του Νοευρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κά[στρου τ]ης Κεφαλονίας, ήλθαν κατενώπιον εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμένον αξι[οπ]ίστον παρακλητόν μαρτύρων, παρών σωματική η κυρ-Αλεξάνδρα, θηγάτηρ του [ποτέ] κυρ Γεώργη Παύλου από τον Αθήρα, ανταμός με τον
- 5 συμβήο της | τον μησέρ Γηάκουμων Δαπρέσα από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο | κυρ Θομάς ο Περδικάρης, την σήμερον εσυμφόνησαν διά την διαμφοράν | ώπερ έχουν εν το μέσω τους διά τα κατζήβελα και υποστατηκά του αναγεγραμένου ποτέ κυρ Γεώργη Παύλου, τα οπία πράματα και υποστατικά ή|νε γεγραμμένα διά την γκαρέλα ωπου ήθελαι κάμη ο άνοθεν κυρ
- 10 Θομάς εις το οφήκηο της καντζελαρίας του Νικολώ Παύλου, αδελφού της άνοθεν κυρ-Αλεξάνδρας, και γηρέβοντες ο άνοθεν κυρ Θομάς να πληροθή όλα εκή|να ώπου γράφη οι απόφασι του Αφεντός εις την γκατζελαρία, ως φέινετε, από τα ποστατηκά του αυτού Νικολώ Παύλου, ήγουν πατρικά |
- 15 του και μητρικά του, και η ριθήσα κυρ-Αλεξάνδρα, γηρέβοντες να λάμβη | το αδελφομήρι της εκήνο ωπου την εγγήζη, και διά να λήψουν απ' αύτους κρίσεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν το παρών κουμπρομέσο και βάλουν αμφοτέροστους άλλιτρες ριτέ κριτέ και αποφασηστέ και κηνούς διαγνώ|μονας, τον κυρ Αντώνη τον Ταρκασάτο και τον κυρ Μηχάλη τον Κουρούκλη, να | ηδούν και ακούσουν όλα τα δικεώματα αυτών σε ή,τι δι-
- 20 κεώματα θέλουν | αναζητίσει ο είς τον έτερον, κατέμπροσθεν εις τους κριτάδεστους, και αν ουδέν ομο|μφρονούν εις τες γνώμες, να πέρνουν και έναν τρίτον, όπιον τους φανή, και | το ή,τι κρήνουν και αποφασίσουν η δύο ώσον και η τρις υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γειγραμμένη να το έχουν στερεώ και αμετάτρεπτο επί πάσης αρχής και εξου|σήας και να μηδέν έχη καμήαν απε-
- 25 λατζήον το παρών κουμπρομέ<σον> και από|φασι που θέλει γενή κατά τη νομήν και σηνήθηα τον Βαινετιών, και ή,τι πένες | και ορισμούς έχουν εν τω μέσω τους να ήνε κομένες και ηληομένες. Υ|πό μαρτυρίας μαστρο-Πιέρου Ληβηέρι και κυρ Σταμάτη Σολδάτου του ποτέ κυρ Γη|ανούτζο από το Πυργή:-

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραφα:—

9 γεγραμμένα, κώδ.: [αποφασισ] \γεγραμμένα

22

1573, Απριλίου 16

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

Ο Ανδρίας Ψαράς και ο Βρετός Καμινάρης συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τον παπα καλο-Γιάννη Λουβέρδο και τον Νικόλα Λαμπήρη για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορές.

- 8r [†,α]φογ', ινδικτιώνος α', Απριλλίου ιστ', εις το μπούργο Κάστρου της Κεφαλληνίας, ο κυρ Ανδρήας ο Ψαράς από έν μ[έρος και α]πό έτερων μέρος ο κυρ Βρετός ο Καμηνάρης, παρ[ών σωματι]κός, ομολόγησαν και είπαν ότι περί διά την διαφοράν [ό]περ έχουν αναμέσο αυτών διά πρόβατα κεφάλ-
5 ληα ί και [το] φρούτο τους, ως καθώς γράφη η απόφασι του μισέρ Τζουά-νη Ληπομάλινου, βήτζη προβεδαδούρου Κεφαλινής, και διά να λήψουν απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και σκάνδαλα, την σήμεραν ηξίωσαν, | εδιόρθωσαν και απεκατέστησαν προς αυτούς άλπιτρες ριτέ κριτέ και | σηνηβαστέ
10 και αποφασιστέ και κηνούς διαγνώμονας και βάλινουν αφοτέροστους η άνοθεν γεγραμένοι τον παπα καλο-Γιάννη Λουβ[έρ]δο και τον κυρ Νικόλα τον Λαμπήρη εις το ηδούν και ακούσουν | όλα τα δικαιώματα αυτών, και αν ουδέν ομοφονούν ει<ς> | τες γνώμες, να έχουν εξουσία να πάρουνε τρίτον
15 σύντρο|φον, ώπιον τους φανή, και το ή,τι κρήνουν και αποφασίσουν | ει δύο

ώσον και το πλήθον μέρος, υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γεγραμένη να | το έχουνε στερεώ και αμεταπίητο επί πάσις αρχής και | εξουσίας, και να μηδέν έχη καμήαν απελατζήον το παρών κοίμπρομέσο και απόφασι που θέλη γενή κατά την τάξη | τον Βενετιόν. Και ούτος ομολόγησαν, παρώντων 20 αξιοπίστων μαρτύρων, μισέρ Ναδάλ Βολτιέρα και κυρ Μάρκος Φράγκος, υιός του | ποτέ Βασίλη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

23

1575, Νοεμβρίου 11

χωριό Αθήρας

Πράξη αιρετοκρισίας

Οι αιρετοί κριτές Αντώνης Τρακασάτος και Μιχάλης Κουρούκλης κρίνουν σε διαφορά μεταξύ αφενός της Αλεξάνδρας, θυγατέρας του αποβιώσαντος Γεώργη Παύλου και του συζύγου της ευγενούς Γιάκουμου Δαπρέσα και αφετέρου του Θωμά Περδικάρη (βλ. πρ. 21). Έπειτα από εξέταση μαρτύρων, αποφασίζουν τα εξής: ότι η περιουσία του Γεώργη Παύλου, κινητή και ακίνητη, ανήκει κατά το ένα μισό στην Αλεξάνδρα και κατά το άλλο μισό στον αδελφό της Νικολό· ότι οι παντός είδους καρποί της περιουσίας της τρέχουσας χρονιάς πρέπει να μοιραστούν στη μέση μεταξύ Αλεξάνδρας και Θωμά Περδικάρη· ότι ένα συγκεκριμένο αμπέλι, το οποίο είχε πουλήσει ο πατέρας τους, ανήκει εξ ολοκλήρου στον Νικολό, ο οποίος το έχει εξωνήσει, και άρα η Αλεξάνδρα δεν έχει επ' αυτού κανένα δικαίωμα. Τέλος, ορισμένες απαιτήσεις που εγείρει η Αλεξάνδρα επ' ονόματι του αδελφού της κατά του Θωμά Περδικάρη κηρύσσονται ανίσχυρες.

† Εἰς δόξα Χριστοῦ, ἀμήν. Ἐτι τοῦ αὐτοῦ, ἀφοε΄, ἰνδικτιώνος δ΄, ἡμέρα
 ἰα΄ του Νοευρίου μηνός, εἰς το χωρίο του Αθέρος, ἰ εἰς τὴν μονήν τῆς Ὑπε-
 ραγίας Θεοτόκου, ἡμῖς, Ἀντώνης Ταρκασάτος καὶ Μηχάλης Κουρούκλης,
 ἀλλιπιτρες ριτέ κριτέ καὶ αποφασιστέ καὶ κηνή διαγνώμονας θέμενη, εἰξιο-
 μένη καὶ παραικαίλεσμένη, ἀπὸ ἓν μέρος τῆς κυρ-Ἀλεξάνδρας, θηγάτηρ
 5 του ποτέ κυρ Γεόργη Παύλου/ καὶ σύμβια του μισέρ Γηάκουμου Δαπρέ-
 σα, ὡς κουμέσιος ὦπου ἔνε τῆς ἀνοθεν κυρ-Ἀλεξάνδρας ἰ ο αὐτός μισέρ
 Γηάικουμος ἰ, καὶ ἰ ἀπὸ ἕτερον μέρος ο κυρ Θομάς ο Περδικάρις, καθὼς το
 κουμπρομέσο αὐτῶν διλή, ἡδάμεν τες ἰ ἀναζήτισης του ἐνός μέρου καὶ τες
 ἀπόκρισης του ἐτέρου καὶ τον ὄρκον τον μαρτύρων ὦπου εἰτζαμηνάραμε,
 τον κυρ Στάθη Βεληανήτι καὶ τον καλο-Γηάνη Βλαντά, με θέλημα τον
 ἀνοθεν ἰ δύο μερόν, καὶ κρένωμε καὶ αποφασίζωμε ἡ δύο ἀπὸ μήας βουλῆς
 10 καὶ γνώμης να ἔχη εἰ ἀνοθεν κ[υ]ρ-Ἀλεξάνδρα τα ἡμησά ἀπὸ ὅλα τα πρά-
 ματα καὶ υποστατικά του πατρόστης του ποτέ ἰ κυρ Γεόργη Παύλου, σπή-
 τια, σπητώτοπα, ἀμπέλη, χωράφι, δένδρη καὶ παν ἕτερα πράματα, ἰ τα
 ἕτερα ἡμησά να ἦνε καὶ διαμένουν ὅλα στο μερτηκῶ του ἀδελφοῦ τῆς του
 8v Νιλλ[κολῶ Παύλου] καὶ τα φρούτι τα φετηνά να τα ἡμηράσουν στι μέση με
 τον κυρ Θομά. Ἐξεἰ[καθαρί]ζωμε καὶ τούτω, ὅτι το ἀμπέλη στ’ Ἀρβανητά-
 15 το να ἔνε ὅλο του Νικολῶ Παύ[λου,] ἔσοντες πος το ἡθέλει ἔχη πουλημένο
 ο ποτέ κυρ Γεόργη Παύλος καὶ το ἐξαγόρασε ο Νικολῶς Παύλος με στά-
 μενα τῆς δούλεψήστου, καὶ ἡ αὐτή κυρ-Ἀλεξάνδρα ἰ να μηδέν ἔχη να κάμη
 στο αὐτό ἀμπέλη. Ἐδώσαμε ὄρκον ἡκονηκόν του ἰ κυρ/ Γερῶλη[μου Σα-
 βράνη διὰ το κρασή τες σαράντα ξύστες, καὶ ἐμολόγησε ὅτι πος ἡδε τον ἰ
 ἀνοθεν κυρ Θομά καὶ του ἐπλήροσε το αὐτῶ κρασί χεροδοτῶς του Νικολῶ
 20 Παύλου/, ἰ καθὼς εὐχαριστίθηκαν τα ἀνοθεν δύο μέρη. Ἐδώσαμε ὄρκον
 ἡκονηκόν του ἀνοθεν ἰ κυρ Θομά με θέλημα του ἀνοθεν μισέρ Γηάκουμου διὰ
 το ληνάρι του αὐτοῦ Νικολῶ ὦπου γηρέβη ο ἀνοθεν μισέρ Γηάκουμος καὶ
 ἐμολόγησε πος του ἡχε δωσμέινα του αὐτοῦ Νικολῶ Παύλου ἀσπρα ρκε΄,
 ἡγουν του τα ἐχρεόστι ο Νικολῶς. ἰ Καὶ οὔτος ἐκρήναμε καὶ αποφασίσαμε
 25 με τον Θεόν καὶ με τὴν ψυχὴ μας ἰ καὶ πλέο τήποτες να μηδέν ἔχουν να ἀνα-
 γηρεύσουν ο εἰς τον ἕτερον ἰ καὶ ο ἕτερος τον ἕτερον διὰ τὴν ριθήσαν διαμ-
 φοράν:—
 καὶ να δώσουν του νοταρίου τα δύο μέρη λήτρες 6, ο καθεῖς λήτρες 3.

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραψα:—

5 η προσθήκη (!...!) γραμμένη στο προηγούμενο φύλλο (7v)

24

1573, Φεβρουαρίου 27

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

*Ο Μιχέλης Γκελάρδος αφενός και αφετέρου οι Ανδρίας Χαράκτης
και Σταμάτης Στάβερης συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές
τους Σταμάτη Μαυρίκη και Λάζαρη Σπαθή για να διαιτητεύσουν
σε μεταξύ τους διαφορές.*

- 9r [† αφ]ογ', ινδικτιώνος α', Φλεβαρίου κζ', εις το μπούργον Κάστρου της
Κεφαλληνίας, ο κυρ Μηχέλης ο Γκελάρδος από έν μέρος και α[πό έτερον
μέ]ρος ο κυρ Ανδρήας ο Χαράκτης και ο κυρ Σταμάτις ο Στάβερης, παρών
σωματικώ[ς, ομολόγησαν] | και είπαν ότι ,περί την διαφοράν ώπερ έχουν
αναμέσο αυτών διά μ[ίαν δαμαλί]δα εγκαστρομένη και διά να λήψουν απ'
5 αύτους κρίσεις έξοδες και σκάνδαλα, | την σήμερα ηξίωσαν, εδιόρθωσαν και
απεκατέστησαν προς αυτούς άλπιτρες ριτέ κριτέ και αποφασιστέ και κη-
νούς διαγνώμονας, και βάνη ο άνοθεν κυρ Μηχέλη[ς] | τον κυρ Σταμάτι
τον Μαυρίκη και ο άνοθεν κυρ Ανδρήας και ο άνοθεν κυρ Σταμάτις βάνουν
| τον κυρ Λάζαρι τον Σπαθή εις το ηδούν και ακούσουν όλα τα δικαιώματα
| αυτών, και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώμαις, να έχουν εξουσία να
10 παίρνουν | τρίτον σύνδρολφον/, ώπιον τους φανεί, και το ή,τι κρίνουν και
αποφασίσουν η δύο | ώσον και το πλήο μέρος υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γε-

γραμένη να το έχουνε στερεώ και | αμεταπίητο επί πάσις αρχής και εξουσίας και να μηδέν έχη καμή|αν απελατζήων το παρών κουμπρομέσο και απόφα-
 15 σι που θέλη γενή κατά | την τάξιν τον Βενετιών, και να ημπορούν η ά-
 νοθεν κριταί να τους αποφασίσουν | εις τέρμενο ημέρες ιε΄, [και όποτε δεν
 τους αποφασίσουν εις το άνοθεν τέρμε-|νο]. Και ούτος ομολόγησαν, πα-
 ρώντον αξιοπίστων μαρτύρων, κυρ Μήχο Ποριάρη και κυρ Αντώνη Γχε-
 κώπουλου:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

25

1575, Νοεμβρίου 24

Εξώμουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Καταβολή αποζημίωσης σε είδος

Ο Νικολός Κομποθέκρας συμφωνεί να παραδώσει μέσα σε τακτή προθεσμία στον Ανδρία Κομποθέκρα ένα δαμάλι, ως αποζημίωση για ένα δαμάλι του Αντρία, το οποίο ο Νικολός είχε τραυματίσει. Δύο εκτιμητές θα ορίσουν την αξία του τραυματισμένου δαμαλιού, ώστε αν το παραδιδόμενο δαμάλι δεν έχει την ίδια αξία με το τραυματισμένο, αλλά μικρότερη ή μεγαλύτερη, τα δύο μέρη να ισοσκελίσουν τη διαφορά με εκατέρωθεν καταβολή μετρητών.

†,αφοέ΄, ινδικτιώνος δ΄, ημέρα κδ΄ του Νοευρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου | της Κεφαλονίας, την σήμερον ομπληγάρεται ο κυρ Νικολώς ο Κομποθέκρας, υιός του ποτέ κυρ Ανδρία, να δώση και παραδώση του
 5 κυρ Ανιδρία Κομποθέκρα ένα δαμάλη αρσενηκό, χρονόν δύο, εις τέρμενο

- διά όλον τον Φλεβάρη που μας έρχεται, το οπίο δαμάλη | ομπληγάρετε να
του τω δόση διά το δαμάλη το δικώ του ωπου του | ήθελαι λαβόση ο ριθής
κυρ Νικολώς προλαβόν ημέρες ησε ζημή|α οπου του ήθελαι κάμη. Έγουν,
στημάροντες το δαμάλη το λα|βομένο τόρα δύο καλή άνθρωποι τή αξίζη,
10 να του δώση στο άνοθεν | τέρμενο ο ριθής κυρ Νικολώς ένα δαμάλη αξια-
ζούμενο οισάν και το λαβομένο του άνοθεν κυρ Ανδρία, να το στιμάρουν |
κήνο τώτες ωπου του το θέλη παραδώση στο άνοθεν τέρμενο και [...]|ο
θέλη αξίζη περισώτερο ένα από το άλλο, να ρεφάρι έν[ας] | τον άλον, και
15 κήνο το λαβομένο να το έχη ο ριθής κυρ Νικολ[ώς] | εις εξουσία του. Παρώ-
ντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρ[τύρων], | κυρ Ληνάρδο Ριτζαρδώπου-
λου και κυρ Φαράντο Διμησιάνο απ[ό] | Περίβο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραψα:—

26

1575, Νοεμβρίου 13

χωριό Αγκώνας

Πώληση χωραφιού

*Ο Γεώργος Λουβέρδος πωλεί στον ιερέα Θωμά Κουλουμπή και
στον διάκο Μαρκ(άτου;) χωράφι εκτάσεως 1½ βατζελίου με τιμή
(έπειτα από εκτίμηση) 320 άσπρα. Οι αγοραστές εξοφλούν το τίμη-
μα.*

- 9v [†Εις δόξα Χριστ]ού, αμήν. Έτι του αυτού, αφοέ', ινδικτιώνος δ', ημέρα
ιγ' του Νοευρίου μηνός, εις το χωριό του Αγκόνος, έσοθεν εις την | [οικίαν
κυ]ρ διάκο Μαρκ(άτου;) ήλθαν κατέμπροσθεν [παρ] εμού νοταρίου και
τον υποκάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρα|[καλεσ]τόν μαρτύρων, ο κυρ

- Γεόργος ο Λουβέρδος, υιός του ποτέ κυρ Κοστί, από έν μέρος, και από [έ]τε]ρον μέρος ο ευλαβέστατος παπα κυρ Θομάς ο Κουλουμπής και ο κυρ
- 5 διάκος ο Μαρ(κάτος;), ο οπίος κυρ Γεόργος διά του παρώντος νοταριακού γράμματος δίδη εις τέληαν και καθολικήν πούλησι το υπήμεϊρώ του το χωράφι ώπερ έχη στην περιοχήν της Θηνήας |...| λεγάμενο Δριμαπηδήα, βατζελίου έναν ήμησι πλέον ληγότερον, ώσον και υιον εστί, περ λεβάντε κάτοθεν της οδού, περ μαϊίστρο άνοθεν του χοραφίου του ποτέ κυρ Θεόφηλου Μαρκ(άτου;), περ τρεμουντάνα χωράφι του άνοθεν παπα κυρλώ/ Θομά και | περ όστρια χωράφι του κυρ Γουληάμο Μαρκ(άτο;), το αυτώ χω-
- 10 ράφι \και πάκτο/ δίδη και πουλή προς τον άνοθεν παπα κυρώ | Θομά και εις τον άνοθεν κυρ διάκο και προς τους κληρονώμους και διαδώχους αυτών του έχουν και εξουσιάζουν και πιούν προς αυτώ ως βούληντο, πουλήν, χαίρίζουν και τα εξίς, διά τημήν δικέαν, άσπρα τη', ήτι τρακόσια ήκοσι, ως καιθώς το εξετήμησαν δύο γέροντες καλή άνθρωποι, ο κυρ Στεφανής ο Τζανέτος και ο | κυρ Γεόργος ο Καπιάνος, τα οπία άσπρα εμολόγησεν ο ά-
- 15 νοθεν κυρ Γεόργος Λουβέρδος κατέμπροστέν [κατενώπιον] εμού νοταρίου και μαρτύρων πως τα έλαμβε και κράζεται πληρομένος και | ευχαριστημένος από τους άνοθεν, τον παπα κυρώ Θομά και τον κυρ διάκο, και υπόσχεται με τα | παντήα του αγαθά τα παρώντα και τα μέλοντα, ο ριθής κυρ Γεόργος να διαφενιτήζη τους άνοθεν παπα κυρώ Θομά και τον κυρ διάκο και τους κληρονώμους και διαδόχους αυτόν από τον καθέν και έκαστον
- 20 άνθρωπον του ησε εναντιότητα ελθήν προς | αυτούς διά το αυτώ χωράφι \και πάκτο/. Υπό μαρτυρίας κυρ Θεοδορί Μαρκ(άτο;), υιός του ποτέ κυρ Θεώφηλου, | κυρ Αληβήτζη Τζανέτου και κυρ Μαρίνο Ρεμούντο και ετέρον. Έξοδες και γραφτηκά άσπρα κέ'.

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

5 η προσθήκη (!...!) εντελώς δυσανάγνωστη

27

1575, Νοεμβρίου 25

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πώληση χωραφίου

Ο μαστρ-Αντώνης Δαπάδουβα, με τη συναίνεση του πατέρα του Πιέρου, πωλεί στον ευγενή Τζαν Δάντουλο χωράφι εκτάσεως 7 βατζελίων με τιμή (έπειτα από εκτίμηση) 450 άσπρα. Ο αγοραστής εξοφλεί το τίμημα.

- † Εις δόξα Χριστού, αμήν. Έτι του αυτού, 'αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα κέ' του Νοεβρίου μηνός, εν το εξόμπουργο του | Κάστρου της Κεφαλονίας, έσοθεν εις την εικίαν του ευγενή μισέρ Τζαν Δάντουλου, ήλθ<ε>ν κατενώπιον εμού | νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων ο μαστρ-Αντώνης Δαπάδουβα, υιός του κυρ Πιέρου, από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο ευγενής μισέρ | Τζαν Δάντουλος, οπίος μαστρ-Αντώνης διά του παρώντος νοταρικού γράμματος δίιδη εις τέληαν και καθοληκήν πούλησι προς τον άνοθεν μισέρ Τζάνε και προς τους κληρονώμους και διαδόχους αυτού ένα κομάτι χωράφι βατζελίων ζ', ώπερ έχη στον Καραβά | [από] πρικήο της μητρός του, πλησίον χωραφίου του κυρ Τζόρτζη Κεραμηδάρι και πλησίον | του κυρ Πιέρου Βαλτζαμάκη, 10 και υιον εστί, διά τημήν δικεάν, άσπρα τετρακόσια πενήντα, ως καθώς το εξετίμησαν δύο γέροντες καλή ανθρωποι, ο κυρ | Κοσταντής Αρησένης και ο κυρ Δίμος ο Πεταλούδης, του έχουν και εξουσιάζουν, | πιούν προς αυτώ 10r ως βούληντο, πουλήν, χαρίζουν και τα εξίς, τα οπία || άσπρα τα υν' τα έλαμβε ο ριθής μαστρ-Αντώνης κατενώπιον εμού νοταρίου και [μαρτύρων χειρο]||δοτώς σώα μετριτά και ανεληπές από τον άνοθεν μισέρ Τζάνε και 15 κράζεται πλη[ρωμένος και ευ]|χαριστημένος ο ριθής μαστρ-Αντώνης και υπόσχεται με τα παντήα του αγα[θά να διαφεν]|τήζη τον άνοθεν Δάντουλο και τους κληρονώμους και διαδώχους αυτού από τον καθέν <και έκαστον> | άνθρωπον του ης εναντητότιτα ελθήν προς αυτούς διά το αυτό χωράφι.

Οπίος κυρ Πιέ[ρος Δα]|πάδουβα έδωσε θέλημα του υιού του του μαστρ-
 Αντώνη να το πουλήσι, να [κάμη] | ως χρίζη και βούλεται. Κατενώπιον ε-
 20 μού νοταρίου και μαρτύρων μισέρ Άντζουλο Βολτιέρα [και] | Μανόλη
 Σκούταρι, υπό μαρτυρίας ευλαβεστάτου ιερέος παπα κυρ Αντωνίου Κονη-
 δάρι και κυρ Βρε[τού] | Κονιδάρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

28

1575, Δεκεμβρίου 3

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Ομολογία χρέους. Εγγύηση

*Η Μάρω, χήρα του Μαρτή Κομποθέκρα, και ο γιος της Ανδριάς
 ομολογούν ότι είναι οφειλέτες αλληλεγγύως και εις ολόκληρο
 (ομού και ιν σόλιτο) σε δάνειο που έχει συνάψει ο Ανδριάς με ενέ-
 χυρο την παραγωγή σταφίδας της χρονιάς. Ο ευγενής Χριστόφο-
 ρος Κρασάς αναλαμβάνει εγγυητής για την οφειλή του Ανδριά.*

† ,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα γ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο
 του Κάστρου της Κεφαλονίας, έσοθεν εις την εικίαν του ε[υ]|γενή μισέρ
 Χριστώφορου Κρασά, η κυράτζα Μάρο, γηνή του ποτέ κυρ Μαρτή Κο-
 μποθέκρα, με τ[ον] | υιόν της τον κυρ Ανδρία, παρόν ωμού και ηνσώλητο,
 ήλθαν ενώπιον εμού νοταρίου και [τον] | υποκάτοθεν γεγραμένον αξιοπί-
 5 στον παρακλητόν μαρτύρων, έσοντας προς έχουν χρ[έος] | καμπόσα στάμε-
 να τα οπία θέλη να πάρι ο άνοθεν κυρ Ανδριάς από τον δουλευ[τήν] | του
 αυθεντώς του καμαρλέγκου διά τώσην σταφήδα, εις το οπίο η άνοθεν κυ-
 ράτ[ζα] | Μάρο υπόσχεται ότι ο ευγενής μισέρ Χριστώφορος Κρασάς να
 κάμη το γγησ[η]|μήο του άνοθεν υιού της του κυρ Ανδρία διά την άνοθεν

- σταφήδα διά ώσα στάμ[ε]||να θέλη πάρι, την οπίαν σταφήδα υπόσχο<ν>-
 10 ται να την δώσουν η δύο, <ο> είς <υ>πέρ του ειτέρου, και ή μεν και ο άνο-
 θεν μισέρ Χριστώφορος ήχε πατήρι καμήα ζημήα | ως εγγητής τον άνοθεν
 σταμένον, υπόσχεται να σολαιβάρι τον αυτών μισερ [Χρι]||στώφορον από
 πάσαν ζημήα ωπου διά την αυτήν υπόθεση είθελε πατήρι, υποσιχόμενα τα
 παντήα της αγαθά, τα παρώντα και τα μέλοντα. Υπό μαρτυρίας
 15 μ[α]||στρο-Μηκέλη Δεόρτζη, κυρ Όριου Μπερτηόλα του κυρ Γάσπαρου,
 και μαστρ-Αντ[ώ]||νη Μοθονήου:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

29

1575, Δεκεμβρίου 3

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Καταβολή μισθών και αποζημίωσης

Ο ευγενής Τζανέτος Βολτιέρας καταβάλλει στην Μαργαρίτα, θυγατέρα του Δήμου Αστέρη, τους μισθούς της για τα χρόνια που αυτή δούλεψε στο σπίτι του ως υπηρέτρια, αφενός σε μετρητά (15 φλωρία) και αφετέρου σε είδος. Ρητά δηλώνεται ότι η αμοιβή περιλαμβάνει και τυχόν απαιτήσεις για τα έξοδα ανατροφής των δύο νόθων παιδιών που απέκτησε μαζί της ο Βολτιέρας. Σε αντάλλαγμα η Μαργαρίτα παραιτείται ρητά από κάθε μελλοντική αξίωση.

† ,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ε' του Δηκευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, | σήμερον ο παρών μισέρ Τζανέτος Βολτιέρας και η κυρά Μαργαρίτα του ποτέ | Δίμο Αστέρι ήλθαν εις τέλην και καθοληκόν συνηβασμών διά τους χρό[νους] | τους περασμένους ώπου ήθελαι

- 5 σταθή ει αυτή Μαργαρίτα με τον [άνοθεν] |μισέρ Τζανέτο. Την σήμεραν
 δήνη ο παρών μισέρ Τζανέτος της αυτής Μαργαρίτας | εις μετριτά χηρο-
 δωτός φλουρία κουρέντη ιε΄, ήτι δεκαπέ<ν>τε, με μήα [κα]|σέλα ωπου της
 αγώρασε από τον μισέρ Λαζαρί δι΄ άσπρα πενήντα, τα οπία | φλουρία της
 τα δίνη διά τους κώπουστης και δούλευσή της και αμαρτία, ώπερ | έκαμε
 με ταύτην δύο πεδία. Ακόμη, της δήνη πάπλομα ένα, άσπρα *υ α ς υ ο* |
 10 στρόμα ένα, σεντώνηα δύο, σκλαβήνα μήα, και να έχη και ή,τι ληνοκα-
 μα[σί]|α έκαμε εις το σπίτη του ώσον καιρών ήτον με τον άνοθεν μισερ
 10ν Τζανέτο. Και διά τα || [έξοδα των] δύο τους πεδίων ένε πληρομένη και ευ-
 χαριστημένη έως την σήμεραν, | [και υπόσ]χετε η αυτή Μαργαρίτα να μη-
 δέν έχη πλέο τήποτες να τον αναγη|[ρέψη] τον άνοθεν μισέρ Τζανέτο διά
 15 κανέναν τρώπον και λογαριασμών, δουλευσή|αν, βαηστικά και άλα έτερα
 ποτέ ησε κανέναν καιρόν, να μην έχη να τον | [αν]αγηρεύση τήβοτες. Τα
 άνοθεν φλουρία τα έλαμβε ει αυτή Μαργαρί|[τ]α κατέμπροσθεν εμού νοτα-
 ρίου και τον κάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρα|κλητόν μαρτίρον σώα,
 μετριτά και ανεληπές, και κράζεται πληρομένη και ευ|χαριστιμένη
 20 από τον άνοθεν μισέρ Τζανέτο. Υπό μαρτυρίας μισέρ Μάρκο Μάνειση, κυρ
 Τζάνη Μεταξά και μαστρο-Ματήο Πελαικούδι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

30

1575, Νοεμβρίου 29

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Παραίτηση από δικαίωμα προτίμησης

*Εκτελώντας απόφαση αιρετών κριτών, η Τζάνα, χήρα του Λαμπρι-
 νού Μαυρίκη, και η Μάρω, θυγατέρα του αποβιώσαντος Θεόδω-*

ρου Μαυρίκη, παραιτούνται από την άσκηση δικαιώματος προτίμησης σε χωράφια του Γεώργου Σκληρού, προικώα της μητέρας του (προφανώς αδελφής των αποβιωσάντων Μαυρικάίων). Σε αντάλλαγμα ο Σκληρός καταβάλλει στην καθεμιά τους από 60 άσπρα.

- [†] Εις δόξα Χριστού, αμήν. Έτι του αυτού, αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα κθ' του Νοερίου μηνός, εν το εξόπουργο | του Κάστρου της Κεφαλονίας, ήλθαν κατενώπιον εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμείνον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτίρον παρών σωματικώς ει κυρά Τζάνα, σύμβηος | του ποτέ κυρ Λαμπρινού Μαυρίκη, και η κυρά Μάρο, θηγάτηρ του ποτέ
 5 κυρ Θεοδώρου Μαυρίκη, η οπίες πρεμετάρουν δεράτο, τώσο διά ώνομά τους οισάν και διά την αδελφοσύνη τους και διά τες κληρονομήεστους, η μήα και η αίλη, η οπίες την σήμερον θεληματικού τρώπου θέλουν και ρεφουδάρουν του κυρ Γεώργου Σκληρού δύο κομάτια χωράφια, λεγάμενα εις την Ρίζα το ένα, το έτερο χωράφι στον Ασκηδία, τα οπία χωράφια ήσαν
 10 πρίκα της μάναστου αυτού κυρ Γεόργου, να τα έχη αυτώσ και η κληρονωμοδιαδώ<χοι> αυτού εις παντήα τους εξουσίαν, | να πιούν προς αυτά ως χρίζουν και βούλονται, από την σήμερον και εις τον αιώνα | τον άπαντα, και ο παρών κυρ Γεόργος δίδη της άνοθεν κυρά Τζάνας και της άνοθεν κυρά | Μάρος χηροδωτός άσπρα εξίντα, ως καθώς γράφη η απόφασι τον κρητάδον | τους, πρεζεντάδα εις το οφήτζηο της καντζελαρίας, και λού/τος ε-
 15 συμφώνη|σαν και εμήναν ευχαριστημένη και πλέο τήβοτες να μηδέν έχουν ||
 I I r να αναγηρεύσουν ο είς τον έτερον και ο έτερος τον έτερον, διά [πά]|σαν διαμφοράν. Υπό μαρτυρίας ευλαβεστάτου ιερέος παπα καλο-Γηάνη Κα[....] | κυρ Βρετού Καπανδρίτη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

1575, Δεκεμβρίου 3

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο Γκίνης Τρούπος και η Αντωνία, χήρα Αντώνη Μαρούλη, συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους Λινάρδο Καραβία και Νικηφόρο Ταμπίζιο για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κτηματική διαφορά και να εξακριβώσουν τα όρια διαμφισβητούμενου χωραφιού.

- †, αφοέ', ινδικτιώνος δ', ημέρα γ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ήλθαν [κα]|τένμπροσθεν εμού νοταρίου και τον κάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρακλη[τόν] | μαρτίρον ο παρών κυρ Γγήνης ο Τρούπος από έν μέρος και από έτερον μέρος | η κυρ-Αντωνήα, 5 σύμβηα του ποτέ κυρ-Αντώνη Μαρούλη, την σήμερον | ήλθαν εις τέληρον και καθοληκόν συνηβασμών διά την διαμφοράν και κρίσην ώπερ έχουν εν τω μέσω τους διά ένα κομάτη χωράφι λεγάμενο στες | Σηβήες, ως καθώς γράφουν υ πένεστους, μένουν ευχαριστημένα | τα παρών δύο μέρι και να βάλουν αμφοτερώστους δύο γέροντες καλούς \ανθρώπους/, τον | κυρ Δη- 10 νάρδο τον Καραβία και τον κυρ Νικηφόρο Ταμπήζηο, να | παγένουν σοματικώς εις το αυτώ χωράφι να χορίσουν τα σήνορα | του | χωραφιού εκηνού|. Και όθεν δίξουν και χορίσουν τα σήνορα με τον Θεόν και με | την ψυχή τους, υπόσχο<ν>ται τα άνοθεν δύο μέρη να το έχουν στεραιιώ και αμετάτρεπτο τήνος ένε το αυτώ χωράφι να το έχη ή ο κυρ Γγή|νης ή ει κυρ- 15 Αντωνήα. Υπό μαρτυρίας κυρ Μηχάλη Παπαδώπουλου και κυρ | Αλησάνδρο Κηπιότη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

32

1575, Δεκεμβρίου 13 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Εξωδικαστικός συμβιβασμός σε ποινική δίκη

Ο Αγγελής Ποταμιάνος συμβιβάζεται με τον Αντώνη Αρβανίτη, εναντίον του οποίου είχε εγείρει μήνυση για εξύβριση, και αναλαμβάνει να πληρώσει ο ίδιος τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί, ενώ ο Αρβανίτης υποχρεώνεται να καταβάλει στον Ποταμιάνο 40 άσπρα, που είναι τα δικαστικά έξοδα.

- † αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιγ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον ο κυρ Αντώνης Αρβανήτης από έν μέρος και από το έτερον μέρος ο κυρ Αγγελής ο Ποταμηάνος ήλθαν εις τέλhon και καθοληκόν συνηβασμών διά την καρέλα ωπου ήθελαι κάμη
- 5 ο ριθής κυρ Αγγελής διά την βλασφήμημα εις το οφ[ί]κρη της καντζελαρίας του άνοθεν κυρ Αντόνη Αρβανήτη, κάνοντες την δειφέζα του ο ριθής κυρ Αντόνης διά την αυτήν καρέλα, ή,τι κουντουνα[ζή]ο ή άλλα έτερα ήθελαν σιγήρι του αυτού κυρ Αντώνη, ομπληγάρεται ο ηρι[μέ]ινος κυρ Αγγελής να τα πληρόνη όλα χορίς λόγου και κρήσεος και ο ριθής [κυρ] | Αντώνης να
- 10 μηδέν πληρόσι τήβοτες διά την αυτήν καρέλα, μόνο να [δώ]ση άσπρα σαράντα του ηριμένου κυρ Αγγελή διά να πληρόσι τα γραφηκά. | Και όποτες δεν ήθελαι κάμη την δεφεζα του ο άνοθεν κυρ Αντώνης διά την αυτήν | καρέλα, ή,τι ήθελαν σιγήρι, κουντουναζήο και άλα έτερα, να τα πληρόνει ο αυιτός κυρ Αντόνης. Τα οπία άσπρα τα σαράντα τα έλαμβε ο ριθής κυρ Αγγελής | από τον άνοθεν κυρ Αντώνη κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και
- 11 τον υποκάτοθεν γεγρα[[μένων] αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων χηροδοτός σώα μετριτά και ανε[[λιπές]. Υπό μαρτυρίας καλο-Γηάνη Ληκούδι κυρ Μαρίνο Γενηματά και κυρ Γει[[ώρη] Αυγερινού:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

1575, Δεκεμβρίου 13

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Εξωδικαστικός συμβιβασμός σε ποινική δίκη

Ο Μιχάλης Κουρούκλης και ο Γιαννούτζος Κορδάκης, οι οποίοι είχαν εγείρει αμοιβαία μηνύσεις για εξύβριση, συμβιβάζονται και αναλαμβάνουν να καταβάλλουν τα κάθε είδους πρόστιμα και δικαστικά έξοδα ο καθένας από μισό.

- †,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιγ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, | την σήμερον ο παρών κυρ Μιχάλης ο Κουρούκλης και ο κυρ Γιαννούτζος | ο Κορδάκης, υιός του ποτέ κυρ Γεώργη, ήλθαν εις τέληρον και καθοληκόν συνηβασμών διά τες καρέλαις ώπερ έχουν γηναμένες | εις το οφήτζηο της καντζελαρίας, ο κυρ Μιχάλης ο Κουρούκλης | του κυρ Γιαννούτζου και ο κυρ Γιαννούτζος του αυτού κυρ Μιχάλη. | Και ομπληγάρονται τα παρών δύο μέρη να πληρώσουν ανταμός τα κουντουινάτζηα, γραφτηκά και άλα έτερα το ή,τι είθελαν τους έλθη διά τες
- 5
- 10 αυτές καρέλαις, ο καθεείς να πληρόνη τα ημησά χωρίς λόλιγου και κρίσεος. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, | κυρ Τζάνη Δράμεσι και μαστρο-Πιέρου Ληβηέρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

34

1575, Δεκεμβρίου 11

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Δανειστικό ομολόγο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος

Ο Αθανάσης Παπαθορόπουλος ομολογεί ότι έχει λάβει 300 άσπρα από τον ευγενή Τζαν Δάντουλο και υποχρεούται να καταβάλει σ' αυτόν 100 ξύστες μούστο στην επόμενη σοδειά. Επιπλέον ο Παπαθορόπουλος υπόσχεται ότι θα βοηθήσει τον Δάντουλο στον τρύγο, παραχωρώντας του ένα ζώο και έναν εργάτη, για τη μεταφορά του προϊόντος στο Αργοστόλι. Εγγυητής του Παπαθορόπουλου ότι θα εκτελέσει την σύμβαση μπαίνει ο αδελφός του Μανώλης.

- †, αφοέ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ια' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, | την σήμερον έλαμβε ο κυρ Αθανάσης ο Παπαθορώπουλος εις μετριτά άσπρα τ', | ήτι τρακόσια, τα οπία άσπρα τα έλαμβε από τον ευγενή μισέρ Τζαν Δάντουλο, και ομπληγάρεται ο ριθής
- 5 κυρ Αθανάσης να του δώση στην εσοδία την ερχόμενη μούστο | ξύστες εκατώ στη φονή του αφεντός, και όσο τον ήθελαι αποκόψη να οφηλούν να ρεφάρι ένας τον άλλο. Οπίος ομπληγάρεται να του τον δώση χωρίς λόγου και κρίσεος. {ε} | Εγγυητής και πληροτής διά τον αυτών μούστο ο αδελφώστου ο κυρ Μανώλης ο Παπαθορώπουλος. Και να ένε ομπληγάδος ο ριθής κυρ Αθανάσις να του δώσι βοήθηα στο μούστο ένα ζω και το πεδί του, να τον
- 10 παγένουν κάτου στο 'Ργοστόλη. Παρώντον αξιοπίστον πα|ρακλητόν μαρτύρων, μισέρ Αλησάνδρο Μηληαρέσι και μαστρο-Γεόργγο Φραντζήο, ωπου εμπή|κε εγγυητής ο κυρ Μανώλης:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

35

1575, Δεκεμβρίου 11
1575, Δεκεμβρίου 21

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πάκτωση αμπελιού

Ο ευγενής Αλισάνδρος Μιλιαρέσης πακτώνει στον ευγενή Τζαν Δάντουλο αμπέλι που καλλιεργείται ως σταφίδα για περίοδο πέντε ετών με πάκτο 34 φλωρία. Το αμπέλι (που περιέχει και ελιές, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στην πάκτωση) καλλιεργούσε ως τώρα ο ιερέας Σταμάτης Βυζάντης μισιακό. Ο Δάντουλος καταβάλλει πρώτα το μισό του συμφωνημένου ποσού και έπειτα από δέκα ημέρες το υπόλοιπο.

†,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ια' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόμπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον ο | παρών μισέρ Αλησάνδρος Μηληαρέσ[ης] από έν μέρος και από έτερον μέρος ο ευγενής μισέρ Τζαν | Δάντουλος, ήλθαν εις τέλhon και καθολικόν συνηβασμών και δίνη και πακτώνη ο ριθής | μισερ Αλησάνδρος το κλήσμα του την σταφήδα, ώπερ έχη
5 στην Λακήθρα, στου | Μανηάτη, την οπίαν σταφήδα την δουλέβη ο παπα κυρ Σταμάτης ο Βηζάντης | μησιακή. Έγουν το φρούτο της αυτής σταφήδας ως καθώς ηβρίσκεται, όλο το κλήσιμα του, το πακτώνη χρόνους έ' ερ-
12r χομένους διά φλουρία κουρέντι τριάν||τα τέσερα, σαλβήζοντες τα δέντρι τα λαδικά όπου ήνε μέσα εις το α[μπέλι,] | να ήνε εις εξουσία του άνοθεν Μη-
10 ληαρέσι. Και σώνοντες η πέ<ν>τε χρόνη, να δι[αμένει το] | κλήσιμα εις τον αυτών Μηληαρέσι. Από τα άνοθεν φλουρία λδ' έλαμβε κ[ατέμπροσ]|θεν εμού νοταρίου και τον κάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρ[τύρων] | φλουρία δεκοκτώ ήμησι, και τα εναποληφθέν να οφήλι ο άνοθεν Δάντουλος [να] | τα δώσει εις πάσα του αναζήτιση. Υπό μαρτυρίας κυρ Ανδρία Μουλήνου και μαστρο-[Νι]|κολώ Γερακάρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος νοτάριος έγγραφα:—

- 15 †,αφοε΄, ινδικτιώνος δ΄, ημέρα κα΄ του Δικευρίου μηνός, έλαμβε ο άνοθεν μισέρ Αλησάνδρος ο Μηληαρέσις τα | άνοθεν φλουρία τα εναποληφθέν, ως άνοθεν γράφομε, από τον άνοθεν Δάντουλο δι[ά το] | άνοθεν πάκτο. Υπό μαρτιρίας κυρ Γήακολου/μου Βαλτζαμάκη, μαστρ-Αλησάνδρο Δάσκουλ[η] | και μαστρο-Πιέρο Ληβηέρι:—
 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα

36

1575, Δεκεμβρίου 12

Κάστρο Κεφαλληνίας

Πώληση χωραφιού

Ο Νικολός Κομποθέκρας πωλεί στον ευγενή Τζαδομένιο Δεγρατζίόζο χωράφι εκτάσεως 2 βατζελίων με τιμή (έπειτα από εκτίμηση) 200 άσπρα. Ο αγοραστής καταβάλλει το τίμημα προσαυξημένο κατά 25 άσπρα.

- †,αφοε΄, ινδικτιώνος δ΄, ημέρα ιβ΄ του Δικευρίου μηνός, εντός Κάστρου της Κεφαλονίας, παρών κυρ Νικολώς ο Κομποθέκρας, υιός του ποτέ κυρ Ανδρέα, δίδη εις τέλειαν και καθολικήν πούλησην ένα κομάτι χωράφι | βατζελήον δύο πλέον ληγώτερο, ώσον και υιον εστί, ώπερ έχη στην περιοχίν της Κράνης, | εις τες Γαδούνες, στα Καρδακάτα, περ λεβάντε με το χωράφι
 5 ωπου εσόλδιασε ο μισέρ Τζαδομένιος Δεγρατζίόζος, περ μαΐστρο του Γολέμη, περ τρεμουντάνα χωράφι του κυρ Δαμηαινό Στεγκανέσι και περ όστρια με την ληθήα του άνοθεν μισέρ Τζαδομένηου. Το αυτό | χωράφι δίδη προς τον παρώντα μισέρ Τζαδομένηο και προς τους κληρονώμους και διαδώχους | αυτού, του έχουν και εξουσιάζουν και πιούν προς αυτώ ως βούληντο, πουλήν, χαρίζουν και τα εξίς, διά τημήν δικέαν άσπρα διακόσια, ήτι
 10 σ΄, ως καθώς το εξετίμισε ο κυρ Βρετός ο Μαρκώπουλος και ο κυρ Ανα-

στάσης ο Μπόχαλης, ως καθώς του[ς] | έβαλαν τα άνοθεν δύο μέρι. Τα
 οπία άσπρα τα έλαμβε κατέμπροσθεν εμού νοταρίου | και τον υποκάτοθεν
 γεγραμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων χηροδωτός σ[ώ] | α μετρι-
 15 τά και ανεληπές, και διά καλήν πούληση του δίνη άσπρα κε', και κράζεται
 τον άνοθεν μισέρ Τζαδο[μέ] | νηο και υπόσχεται με τα παντία του αγαθά να διαφεντίζη
 τον άνοθεν μισέρ Τζαδο[μέν]ηο και τους κληρονόμους [...] και διαδώχους
 αυτού από τον καθέν και έκα[ισ]τον άνθρωπον του ης εναντιότιτα ελθήν
 προς αυτούς. Υπό μαρτυρίας μισέρ Λαρέν[ι]τζου Σολομού και καλο-Κυριά-
 5 κη Κουρκουμέλη και ετέρον:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

37

1575, Δεκεμβρίου 16

Εξώμουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Δανειστικό ομολόγο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος

*Ο Γεώργιος Κοντομίχαλος ομολογεί ότι έχει λάβει από τον ευγενή
 Μάρκο Ριτζαρδώπουλο σε διάφορες δόσεις το συνολικό ποσό των
 395 άσπρων και σε αντάλλαγμα υπόσχεται να παραδώσει από τη
 σοδειά του ερχόμενου χρόνου ποσότητες διαφόρων προϊόντων.*

† αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιστ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο
 του Κάστρου της Κεφαλο[νίας] | έσοθεν εργασιτήρου \του/ μισέρ Μάρκου
 Ριτζαρδώπουλου, ομολογώ εγώ Γεώργιος Κοντομίχαλος, λεγόμενος Τα-
 5 γαράς, από το Πυργή, προς έλαμβα την σήμερα από τον μισέρ Μάρκο Ρι-
 τζαρδώπουλο εις μετριτά άσπρα ρν', ήτι εκατών | πενήντα. Ακόμη και διά
 περισηνά ειστους αφοδ', Γεναρίου κε', έλαμβε ο κυρ Σταμάτης ο Γαδελέ-

τος διά ώνομά μου άσπρα ρν' από τον άνοθεν μισέρ | Μάρκο και μένο του από εκήνα \του Γαδελέτου/ ρέστο άσπρα νδ'. Ακόμη, διά ώνομα του εξαιδέλφου μου του καλο-Γηάνη Κοντομήχαλου άσπρα σζά', ήτι \δηακόσια/ ενενήντα είνα, γήνονται όλα άσπρα τετρακόσια ενενήντα πέ<ν>τε, ήτι 12νυζέ', και ομπληγάρο[μαι] || [να δ]ώσο και πληρόσο τον άνοθεν μισέρ Μάρκο διά τα άνοθεν άσπρα στην εσοδιά την ερ|χάμενη], γένημα, τηρί, σκλαβήνα, το γένημα στη φονή του αυθεντός, και το | [τυρί] από άσπρα ε' το δεκάρι. Και ούτος ομολόγησαν και έμνηαν ευχαριστη|[μ]ένη και τα δύο μέρι, παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων κυρ Στέφανου | Μανταλουβάνου, κυρ Ματίου Καριστηανού και κυρ Αλησάνδρο Τριάνο του 15 ποτέ καλο-Γηιάνη:- [εγώ Ματίος Καριστηανός μαρτυρώ τα άνωθεν και υπογράφω]

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγραφα:-

38

1575, Δεκεμβρίου 17 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Παραίτηση από δικαιώματα σε χωράφι

Ο Τζουάνης Πετρικός και καλο-Γιάννης Πετρικός παραιτούνται από τα δικαιώματά τους σε ένα χωράφι υπέρ του Θεωωρή Πανά, με μόνη επιφύλαξη να συλλέξουν τους καρπούς του τρέχοντος έτους που έχουν καλλιεργήσει. Από τη μεριά του ο Πανάς παραιτείται από ένδικα μέσα που έχει ασκήσει εις βάρος τους.

†,αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιζ' του Δικευρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον ο παρών | κυρ Τζουάνης ο Πετρικός, υιός του ποτέ κυρ Δράκο, και ο καλο-Γηιάνης ο Πετρικός, υιός του

- ποτέ | κυρ Δίμο, από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο κυρ Θεδορίς ο Πανάς ήλθαν εις τέλειον και καθοληρόν συνηβασμών διά ένα κομάτι χωράφι στην
- 5 περιοχίν της Θηνίας, λεγώμενο Παπα-|Γαλάτη, στο Μαλασπηνάτο, και την σήμεραν το ρεφουδάουν ο ριθής κυρ Τζουιάνης και ο καλο-Γηάνης το αυτό χωράφι, να το έχη ο άνοθεν κυρ Θεδορίς και η κληρονομία του | από την σήμεραν και εις τον αιώνα τον άπαντα, να πιούν προς αυτό ως χρήζουν και | βούλονται, ήγουν πέρνο<ν>τες τον καρπόν η άνοθεν Πετρικάδες, ο κυρ Τζουιάνης και ο καλο-|Γηάνης, ώπου το έχουν σπαρμένο τώρα το αυ-
- 10 τώ χωράφι, και, αποκάλαμα και κή, να διαμένη | το αυτό χωράφι εις τον άνοθεν κυρ Θεδορί, ως άνοθεν γράφομε. Και ή,τι πένες έχη ο άνοθεν Θεδοιρίς καμομένες τον ηριμένον Πετρικάδον, του κυρ Τζουιάνη και του καλο-Γηιάνη, διά το αυτό χωράφι, να ήνε κομένες και ηλιομένες, οσάν και | να μην τες ήθελαι κάμη. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ Ανδρία Σπετζηέρι και μισέρ Στάθη Κρασά:—
- 15 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιληκής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

39

1575, Οκτωβρίου 10

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

Ο ιερέας και σακελλάριος Ιάκωβος Μαρκόπουλος και ο Πέτρος Ανδρωνάς συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τους ευγενείς Χριστόφορο Κρασά και Αυγουστή Δελλαπόρτα για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κτηματική διαφορά.

- †, αφοε', ινδικτιώνος δ', ημέρα ι' του Οκτωβρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών ευλαβέστατος παπα κυρ Ιάκωβος ο Μαρκώπουλος και σακελάριος από έν μέρος και από έτερον | μέρος ο κυρ Πέτρος Ανδρονάς, την σήμερον εσυμφώνησαν διά την διαμφοράν ώπερ | έχουν εν τω μέσω τους διά ένα κομάτι χωράφι στην Αγία Λεύσα και την
- 5 σήμερον | ηβρίσκεται φητεμένο σταφήδα από πάρτη του άνοθεν κυρ Πέτρο Ανδρονά. Το αυτώ | χωράφι ένε της εκκλησίας του Αγίου Ιλία στες Κεραμής. Και διά να λήφουν απ' αύτους κρίσεις, έξοδες και άλα έτερα, πιούν το παρών κουμπρομέσο και βάνουν άλ|πιτρες ριτέ κριτέ και αποφασιστέ και κηνούς διαγνώμονας, τους οπίους κριτάιδες τους βάνουν αμφοτέρωστους
- 10 η άνοθεν γεγραμμένη, τους ευγενής, τον μισέρ Χριστόφορο Κρασά και τον μισέρ Αγουστί Δελαπόρτα, να ηδούν και ακούσουν όλα | τα δικεώματα αυτών, και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώμες, να παίρνουν και | τρίτον, όπιον τους φανή, και το ή,τι κρήνουν και αποφασίσουν η δύο ώσον | και η τρης υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γεγραμμένοι να το έχουν στερεώ και αμετά-τρεπτο, κατά | τη νομήν και συνήθηα τον Βενετηών. Παρώντον αξιοπίστον
- 15 παρακλητόν μαρτύρων, | κυρ Πόλο Ληβαδά και καλο-Κυριάκη Μαρχέτο:—

40

1576, Ιανουαρίου 1

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

**Συνοποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών**

Επειδή οι προηγούμενοι αιρετοί κριτές δεν αποδέχθηκαν το διορισμό τους (βλ. πρ. 39), ο ιερέας Ιάκωβος Μαρχόπουλος και ο Πέτρος Ανδρωνάς συμφωνούν και διορίζουν νέους αιρετούς κριτές, τους Νικολό Γκλέση και Σταμάτη Τραυλό για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους κτηματική διαφορά.

- 13r †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα πρώτη του Ανουαρίου μηνός, εν το εξό-
 πουργο του Κάστρου της Κεφαλ[ονίας, ο άνοθεν παπα] | κυρ Ιάκοβος και ο
 άνοθεν κυρ Πέτρος μένουν ευχαριστημένη και βάνουν [ριτέ κριτέ] | τον μι-
 σέρ Νικολώ Γκλέσι και τον κυρ Σταμάτι τον Τραβλό, τους οπ[ίους κρι-
 τά]ιδες τους βάνουν διά ώνομα του μισέρ Χριστώφορου Κρασά και μισέρ
 5 Αγου[στή Δελα] | πόρτα, έσοντας προς δεν ηθέλησαν να τους ακούσουν διά
 την άνοθεν δια[μφο] | ράν, ως άνοθεν ήριται. Υπό μαρτυρίας κυρ καλογήρου
 Ποριάρι και κυρ Ληνάρδο Τραβλού[:—]

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

41

1576, Ιανουαρίου 3

Εξώμουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πώληση λινοβροχίου και χωραφιού

*Η Σταμάτα, χήρα του Μαρίνου Στραβαλετρά και τώρα σύζυγος
 του Αλυσάνδρου Μαρχέτου, πωλεί στον Μιχάλη Αντίπα το ιδανι-
 κό μερίδιο κυριότητας του πρώην συζύγου της Μαρίνου Στραβα-
 λετρά σε ένα λινοβρόχι και σε ένα χωράφι, με τιμή (κατόπιν εκτι-
 μήσεως) 500 άσπρα. Ο αγοραστής, που είχε δώσει προηγουμένως
 230 άσπρα, καταβάλλει τώρα τα υπόλοιπα και εξοφλεί.*

†,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα γ' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργω
 του Κάστρου της Κεφαλονίας, ήλθαν κατέμπροσθεν [ε] | μού νοταρίου και
 τον κάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων η κυρά Στα-
 μάτα, | συμβήα του ποτέ κυρ Μαρίνου Στραβαλετρά και εις το παρών γη-

- νή του κυρ Αλησάνδρο Μ[αρ]||κέτου από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο
- 5 κυρ Μηχάλης Αντήπας, υιός του ποτέ παπα κυρ Ι[ά]||κωβου, η οποία κυρά Σταμάτα διά του παρώντος νοταρικού γράμματος δίδη εις τέληαν κ[αι] | καθοληκήν πούλησι το μερτηκό του συμβήου της, του ποτέ κυρ Μαρίνου Στραβαλετρά, | ήγουν το τετάρτη από το ληνοβροχήο, ώπερ ήχε ο αυτώσ ποτέ κυρ Μαρίνος με τους αδ[ελ]||φούστου στην περιοχήν της Πιλάρου, λεγώμενο στον Ασώματο, και το χωράφι ης τον κάμ[πο] | της Αγίας Εφημίας, στο Ληνηκό, το υπήμερο του ποτέ άνοθεν κυρ Μαρίνου. Το αυτώ
- 10 λην[ο]||βροχήο και το χωράφι δίδη και πουλεί προς τον παρώντα κυρ Μηχάλη και προς τους κληρονώμους και δια[δό]||χους αυτού, του έχουν και εξουσιάζουν και πιούν προς αυτά ως βούληντο, πουλή[σουν,] | χαρίζουν και τα εξίς, διά τημήν δικέαν, άσπρα φ', ήτι πεντακόσια, ως καθώς τα εξ[ετί]||μησαν ο ευλαβέστατος παπα κυρ Ιάκοβος ο Μαρκέτος και κυρ ο Πιέρος ο Παργηνός, ως κ[αθώς] | τους έβαλαν τα άνοθεν δύο μέρι. Από τα
- 15 οποία άσπρα εμολόγησε η άνοθεν κυρά Σταμάτα κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και μαρτύρων ότι έλαμβε πρόην καιρών άσπρα σλ', και τα εναπ[ο]||ληφθέντα έλαμβε χειροδοτώσ σώα μετριτά και ανεληπέσ και κράζετε πληρομ[ένη] | και ευχαριστημένη, και υπόσχεται να διαφεντήζη τον άνοθεν κυρ Μηχάλη και την κληρονο[μί]||α του από τον καθέν και έκαστον άνθρωπον του ης εναντηότιτα ελθήν προς τον άνοθεν | Μηχάλη και προς την κληρο-
- 20 νομήα του. Το οπίο ληνοβροχήο και το χωράφι τής τα δώσα[ν οι κου]||νηάδι της από το μερτηκό του αναγεγραμένου ποτέ κυρ Μαρίνου, διά το πριχήο της | που της έληπε. Υπό μαρτυρίας μισέρ Νικολώ Πεκατώρο, μισέρ Λούκα Κρασά και μαστρ-Αλη|σάνδρο Δάσκουλη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιληκής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγραψα:—

1575, Οκτωβρίου 16 (σύνταξη)
1576, Ιανουαρίου 3 (καταχώριση)

Σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας

Ο Στάθης Μπράτος συνάπτει συμφωνία με τους Αλισάνδρο Λεκατζά, Αντώνη Λεκατζά, Αντώνη Μίτζουρα, Κωνσταντή Λεκατζά, Σταμάτη Μήλα και τον ιερέα Σπύρο Δευτεραίο για σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας. Ο Μπράτος τους παραχωρεί τον ναό της Παναγίας της Μεσοσπορίτισσας στο χωριό Στραβονίκο με κτητορικό δικαίωμα και με τις ακόλουθες υποχρεώσεις: να ανακαινίσουν με έξοδά τους τον ναό, να παραμείνει ο Δευτεραίος στη θέση του εφημέριου όσο ζει, έχοντας την επικαρπία της περυσίας του ναού, και μετά το θάνατό του να έχουν προτεραιότητα στη θέση αυτή οι ιερωμένοι κληρονόμοι του Μπράτου. Η υπάρχουσα τη στιγμή της σύμβασης περιουσία του ναού θα ανήκει στον Μπράτο, ενώ ό,τι αποκτηθεί στο μέλλον θα ανήκει στον ναό και την αδελφότητα.

- 13v[†Εἰς δόξαν Χριστοῦ,] ἀμήν. Ἐπι τοῦ αὐτοῦ, ἀφοστ', ἰνδῖκτιώνος δ', ἡμέρα γ' τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, ἐν τοῦ ἐξόπουργο τοῦ Κάστρου τῆς Κεφα[λο]νίας, κόπια ἀπὸ χαρτί βαμπήκηνο, γεγραμμένο ὑπὸ χειρὸς μαστρ-Ἀνδρέα Πελεκούδι | [οπου μο]υ τῆνε πρόσφερε εἰς τὰς χεῖρας ἐμοῦ νοταρίου ο αὐτῶς μαστρ-Ἀνδρέας ἐνόπιον παρακλη|θέντων μαρτύρων, μισέρ Ἰακώβου Κρασά και μισέρ Πορτολομήου Φησχάρδι, εἶνα ρεγηστρά|ρο εἰς το ἐμῶν προτώκολο, καθὼς ἐνε ἡ νόμη και συνήθηα τῆς νοδαρικῆς τάξεος, | λόγον προς λόγον δηλών οὔτος: εἰς δόξα του Χριστοῦ ἀμήν. ἀφοε', Οκτωβρίου ἰστ',

- την σήμερον τα ριθέντα δύο μέρη ήλθαν και ομοφώνησαν, ο κυρ Στάθης Μπράτος από έν | μέρος και η ριθέντες αναγεγραμμένη, ο κυρ Αλησάνδρος Λεκατζάς και ο κυρ Αντόνης Λεικατζάς και ο κυρ Αντόνης Μήτζουρας και
- 10 ο κυρ Κοσταντής Λαικατζάς και ο κυρ Σταμάτης Μήλας | και ο παπα κυρ Σπήρος Δεφτερέος διαδελφός, ώσπερ και τους άνοθεν, και θέλη και ορίζη ο άνοθεν κυρ | Στάθης Μπράτος με καλής βουλής και προερέσεός του και βάνη τους αναγεγραμμένους διαδελφούς ηστο ναόν της Παναγίας της Μεσοσπορίτσης ώπου ένε | ειστο χωρίο του Στραβονήκο, να ήνε αδελφοί αφτή και η κληρονόμοι διαδόχη τους, | να την ανακαινήσουν και φτηάσουν
- 15 οσάν ήδιει ει αδελφοί που τους βάνη ο άνοθεν, και | να έχουν την εξουσία να βάνουν ιερέα όπιον τους οίθελαι αρέση εις άφτη, με ση|βούληρον τοις άνοθεν αδελφοσήνης, με τούτο, ότι ζώντας του παπα κυρ Σπήρου να ένε | ο άνοθεν παπα κυρ Σπήρος και, απετήχοντάστου, να βάνουν ος άνοθεν λέγη ει γραφή. Ξεικαθαρίζουν και ετούτω, ότι την μπάσα βολά που ήθελαι ερθη από την γκλερονομήα του άνοθεν κυρ Στάθη Μπράτου και ήθελαι είστεν άξιος
- 20 | της ιεροσήνης, να έχη προτήμησοι να τον γκάνουν ει αυ|τή αδελφοί ιερέα να ιερουργάη την εκκλησία. Και ευ|χαριστούντε και ετούτω, ότι από την σήμερον και ειστον γκαιρό | που απέρασε ή,τι κατζήβελα είχαι η εκκλησία να ήνε και διαμένουν | στον άνοθεν κυρ Στάθη Μπράτο{υ} και από την σήμερον και ομπρός ή,τι ανακένιση γένη στο μοναστήρη, να λογάτε του μοναστηρίου, ωμού με τους αδελφούς, και να στέκουν ειστο χαίρι του ιερέος, ήγουν του παπα κυρ Σπήρου, να | ζωοτροφάτε έος τέλος ζωήστου. Υπό μαρτυρίας κυρ Φράγγου Ορφανού και κυρ | Φραγγήα Κηπριότι Λογαρά και καλο-Γηάνη Αμάραντου, και εμού του | γράφαντος Ανδρέα Πελαικούδι:—
- 25
- 30 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα και εκουπιάρισα την ά|νοθεν γραφή είσια και όμηα από ρίμα εις ρίμα:—

43

Το πρωτότυπο της πράξης αρ. 42

1575, Οκτωβρίου 16

- 14r Εις δόξα του Χριστού, αμήν. 1575, Οκτωβρίου [ιστ',] | την σήμερο τα ρι-
θαίντα δύο μέρι ύλθαν και ομ[ομφόνησαν,] | ο κoir Στάθης Μπράτος από έν
μέρος και ι ριθαίνταις [ανα]|γεγραμμένοι, ο κoir Αλοισάνδρος Λεκατζάς
5 και ο κoir Αντόνοι[ς] | Λεκατζάς και ο κoir Αντόνοις Μίτζουρας και ο κoir
Κοστα[ντής] | Λαικατζάς και ο κoir Σταμάτις Μίλας και ο παπα κoir Σπί-
ρος | Δευταιραίος διά αδερφός, όσπερ και τους άνοθαις, και θαίλι και ορίζι
ο άνοθαις κoir {κoir} Στάθης Μπράτος με καλοίς | βουλοίς και προερέσαι-
10 ός του και βάνοι τους αναγαιγραμένους | διά αδερφούς ηστο ναόν τις Πα-
ναγοίας τις Μισοσπορίτισας | όπου ένε οιστο χορίο του Στραβονόικο, να
ίνε αδερφί αφτί και | οι κληρονόμι διαδόχοι τους, να τοιν ανακαινούσουν και
φτη|άσουν οσάν οίδιει οι αδερφί που τους βάνη ο άνοθαις, και να [έχουν
15 [την] | εξουσοία να βάνουν ιερέα όπιον τους οίθαιλε αρέσοι οις αφτί, με σοι-
βούλοιοι τον άνοθαις αδερφοσοίνοις, με τούτο, | ότι ζόντας του παπα κoir
Σπίρου να ένε ο άνοθαις παπα κoir Σπίρος και απετίχοντάστου να βάνουν
ος άνοθαι λέγοι ει γραφή. | Ξεκαθαρίζουν και ετούτο, ότι την μπάσα βολά
20 που οίθαιλε | ερθή από την γκλερονομία του άνοθαι κoir Στάθι Μπράτου
και | οίθαιλε οίστεν άξιος τοις οieroσοίνοις, να έχοι | προτίμισοι να τον
γκάνουν οι αυτί αδερφί ειερέα να | ειερουργάι την εκλοισία. Και ευχαρι-
25 στού<ν>τε και ετούτο, | ότοι από την σοίμερο και οιστον γγερό που απέ-
ρασε οί,τει | κατζίβελα είχαι οι εκλοισία να οίνε και διαμένουν στον | άνοθαι
κoir Στάθι Μπράτο και από την σοίμερο και ομπρός | οί,τοι ανακαινιοισοι
γένοι στο μοναστίρι, να λογάτε του μοιναστιριού, ομού με τους αδερφούς,
και να στέκουν ειιστο χέρι του ειεραίος, οίγουν του παπα κoir Σποίρου, να
30 ζο[θρο]|φάτε έος τέλος ζοΐστου. Ειπό μαρτυρίας κoir Φράγγου και κoir
Φρ[αγγήα] | Κιπριότι Λογαρά και καλο-Οιάνοι Αμάραντου, και εμού
[του] | γράψαντος Ανδρέα Πελαικούδι:—

44

1576, Ιανουαρίου 5

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Παραίτηση από δικαιώματα σε αμπέλι

Ο Πέτρος Μεταξάς παραιτείται από τα δικαιώματά του σε ένα αμπέλι που καλλιεργείται ως σταφίδα υπέρ του Ματίου Μεταξά και του το παραδίδει, έχοντας προηγουμένως λάβει από αυτόν 45½ φλωρία (ποσό που αντιπροσωπεύει το σύνολο του τιμήματος συν τις δαπάνες βελτίωσης, που έχει καταβάλλει ο ίδιος). Επιπλέον ο Πέτρος Μεταξάς υπόσχεται να επιστρέψει στον Ματίο μέσα σε τακτή προθεσμία 100 άσπρα.

- 15r †Εις δόξα Χριστού, αμήν. Έτι του αυτού, αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ε' του Ανουαρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλλονίας, ήλθαν κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, | ο κυρ Πέτρος ο Μεταξάς από έν μέρος, και από το έτερον μέρος ο κυρ Ματίος ο Μεταξάς. Οπίλος κυρ Πέτρος διά του παρώντος νοταρικού γράμματος θεληματικού τρώπου θέλη και ρεφουδάρη | όλη την σταφήδα λεγάμενη στο Ψηλιθρήα, ως καθώς ηυρίσκεται, 5 ώπερ ήχαν διαμφοράν | και την σήμερα του την ρεφουδάρη ο ριθής κυρ Πέτρος την αυτήν σταφήδα, να την έχη | ο άνοθεν κυρ Ματίος και η κληρονομοδιαδώχη αυτού από την σήμερα και εις τον αιώνα | τον άπαντα, να πιή προς αυτήν ως χρίζη και βούλητε ανεμπόδιστος από τον άνοθεν | Πέτρο και από την κληρονομία του, να μηδέν έχουν ποτέ το κερό κανένα δίκαιο 10 να [ανα]|γηρεύσουν και να δώσουν κανέναν έμποδο του άνοθεν κυρ Ματίου και της κληρονομίας [του] | διά την αυτήν σταφήδα, έσοντας προς ο ριθής κυρ Πέτρος εμολόγησε κατέμπροσθεν [ε]|μού νοταρίου και μαρτύρων προς έλαμβε από τον άνοθεν κυρ Ματίο φλουρία σαράντα πέ<ν>τε ή|μησι, ήγουν την αγορά και γηραμέντη ωπου ήθελε δώσι στον αυτών τόπον και τους | κόπους ωπου ήθελε κάμη και ομπληγάρεται ο ριθής κυρ Πέτρος να ε-

15 πιστρέφη του άν[οθεν] | κυρ Ματίου άσπρα εκατώ εις τέρμενο ημέρες ή', να του τα δώσι χορίς λόγου και κρί[σε]||ος. Υπό μαρτυρίας μαστρ-Αλησάνδρο Δάσκουλη, μισέρ Τζόρτζη Κηπριότι και κυρ Κοσταντή Μ[αυρί]||κη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

45

1576, Ιανουαρίου 7

Εξώπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας

Οι ιερέας Νικόλαος Βάλτζαμος, ο μοναχός Νεόφυτος Βάλτζαμος και ο λαϊκός Κωσταντής Βάλτζαμος, ως πληρεξούσιος του πατέρα του Σταμάτη, συστήνουν αδελφότητα με αντικείμενο την ανακαίνιση και συντήρηση του μοναστηριακού ναού των Αγίων Αποστόλων στα Ομαλά. Τα τρία μέρη θα κατέχουν την περιουσία του ναού και θα επιμερίζουν ισότιμα τις δαπάνες, ενώ οι ίδιοι και οι κληρονόμοι τους θα έχουν προτεραιότητα στο διορισμό τους στον ναό.

† Εις δόξα Χριστού, αμήν. Έτι του αυτού, αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ζ' του Ιανουαρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου [της] | Κεφαλονίας, ήλθαν κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμένον αξιοπίστον παρακλητόν | μαρτύρων ο ευλαβέστατος παπα κυρ Νικόλαος ο Βάλτζαμος, κυρ καλόγηρος Νεόφητος Βάλτζαμος, και κυρ [Κο]||σταντής Βάλτζαμος, υιός του κυρ Σταμάτι, ως κουμέσιος ώπου ένε του πατρός του, 5 παρών σομα[τι]||κώς, τα παρών τρία μέρη ήλθαν εις τέλην και καθοληκόν συνηβασμών διά το μοναστήρη τους [Α]||γίους Αποστόλους, ώπερ έχουν ης την θέσι τον Ομαλόν, και ομπληγάροντε να κτίσουν, σκ[ε]||πάσουν σε πέτρες, ασβέστι, ξίλα, κεραμήδια, πόρτες, πλερομή τον μαστόρον, [έ]||ξοδες,

- στορίσουν και άλλα έτερα ώπου θέλουν είστεν χριαζώμαινα διά το αυτώ
 μον[α]|στίρη, να τα δουλέβουν τα άνοθεν τρία μέρι ο καθεείς το τρίτο του,
 10 και όπιος από τα τρ[ία] | μέρι δεν ήθελε είστεν εις πάσαν συνδρομήν βοήθηα
 κόπου και μόχθου, έξοδες και βο[ήθει]|α ης ώλα τα χριαζώμενα του μονα-
 στιρήου, να μηδέν έχη να κάμη πλέο τήβο[τες] | εις το αυτώ μοναστίρη μή-
 τε αυτώς μήτε η κληρονομία του, και όπιος από τα άνοθεν τρία μέρι | ηυρί-
 σκεται ιερέας και καλόγηρος ή και άξιος κανένας από τα άνοθεν μέρι και
 15 λ από τους/ κληρονώμουστους [να ..]|νεται και να εξουσιάζη το αυτώ μονα-
 στίρη και τα παντία του πράματα και υποστατι[κά] | και να μην είθελαν
 ημπορί ποτέ το κερώ η κοσμηκή από τα αυτά μέρι να αντητίνο[υν] | ιερείς
 και καλογήρους τους καλούς ωπου ήθελαν ηυρίσκεστε στο αυτώ μοναστί-
 ρη, [και αν] | δεν ήθελε είστεν τηνάς ιερομένος από τα άνοθεν τρία μέρι, να
 ημπορούν τα άνοθεν τρία μέρι να [βάνουν] | ιερέα και καλογίρους να ιε-
 ρουργούν το αυτώ μοναστήρι. Υπό μαρτυρίας μισέρ Λούκα Κρασά, [μα-
 στρο]|Νικολώ Πετρίτη και μαστρο-Πέτρου Μαρκώπουλου:—
- 20 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

46

1576, Ιανουαρίου 9

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Παραίτηση από δικαιώματα σε οικόπεδο

*Ο Νικολός Μαρκόπουλος παραιτείται από τα δικαιώματά του
 στο οικόπεδο ενός μύλου υπέρ των Γουλιμή Μεταξά και μαστρο-
 Δήμου Χαλκιόπουλου.*

- 15v† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

†,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα θ' του Ανουαρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ήλθαν κατέμπροσθεν εμού | νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων ο κυρ Νικολώς ο Μαρκιώπουλος πρεμετάρι δεράτο και διά ώνομα της αδελφο-
 5 σήνηστου από έν μέρος και θείλιματικού τρώπου θέλη και ρεφουδάρι ο αυ-
 τώς κυρ Νικολώς όλο το περείαυλο του μήλου | του κυρ Γουλημή Μεταξά
 και του μαστρο-Δίμο του Χαλκιόπουλου, ώπερ έχουν | ης τον Κάτου
 10 Ελαιό, να έχουν αδιά και εξουσία ο ριθής κυρ Γουλημής και ο μαιστρο-Δί-
 μος να κάμουν εις τον αυτών τόπον μήλο ή,τι χρίζουν και βούλη<ν>τε αυ-
 τίινη και η κληρονομοδιαδόχη αυτών ανεμπόδιστη από τον άνοθεν κυρ Νι-
 κολώ και από την αδελφοσήνη του και από την κληρονομία του, ως κα-
 θώς τον ήχαν | και πρόην καιρόν. Υπό μαρτυρίας κυρ Θομά Περδικάρι και
 κυρ Λοήζο Φαρακλού:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

47

1576, Ιανουαρίου 12

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πάκτωση αμπελιού

Ο Δράκος Λυκούδης πακτώνει στον Ρουλάντο Φουκά το μισό ενός αμπελιού για δύο χρόνια, με μίσθωμα 8 φλωρία. Το μερίδιο αυτό του αμπελιού ο Λυκούδης δηλώνει πως το έχει αποκτήσει από τον κουνιάδο του μαστρο-Τζάνη Δακούρτζουλα, ως αντάλλαγμα αντί χρημάτων που του χρωστούσε η οικογένεια της γυναίκας του από ελλιπή προικοπαράδοση.

†,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιβ' του Ανουαρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερα | ο παρών κυρ Δράκος ο Λη-

- κούδης θεληματικού τρόπου δίνη και πακτώνη το αμπέλι του ώπερ | έχη
στην Λακκήνθρα, λεγόμενο Χηραπηδία, το αυτώ αμπέλι δίνη και πακτώνη
ο ριθής κυρ Δράκος του κυρ Ρουλάντο Φουκά διά φλουρία κουρέντι ή', ήτι
5 οκτό, | να έχη να επάρι ο άνοθεν κυρ Ρουλάντος φρούτη δύο ερχόμενα, και
πέρνοντες | τα δύο φρούτη από το αυτώ αμπέλη, να διαμένη στον άνοθεν
κυρ Δράκο να πιή προς αυτώ ος χρίζη και βούλετε. Ήγουν το ημησώ από
το αυτώ αμπέλη του πακτώνη, και το | έτερο ημησώ, ος λήη ο ριθής κυρ
10 Δράκος, το άλαξε με τον μισέρ Λού<κα> τον Κρασά. | Το οπίο αμπέλη το
ημησώ ωπου πακτώνη του τω έδωσε ο κουνηάδοστου ο | μαστρο-Τζάνης
Δακούρτζουλας διά τηνα στάμενα ωπου του εχρεόστι σε | ληψοπρικία, και
εμολόγησε ο ριθής κυρ Δράκος κατέμπροσθεν εμού νοταρίου | και τον υπο-
κάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων προς έλαμβε τα
άνοθεν οκτώ φλουρία από τον άνοθεν κυρ Ρουλάντο, και υπόσχεται να |
15 τον διαφεντήζη από τον καθέν και έκαστον άνθρωπον του ης εναντηότιτα |
ελθήν προς τον άνοθεν κυρ Ρουλάντο διά το αυτώ αμπέλη, και όποτες του
ήθει[λ]αν δώση τηνάς άνθρωπος εναντηότιτα εις το αυτώ αμπέλη, ομπλη-
γάρεται | ο ριθής κυρ Δράκος να του αποκρένετε διά όλα τα φρούτοι, ήγουν
τα δύο | [φρο]ύτη ωπου του πακτόνη, και ούτος εσυμφόνησαν. Υπό μαρτυ-
20 ρίας κυρ Νικολώ | [Κα]σελήνο, μισέρ Ανδρέα Φουκά και κυρ Γεόργο Ζου-
ριάνο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραψα:—

48

1576, Ιανουαρίου 9
1576, Ιανουαρίου 10

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Υπηρετική σύμβαση. Μερική καταβολή χρέους

*Επειδή ο Δομίνικας Κομποθέκρας βρίσκεται στη φυλακή ως χρεω-
φειλέτης προς τον ευγενή Ιάκωβο Κρασά, έπειτα από αγωγή του*

Κρασά εναντίον του, η σύζυγός του και ο αδελφός του Μαρτής Κομποθέκρας συμφωνούν με τον ευγενή Τζώρτζη Δεφραντζέσκη και του παραχωρούν τον γιο του Δομίνικα Θεοφύλακτο ως υπηρέτη επί δύο χρόνια, με αμοιβή σε χρήματα και σε είδος (ενδυμασία). Ρητά δηλώνεται ότι, αν ο Θεοφύλακτος δεν υπηρετήσει πλήρως όλο το συμφωνημένο χρόνο, υποχρεώνεται ο Μαρτής να τον επαναφέρει στην υπηρεσία του Δεφραντζέσκη, ειδάλλως θα χάσει ολόκληρη την αμοιβή του. Ο Δεφραντζέσκης προκαταβάλλει την αμοιβή, την οποία ο Μαρτής χρησιμοποιεί για να αποπληρώσει εν μέρει το χρέος του Δομίνικα προς τον Κρασά. Επιπλέον, για το υπόλοιπο του χρέους ο Μαρτής δίνει ενέχυρο ένα βόδι, το οποίο θα παραμείνει στην κυριότητα του Κρασά, αν ο Δομίνικας δεν τον αποπληρώσει μέσα σε τακτή προθεσμία. Την επόμενη ημέρα ο Δομίνικας, έχοντας αποφυλακιστεί, συναινεί στα ανωτέρω.

- 16r †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα θ' του Ανουαρίου μηνός, εν τω εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον η[μέρα, έσοντας] | εις την φηλακήν ο κυρ Δομήνικας ο Κομποθέκρας και θέλοντας η συμβήα του η κυρά [...]|λήα, ωμού με τον αδελφώ του τον κυρ Μαρτί, ήλθαν εις τον παρώντα τέλειον και καθολ[ικόν συ]|νηβασμών με τον ευγενή μισέρ Τζώρτζη Δεφραντζέσκη, και δίδουνέ του τον Θηοφήλακ[τον,] | τον υιόν του αυτού κυρ Δομήνικα, να δουλεύσι τον ανηριμένον μισέρ Τζώρτζη χρόνους δ[ύο ερ]|χομένους, να τον δουλεύσι καλά και πιστά, ως καθώς δουλέβουν όλοι η καλή δουλευτάδες και [ο] | αυτώς μισέρ Τζώρτζης του δίδη δηά τους κώπουστου τον δίον χρονόν φλουρία κουρέντι [έξι μετρη]|τά χηροδοτώς, κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρα|κλητόν μαρτύρων, και να του κάνη και τα σκουτήα του τον άνοθεν
- 10 δύο χρονόν κατά την ση[νήθει]|α και καπέλα και τζαρούχηα όσα χαλάση. Και αν πολάκης και ο αυτώς Θηοφήλακτος και ήθ[ε]|λαι φήει και δεν ήθελαι σταθή να δουλεύσι τους άνοθεν δύο χρόνους, ομπληγάρεται ο αυτώς | κυρ Μαρτής να του τονε φέρνη να τον δουλέβη ος άνοθεν, και όποτες δεν του τον ήθελαι φέρι, να του επιστρέφη τα άνοθεν στάμενα και να χάνη και ή,τι είθελαι έχη δουλαιμένο. Οίπίος κυρ Δομήνηκας ένε εις την φηλακή διά
- 15 τηνά πράματα ης αναζήτισοι του ε[υ]|γενή μισέρ Ιακόβου του Κρασά, ως καθώς ης την απόφασι φένετε, με τες έξοδες. | Την αυτήν ημέρα ο άνοθεν

- κυρ Μαρτῆς ἔδωσε ἐκ τὰ ἀνοθεν ἕξι φλουρία τοῦ ἀνοθεν μισέρ [I]ακώβου τοῦ Κρασά καὶ διὰ το ρέστος τῆς αὐτοῖς ἀπόφασης σεγουράρι ἓνα βόιηδι, το παλαβό, ο αὐτῶς κυρ Μαρτῆς νὰ του τω δόσι, ὅταν θέλῃ μίνη καθάριος χρ[ε]λοφελαίτης ο ἀνοθεν κυρ Δομήνηκας, ομπληγάροντες ο ἀνοθεν κυρ
- 20 Μαρτῆς ὅτι εἰς τέρμ[ε]νο ἡμέρες ἰε΄ νὰ κάμη τον ἀνοθεν κυρ Δομήνικα νὰ ἐξοφλήσι με τον ἀνοθεν Κρ[α]σά, ἀλέου τρώπου νὰ μένη εἰς ἀνοθεν ἀπόφασι στερεή καὶ βέβαια, καὶ ο ριθῆς κυρ Μαρτῆς νὰ ἐνε ομπληγάδος νὰ δόσι το αὐτῶ βόιηδι τοῦ ἀνοθεν Κρασά χωρὶς καμῆαν ἐναντηότιτα. Καὶ ομπληγάρετε νὰ κάμη καὶ τον ἀδελφῶ του τον κυρ Δομήνηκα νὰ ρετηφῆκα-
- 25 ρι την ἀνοθεν γραφή. Ὑπό μαρτυρίας μισέρ Μπένου Χοραφά καὶ ἰ μισέρ Ἀνδρέα Μηλονά:—

† αφοστ΄, ἰνδικτιώνος δ΄, ἡμέρα ἰ΄ τοῦ Ἀνουαρίου μηνός, ἐν τω ἐξόπουργο τοῦ κάστρου τῆς Κεφαλονίας, ἔσοθεν ἐργαστηρί[ου] ἰ μισέρ Μπένου Χοραφά, βεβεόνη καὶ στερεώνη την ἀνοθεν γραφή, ος ἀνοθεν γράφ[ομε,] ἰ ο ἀνοθεν κυρ Δομή<νι>κας κατέμπροσθεν τον ἀνοθεν μαρτύρων:—

† Ἐγὼ Νικόλαος ο Καπιάνος ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας δημόσιος νοτάριος ἔγραψα:—

49

[1576], Ἰανουαρίου 16 Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συμφωνία συγκυριότητος χωραφιού καὶ ἐπιμερισμός δαπανῶν

Ο Γεώργιος Κοκκινόκωλος, ο Παύλος Κοκκινόκωλος καὶ ο Δήμος Κεραμιδάρης συμφωνοῦν νὰ ἐπιμερίζουν ἰσότιμα τὶς δικαστικῆς δαπάνες, καθὼς καὶ ὅποια πρόστιμα τυχόν τοὺς ἐπιβληθούν, σὲ ἀντιδικία τοὺς με τον Γεώργο Μωραΐτη, καὶ νὰ ἔχουν στο ἐξῆς συγκυριότητα κατ'ἰσομοιρία στο ἴδιο χωράφι.

- 16ν[†,αφοστ', ινδικτιώνος δ',] ημέρα ιστ' του Ανουαρίου μινός, εν τω εξόπουρ-
γο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον παρών κυρ Γε[ώργ]ος Κο-
κηνόκολος, ο κυρ Πάβλος Κοκηνόκολος και ο κυρ Δίμος ο Καιραμηδάρης,
ήλθαν εις τέ[λλ]ηον και καθοληκόν συνηβασμών τα παρών τρία μέρι, και
ομπληγάροντε διά τες καρέλες | ωπου τους έχη καμομένες ο Γεόργος ο Μο-
5 ραήτης εις το οφήκηο της καντζειλαρίας διά το χοράφη λεγόμενο στου Μά-
κτη, ή,τι κουντουναζήα, γραφτηικά και άλα έτερα τους έλθουν διά το χω-
ράφι εκήνο, ομπληγάρονται η άνοθεν γεγραμένοι | η τρις να τα πληρώνουν
αντάμα, ή ένα κουντουναζήο τους έλθη τον τριονόν | ή τρία κουντουναζήα
10 τους έλθουν, να τα πληρώνουν η τρις χορίς λόγου και κρίσειος, και το χορά-
φι εκήνο να το έχουν η τρις εις τρία, ο καθεής να έχη το τρίτο από τους άνο-
θεν. Και ούτος εσυμφόνησαν και έμηναν ευχαριστημένη, παρώντον αξιο-
πίστον παρακλητόν μαρτύρων, μισέρ Τζόρτζη Κηπριότη πρεβεζουνάτου
και μαστρο-ΙΤζάνη Μεγαλογένη:—

†Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
έγραφα:—

50

1576, Ιανουαρίου 19

Εξώμουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνοψοσχετικό δαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών

*Ο Τζάνης Αμπάτης, ενεργώντας ως πληρεξούσιος των κληρονό-
μων του καλο-Γιάννη Σολωμού, και ο Στεφανής Σολωμός συμ-
φωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές για να δαιτητεύσουν σε με-
ταξύ τους διαφορές, δύο άτομα, τον Αθανάσι Σολωμό και τον Γε-
ώργο Σολωμό.*

†,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιθ' του Ανουαρίου μινός, εν τω εξόπουρ-
γο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών κυρ Τζάνης Αμπάτης, | ως κουμέ-
σιος ωπου ομολογή ότι ένε της κληρονομίας του ποτέ καλο-Γιάννη Σοιλο-

- μού από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο κυρ Στεφανής ο Σωλομός, την σήμερον εσυμφόνησαν διά τες διαμφορές ώπερ έχουν εν τω μέσω τους σε |
- 5 ή,τι δηκεώματα θέλουν αναζητίσουν ο είς τον έτερον κατέμπροσθεν εις τους | κριτάδεστους, και διά να λήψουν απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν το παρών κουμπρομέσο και βάνουν άλπιτρες ριτέ κριτέ, σηνη|βαστέ και αποφασιστέ και κηνούς διαγνώμονας. Βάνη ο λάνοθεν/ κυρ Τζάνης τον | παπα κυρ Αθανάσι τον Σωλομώ και ο άνοθεν κυρ Στεφανής βάνη τον κυρ Γεόργο Σωλομώ του ποτέ κυρ Ανδρία | [...], και αν ουδέν
- 10 ομομοφονούν εις τες γνώ|μες, να παίρνουν και έναν τρίτον, όπιον τους φανή, και το ή,τι κρίνουν, λσηνιβάσουν/ και αποφασίσουν η δύο ώσον και η τρις, υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γεγραμμένη να το έχουν στερεώ | και αμετά-τρεπτο, κατά τη νομήν και τάξιν τον Βενετιών, και όπιος από | τα άνοθεν δύο μέρι έλθη εις οληγότερο από ή,τι θέλουν αποφασίση ει άνοθεν | κριταί,
- 15 να πληρόνη εις την φάμπρικα του Αγίου Μάρκου φλουρία κέ', | και πάλη ει αυτή απόφασι να μένη στερεή και αμετάτρεπτη. Παρόντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ Γεόργο Καληγά και κυρ Μάρκο Βεργοτή:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

9 | [...]: συμπλήρωμα στο αριστερό περιθώριο εντελώς φθαρμένο και δυσανάγνωστο

51

1571, []

Μπούργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Προικοσύμφωνο. Δωρεά εν ζωή

Ο Θεόδωρος Κόκκινος δίνει ως προίκα στη θυγατέρα του Αρχοντού ενόψει του γάμου της ένα χωράφι 4 βατζελίων. Επιπλέον δίνει εντολή στα τρία του παιδιά, Αρχοντού, Αλισάνδρο και Γιώρ-

γο, συμμετέχοντας ισότιμα στις δαπάνες, να άρουν το καθεστώς του σολδιάτικου από όσα χωράφια του καλλιεργεί με αυτή τη σχέση, και να εξωνήσουν όλα τα χωράφια που έχει πουλήσει στο παρελθόν.

- 17r † αφοά, ινδικτιώνος δ', μήνα [...] | εις το μπούργο Κάστρου της Κεφαλονήας:—
 | † εις το ώνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, [Δέ-
 5 σπινά] | μου, ηπεραγία μου Θεοτόκε, σην του μονογενού σου υιού, [εύ] | τι-
 χος και βοηθώς γένου τη ώρα ταύτη εις το παρών σηνηκέλσηον, όπερ μαίλη
 γενέστε, εκ Θεού. Εγώ, Θεώδορος ο Κόκινος, υπανιδρέβο την ποληπόθητί
 μου θηγατέρα, ονόματι | Αρχοντού, και δήδο της το μέγα και πλούσιον
 έλειος του παναγάθου Θεού και την ευχή μου. Εκ πρότης χωράφι, βατζε-
 10 λίων δ', | λεγάμενο στο Μαισοράχη, και τα χωράφια ωπου έχο σολδιασμέ-
 να, ασηκόνοντες το κουντουτζήο εκ την | γκάμαρα, να τα ημηράζουν τα
 τρία | μου πεδία ήσος εξίσος, και να πλερόνουν[τες] τα | σολδιάτηκα ο κα-
 15 θεής το μαιριτικώ του, η Αρχοντού και ο υιός μου Αλησάνδρος και ο Γηόρ-
 γος, | εξαγοράζοντες | και/ τα χωράφια ώσα έχο πουλημένα, | να τα εξαγο-
 ράζουν τα τρία μου πεδία, να | τα έχουν ταύτα πάντα {πάντα} Θεού βοή-
 θη|α και την ευχή μου:—
- 20 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

52

1576, Ιανουαρίου 19

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

**Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
 Διορισμός αιρετών κριτών**

Ο Νικόλος Λιόπουλος, ενεργώντας ως πληρεξούσιος του πατέρα του, και ο Πέτρος Περδίκης συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς

κριτές τους ευγενείς Σταμάτη Βολτιέρα και Νικολό Καρτάνο για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορά.

- †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ιθ' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερον ο παρών κυρ Πέτρος ο Περδίκης από έν μέρος και από έτερον μέρος ο κυρ Νικολώς ο Λιόπουλος, ως κουμέσιος ώπου ένε του πατρός του, την σήμερον εσυφώνησαν διά την δη-
 5 αμφοιράν ώπερ έχουν εν τω μέσω τους, διά τηνά αγελάδια ώπου ήχαν αν-
 ταμός, και διά να λήψουν | απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν
 το παρών κουμπρομέσο και βάνουν αμφοτέροιστους άλπιτρες, ριτέ κριτέ,
 σηνηβαστέ και αποφασιστέ, και κηνούς διαγνώμονας, τον ευγεινή μισέρ
 Σταμάτη Βολτιέρα και τον ευγενή μισέρ Νικολώ Καρτάνο, να ηδούν και
 ακούσουν όλα τα | δικαιώματα αυτών και το ή,τι κρήνουν σηνιβάσουν και
 αποφασίσουν η άνοθεν κριταί υπόσχο<ν>ται η άνοθεν γειγραμμένη, ο κυρ
 Πέτρος και ο κυρ Νικολώς, να το έχουν στερεώ και αμετάτρεπτο κατά τη
 10 νοιμήν και τάξιν τον Βενετιών, και ή,τι πένες και ορισμούς έχουν ο εί<ς> του
 ετέρου, να ήνε | κομένες και ηληομένες. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν
 μαρτύρων, κυρ Πέτρου Καλογεράτου και | μαστρο-Πιέρου Ληβηέρι:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

53

1576, Ιανουαρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πράξη αιρετοκρισίας

*Ο Σταμάτης Βολτιέρας και ο Νικολός Καρτάνος, ως αιρετοί κρι-
 τές, κρίνουν σε διαφορά μεταξύ του Πέτρου Περδίκη και του Νικο-
 λού Λιόπουλου (βλ. πρ. 52), και αποφασίζουν ότι ο Περδίκης έχει
 κυριότητα κατά τρία τέταρτα σε μια αγελάδα, ενώ ο Λιόπουλος*

μόνο το ένα τέταρτο, όπως διαλάμβανε και προηγούμενη συμφωνία τους. Ως προς τους καρπούς (γεννηθέντα ζώα, δέρματα κ.λπ.) αναγνωρίζεται και στους δύο συγκυριότητα κατ'ισομοιρία.

- †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ημείς, Σταμάτης | Βολτιέρας και Νικολώς Καρτάνος, άλπιτρες, ριτέ κριτέ, σνηηβαστέ και αποφασιστέ θέμενη, αξιό-
 μένη | και παρακαλεσμένη, από έν μέρος κυρ Πέτρο Περδίκη και από έτε-
 ρον μέρος κυρ Νικολώ Ληώπουλου, καθώς το κουμπρομέσω αυτόν διλή,
 5 ηκούσαμε τα δικεώματα τον άνοθεν δύο | μερόν πολάς και πλήστας φοράς
 17 και βουλόμενη δούνε τέλος της αυτής υποθέσεος, Χριστού || [το όνομα] επι-
 καλούμενοι, κρένομε και αποφασίζομε η δύο από μήας βουλής και γνώμης
 ότι η αγελάδα [η δ]αμάλα ωπου έμνη από τους Τούρκους στα χείρας του
 άνοθεν Ληώπουλου να πέρνη μέρι | [τρί]α ο άνοθεν Περδίκης και το τέταρ-
 το να πέρνη ο άνοθεν Ληώπουλος και όλο το προσκάμομα ω|που έγηναν α-
 10 πό εκήνα τα δύο να τα ημηράζουν εις την μέση εις τρώπον ότι, επηδή | είνε
 όλα καιφάλη οκτώ, ως καθώς εμολόγησαν τα μέρι, ήγουν ει αγελάδα κ' η
 δαμάλα και έξι τα προσκάμομα, θέλομε από το κεφάλη να πέρνη τα τρία
 μέρι ο άνοθεν | κυρ Πέτρος, ως καθώς ήχανε το συνηβασμών, και το ημησώ
 από τον καρπόν ως άνοθεν, | και τα δύο πετζήα, ωπου ομολογή ο Λιώπου-
 λος ότι τα έχη τώρα στας χείραστου, να τα η|μηράζουν εις την μέσι. Και
 ούτος εκρίναμε και αποφασίσαμε:—
- 15 Την αυτήν όρα, η άνοθεν κριταί εμπουμπληκάραν την παρούσαν απόφασι
 κατέμπροσθεν τον δύο | μερόν και εμήναν ευχαριστημένη, παρώντον αξιο-
 πίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ | Στεφανή Καρδάκη, κυρ Δίμο Ληβα-
 δά και κυρ Αντώνη Βουλολέο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

54

1576, Ιανουαρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Ομολογία χρέους

Ο Φλώριος Ραφτόπουλος, ενεργώντας για λογαριασμό του Τζάνη Καρδάκη, αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει μέσα σε τακτή προθεσμία τον Μιχάλη Λουβέρδο για όσες ζημίες προξένησε στην περιουσία του τελευταίου μια αγελάδα του Καρδάκη.

- 18r †, αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Ανοουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμ[ερον κατέ] | μπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλη[ητόν μαρτύρων] | ο κυρ Μηχάλης ο Λουβέρδος από έν μέρος, και από έτερον μέρος ο κυρ Φλόρ[ιος ο] | Ραυτώπουλος, οπίος κυρ Φλόριος ενεφανίστι και πρεμετάρι
- 5 δεράτο διά ών[ομα] | του κυρ Τζάνη Καρδάκη του ποτέ κυρ Ζαχαρία, και ήλθαν εις τέλην και καθοληκ[όν] | συνηβασμών τα παρών δύο μέρη, και ομπληγάρεται ο ριθής κυρ Φλόριος διά ώνο[μα] | του αναγεγραμμένου κυρ Τζάνη, ως εκήνος ώπου ενεφανήζετε, ότι ή, τη ζημ[ί]α έκα\με/ η αγελάδα του αναγεγραμμένου κυρ Τζάνη εις τα χωράφια \και κλήσματα/ του άνοθεν κυρ [Μι]χάλη, λεγάμενα στην Αγία Βαρβάρα, να την πληρόσι του ηρι-
- 10 μένο[υ κυρ] | Μηχάλη στην εσοδία την ερχόμενη διά όλον τον Ιούλιον, χορίς λόγου [ή] | κρίσεος, όσον εξετήμησαν η γέροντες ώπου έβαλε ο άνοθεν κυρ Μηχάλης, να | την πληρόσι ο ηριμένος κυρ Φλόριος, ως άνοθεν γράφομε. Υπό μαρτυρίας κυρ Νικολώ | Χαλκία, κυρ Πιέρο Βουτζηνά και κυρ Στεφανή Καρδάκη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

1576, Ιανουαρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Εξέταση μαρτύρων με ορκοδοσία

Ο Δράκος Φαβατάς, σε αντιδικία που έχει με τους Σουπιόνη Καμινάρη και Γερόλυμο Βρυώνη για την κυριότητα ορισμένων χωραφιών, επάγει όρκο στα αδέρφια Πέτρο Βρυώνη, καλόγηρο Βρυώνη, και Στάμω, σύζυγο Σουπιόνη Καμινάρη, ζητώντας να βεβαιώσουν εάν οι γονείς τους κατέβαλλαν στον πατέρα του Φραντζίσκο Φαβατά (ή σε πληρεξούσιό του) μισθώματα για τα χωράφια αυτά. Αν οι μάρτυρες αρνηθούν να δώσουν όρκο, ο Φαβατάς μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια άλλων εμπειρογνωμώνων για να συνεχίσει τη διαδικασία της απόδειξης.

- †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Ανοουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών κυρ Δράκος ο Φ[α]βατάς θεληματικού τρόπου μένη ευχαριστημένος διά την διαμφοράν ώπερ έχη μ[ε τον] | κυρ Σουπιόνη τον Καμηνάρι και με τον κυρ Γερόλημο τον Βριόνη διά τα χωράφια στα [Τραυ]λλάτα, στα Κουτζουπήδια, και τζητάρι ο άνοθεν κυρ Δράκος | και ο κυρ Σουπιώνης και ο | κυρ Γερόλημος | τον κυρ καλόγηρο
- 5 Βριό[νι και] | τον κυρ Πέτρο Βριόνη και την κυρά Στάμο, γηνή του κυρ Σουπιόνη Καμη[νάρη,] | να κάμουν όρκον ηκονηκόν, να εξεκαθαρίσουν και υπούν την αλήθια, | επληρόναν γή δεν επληρόναν | η γονέη | τους | τον ποτέ κυρ Φραντζίσκο Φαβατά, γή άλλον [τι] | νάν άνθρωπον διά όνομα του αναγεγραμμένου \ποτέ/ Φαβατά, το τη μερτηκό | δίναν δη<ά> τα αυτά χωρά-
- 10 φια, και όποτες η αναγεγραμμένη τρις γέροντες δεν ήθελαν | κάμη όρκον ης αναζήτιση του άνοθεν κυρ Δράκο, να ημπορί ο ριθής κυρ Δράκ[ος] | να βάνη άλλους καλούς ανθρώπους ώπου να ηξεύρουν την διαμφοράν τον αυτών χωραφιών [να] | τα εξεκαθαρίσουν, και όποτες η αναγεγραμμένη τρις γέροντες κάμουν [όρ]ικον, ως άνοθεν γράφομε, και ή,τι θέλουν ομολογήσοι,

15 υπόσχο<ν>ται τα άνοθεν δύο μέρη [να] | το έχουν στερεώ και αμετάτρεπτο εις και πάντοτε. Παρώντων αξιοπίστον παρακλη[τών] | μαρτύρων, κυρ Αντώνη Δεστούνη και κυρ Νικολώ Ληόπουλου και κυρ Στεφανή Καρδά[κη]:-

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:-

56

1576, Ιανουαρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πληρεξούσιο

Ο ευγενής Ανδρέας Φουκάς καθιστά ειδικό πληρεξούσιό του τον ευγενή Ρουλάντο Φουκά, για να ενεργήσει ως αντιπρόσωπός του στις διοικητικές αρχές της Κεφαλονιάς σχετικά με την ενοικίαση του φόρου της κριθαροδεκατίας.

†,αφοστί, ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Ανοουαρίου μηνός, εν το εξόμπουργο του Κάστρου της Κεφαλονιάς, ήλθε [κατέ] |μπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, παρών [σωμα] |τικώς ο μισέρ Ανδρέας ο Φουκάς εδιόρθωσε και επίησεν διά νόμιμον αυτού κουμέ[σιον] | επίτροπον γγενεράλ τον προηριμένον μισέρ Ρου-
5 λάντο Φουκά, οπίος να αναφανη[στεί κατέμ] |μπροσθεν δικεοσήνης και να ημπορί να περιλάμβη τα κατάστιχα από την κά[μαρη της] | κριθαροδεκα-
18νας] || [με όλα του τα δι]κεώματα. Οπίος μισέρ Ρουλάντος να ημπορί να σκουδάρι με τα κατάστιχα της | [κάμαρης της] κριθαροδεκατίας του πα-
ρώντος χρόνου, ώσπερ να ήτονε σοματικώς ο άνοθεν μισέρ Ανδρ[έας]. | [Υπό μα]ρτυρίας μαστρο-Βασίλη Πούλου και μαστρο-Διμήτρη Δαπάρει:-

- 10 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

4 οπίος, κώδ.: όπος || 5 περιλάμβη, διάβ. παραλάβει

57

1576, Ιανουαρίου 23

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πώληση ελπιζομένου κέρδους. Διαδοχή σε εταιρικό μερίδιο. Πώληση αλόγου

Ο ευγενής Ανδρέας Φουκάς πωλεί προς 60 άσπρα στον ευγενή Ρουλάντο Φουκά το ελπιζόμενο κέρδος του από την ενοικίαση του φόρου της κριθαροδεκατίας (που υπολογίζεται σε 90 άσπρα). Ο αγοραστής καταβάλλει το ήμισυ του τιμήματος (30 άσπρα) και υπόσχεται αφενός να εξοφλήσει τελείως και αφετέρου να συνεισφέρει το μερίδιο του Ανδρέα Φουκά (4½ εικοστά τέταρτα) στο ποσό που καταβάλλει στο Δημόσιο η κοινοπραξία των ενοικιαστών του φόρου. Ο Ανδρέας υποχρεώνεται να αποκαταστήσει τυχόν ζημία του Ρολάντου Φουκά, εάν το κέρδος είναι λιγότερο από τα αναμενόμενα 90 άσπρα. Επιπλέον, με την ίδια πράξη, ο Ανδρέας Φουκάς πωλεί ένα άλογο στον ευγενή Ματίο Δαβιτζέντζα με τίμημα 15 φλωρία, το οποίο εισπράττει για λογαριασμό του ο αδελφός του Μάρκος.

†,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κγ' του Ανοουαρίου μηνός, εν το εξόμπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σήμερα ο παρών μισέρ | Ανδρέας ο Φουκας θεληματικού τρώπου δίνη και πουλή όλο του τω κέρδο<ς> ωπου τον ακαρτερί από | την κριθαροδεκατία του παρώντος χρόνου, όπου ήτον κοτεντόρος, με όλα του τα δικεώμα|τα και βάρι, το οπίο κέρδος ένε φλουρία

- 5 κουρέντι ενενήντα, πλέο ληγώτερα, το οίπιο κέρδος το πουλή του μισέρ Ρουλάντο Φουκά διά φλουρία κουρέντι εξίντα, και έλαμβε χειροδοτώς ο παρών μισέρ Ανδρέας από τον ηριμένον μισέρ Ρουλάντο κατέμπροσθεν εμού νοταρίου | και μαρτύρων φλουρία τριάντα, και τα εναποληφθέν να τα λάμβη ο αδελφώς του ο μισέρ Μάρκος | ο Φουκάς. Και όσα του ήθελαν λήψη από το κέρδος, τα ενενήντα φλουρία, ομπληγάρετε ο άνοθεν μισέρ Ανδρέας να τονε ρεφάρι, και ο ριθής μισέρ Ρουλάντος να ένε ομπληγάδος
- 10 να σαλδάρι | την {την} γκάμαρα εις τα τέσερα λήμησι/ καράτα ωπου ήχε ο άνοθεν μισέρ Ανδρέας:—
την αυτήν όρα επούλησε ο άνοθεν μισέρ Ανδρέας το {άλο} άλογο του μισέρ Ματίο Δαβητζέντζια διά | φλουρία κουρέντι ιε', τα οπία φλουρία τα έλαμβε ο αδελφώς του ο μισέρ Μάρκος διά ώνομα του μισέρ Ανδρέα. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, μαστρο-Βασίλη Πούλου, | και μαστρο-Διμήτρι Δαπάρι:—
- 15 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

58

1576, Ιανουαρίου 24

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Δανειστικό ομόλογο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος

Ο Σταμάτης Ποδηματάς, λεγόμενος Κοντοβούρης, ομολογεί ότι έχει λάβει 600 άσπρα από τον ευγενή Χριστόφορο Κρασά και έναντι αυτών υπόσχεται να παραδώσει ποσότητες προϊόντων (μαλλί, λινάρι, λινόκόκκι) από την παραγωγή του ερχόμενου έτους. Τα προϊόντα θα παραδοθούν στο Αργοστόλι.

- †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κδ' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, | την σήμερον έλαμβε ο παρών κυρ Σταμάτης ο Ποδιματάς, λεγόμενος Κονιτοβούρις, εις μετριτά χειροδοτώσ άσπρα εξακόσια, τα οπία άσπρα τα | έλαμβε από τον ευγενή μισέρ Χριστώφορο
- 5 Κρασά, και ομπληγάρεται ο ριθής κυρ Σταμάτης | να του δώσι στην εσώδία την ερχόμενη μαλή λήτρες πεντακόσιαις και ληνάρι λήτρες | πενήντα προς άσπρα ένα την λήτρα, και ληνοκόκι κάρτες δόδεκα ήμησι προς άσπρα τέσερα την κάρτα, και ομπληγέρετε να του τα παραδώσι στο 'Ργοστώλη, χωρίς λόγου και κρίσεις. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, κυρ-Κοσταντή Περδικάρι, κυρ Δίμο Καλοδίχη | και κυρ Αντόνη Κουτουβήνου:—
- 10 † Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγραφα:—

59

1576, Ιανουαρίου 28

Εξώπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο ιερέας Γεώργιος Ζερβός και ο αδελφός του Πέτρος, ενεργώντας και για λογαριασμό των αδελφών τους, συμφωνούν με τον γαμπρό τους Μπατίστα Αμπάτη και διορίζουν αιρετούς κριτές τον ευγενή Δημήτρη Παντόγαλο και τον ιερέα Ιάκωβο Μεταξά για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορά που οφείλεται σε ελλιπή παράδοση προίκας (λειψοπροικία).

- 19r †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κη' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονί[ας, ο ευλαβέ]στατος παπα κυρ Γεόργηος ο

- Ζερβός, ανταμός με τον αδελφώ του, τον κυρ Πέτρο [προ]μετάρουν δερά-
 το, τόσο διά ώνομά τους οσάν και διά ώνομα της αδελφοσήνη[ς τους] | από
 έν μέρος, και από έτερον μέρος ο γα<μπ>ρόστους ο κυρ Μπατήστας
 5 Αμπάτης | σήμερον εσυμφόνησαν διά τεσ δηαμοφρές ώπερ έχουν εν το μέ-
 σω τους \και/ διιά την ληφοπρικία ώπερ τους αναζητί ο ριθής κυρ Μπατή-
 στας και διά να λήφουν | απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν το
 παρών κουμπρομέσο και βάλινουν άλπιτρες ριτέ κριτέ, συνηβαστέ και απο-
 φασιστέ και κηνούς διαγνώμονας και βάλινουν ο άνοθεν παπα κυρ Γεόργη-
 10 ος και ο κυρ Πέτρος τον μισέρ Διμήτρι τον Παντώγαλο και ο άνοθεν | κυρ
 Μπατήστας βάνη τον ευλαβέστατον παπα κυρ Ιάκοβον τον Μεταξά να
 ηιδούν και ακούσουν όλα τα δικεώματα αυτών, και αν ουδέν ομομοφονούν
 εις τεσ γνώ|μες, να πέρνουν και τρίτον, όπιον τους φανή, και το ή,τι κρή-
 νουν, συνηβάσουν και απο|φασίσουν η δύο ώσον και οι τρις υπόσχο<ν>ται
 η άνοθεν γεγραμμένη να το έχουν στερειώ και αμετάτρεπτο κατά την τά-
 15 ξην τον Βαινετιών, και ή,τι πένες και ορισμούς έχουν ο είς του ετέρου, να
 ήνε κομένες και ηληομένες. Παρώντον | αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύ-
 ρων, κυρ Γγήνη Ζαπάντη και κυρ Θεοδορί Ζαπάντη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος
 έγγραφα:—

60

1576, Ιανουαρίου 29

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πάκτωση φυτείας αμπελιού

*Ο Τζάνης, γιος του πρωτοπαπά Ιάκωβου Περάτη, συμφωνεί να
 καλλιεργεί τα κλήματα ενός αμπελιού, η γη του οποίου έχει αφιε-
 ρωθεί από τον Ανδρία Σαραντηνό, προηγούμενο κάτοχο του*

αμπελιού, στον ναό του Μεγάλου Ταξιάρχου. Ο Περάτης υποχρεώνεται να παραδίδει στον πρωτοπαπά Ανδρέα Κουρκουμέλη ετήσιο πάκτο 5 ξύστες μούστο. Το δικαίωμα του Κουρκουμέλη αναγνωρίζεται στο διηνεκές, όποιος κι αν είναι ο μελλοντικός καλλιεργητής.

- †,αφροστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα κθ' του Ανουαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, την σίμειρον ήλθαν κατέμπροσθεν εμού νοταρίου και τον υποκάτοθεν γεγραμμένον αξιοπίστον παϊρακλητόν μαρτύρον ο παρών |ευλαβέστατος| πρωτοπαπάς κυρ Ανδρέας ο Κουρκουμέλης από έν μέρος και από έτερον μέρος ο κυρ Τζάνης ο Περάτης, υίός του πρωτοπαπά κυρ Ιακώβου, ήλθαν εις |τέλην και καθοληκόν συνηβασμών διά την διαφοράν ώπερ έχουν διά ένα κομάτη αμπέλη, λεγόμενο στο Ληνοβροχή, ήγουν διά την αναστισή|α του αυτού αμπελήου, την οπίαν αναστησία την ήθελαι αφήσι ο παπα κυρ |Ανδρήας |Σα/ραντηνός διά την ψυχή του εις το ναόν του Μεγάλου Ταξιάρχου | στα Καλαβράτα, και την σήμερον ομπληγάρεται ο ριθής κυρ Τζάνης να δίδη | του άνοθεν πρωτοπαπά κυρ Ανδρέα μούστο ξύστες πέ<ν>τε τον κάθε χρόνο, αρχην[ών]τας | από την εσοδιά που μας έρχεται, και όποιος ήθε<λε> είστεν να έχη και κρατή το | αυτό αμπέλη στις χείραστου, να οφήλη να δίδη του άνοθεν πρωτοπαπά τον μούστο, ως άνοθεν γράφομε, από το αμπέλη εκήνο από την σήμερον και έως | ωπου θέλουν είστεν τα κλήματα στον αυτών τόπον, να πληρώνουν και | δίνουν τον άνοθεν μούστο χωρίς λόγου και κρίσεος. Υπό μαρτυρίας ευλαβεστάτου ιερέος | παπα κυρ Νικολάου Βάλτζαμου, κυρ Πέτρο Ανδρονά και κυρ Φαράντο Τριάνο:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

61

1576, Φεβρουαρίου [5] Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο).
Διορισμός αιρετών κριτών

Ο Τζάνης Περάτης και ο Αλισάνδρος Βονίκος συμφωνούν και διορίζουν αιρετούς κριτές τον Πιέρο Μαουλά και τον Μιχάλη Αρισένη για να διαιτητεύσουν σε μεταξύ τους διαφορά για ένα αμπέλι.

- 19v[†,αφοστ',] ινδικτιώνος δ', ημέρα [ε]' του Φλεβαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ο παρών κυρ Τζάνης | [Πε]ράτης από έν μέρος και από το έτερον μέρος ο κυρ Αλησάνδρος ο Βονήκος την σήμερον εσυμφόνισαν διά την δηαφοράν ώπερ έχουν εν τω μέσω τους διά το αμπέλι στο Ζημοινάτο, ήγουν διά τους κώπους και έξοδες ωπου ήθελαι κάμη ο ανοθεν κυρ Τζάνης και διά να λήψουν απ' αυτούς κρίσεις, έξοδες και άλλα έτερα, πιούν το παρών κουμπρομέσω και βάνουν άλπιτρες | ριτέ κριτέ συνηβαστέ και αποφασιστέ και κηνούς διαγνώμονας, και βάνη ο ανοθεν κυρ Τζάνης τον κυρ | Πιέρο τον Μαουλά και ο ανοθεν κυρ Αλησάνδρος βάνη τον κυρ Μηχάλη τον Αρισένη, να ηδούν | και ακούσουν όλα τα δικαιώματα αυτών και αν ουδέν ομοφονούν εις τες γνώμες, να πέρνουν | και τρίτον, όπιον τους φανή, και το ή,τι κρήνουν, σηνιβάσουν, ξετιμήσουν και αποφασίσουν | η δύο ώσον και η τρις υπόσχο<ν>ται η ανοθεν γεγραμένη να το έχουν στερεώ και αμετάτρεπτο κατά | τη νομήν και τάξιν τον Βαινετιών. Παρώντον αξιοπίστον παρακλητόν μαρτύρων, καιλο-Γηάνη Βαλτζαμάκη και κυρ Αποστώλη Αμπάτη:—

† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος νοτάριος έγγραφα:—

62

1576, Φεβρουαρίου 5

Εξώμπουργο Κάστρου Κεφαλληνίας

Πράξη αιρετοκρισίας

Ο Πιέρος Μαουλάς και ο Μιχάλης Αρισένης, ως αιρετοί κριτές, κρίνουν σε διαφορά μεταξύ του Τζάνη Περάτη και του Αλισάνδρου Βονίκου (βλ. πρ. 61) και αποφασίζουν ότι οι δύο αντίδικοι είναι συγκύριοι κατ'ισομοιρία του καλλιεργούμενου αμπελιού, υποχρεώνουν όμως τον Βονίκο να μετακινήσει πέτρες και να δημιουργήσει λίθινο φράχτη (απέναντι σε άλλο που υπάρχει ήδη) ως αναγνωριστικό όριο του κτήματος.

- †,αφοστ', ινδικτιώνος δ', ημέρα ε' του Φλεβαρίου μηνός, εν το εξόπουργο του Κάστρου της Κεφαλονίας, ημείς, Πιέρος Μαουλάς και κυρ Μιχάλης Αρισένης, άλπιτρες, ριτέ κριτέ, ξετιμητέ, συνηβαστέ και αποφασιστέ και κηνή διαγνώμονες εις τη διαφοράν του άνοθεν κυρ Τζάνη Περάτη και κυρ Αλησάνδρο Βολνήκο, υπήγαμε σωματικώς στο αμπέλη στο Ζημονάτο και
- 5 ήδαμε τους κώπους ώπου ήχαν | καμομένους. Εις την διαφοράν ώπερ έχουν, κρένομε και αποφασίζωμε η δύο από μήας | βουλής και γνώμης ότι να ένε ομπληγάδος ο άνοθεν κυρ Αλησάνδρος να ευγάλη από εκή|νον τον τώπον ωπου εδουλέβαν πέτρες να τες υπαγένη στην άλην ληθία, να κάμη |
- 10 δύο ήμησι ορίες ληθία, ως καθώς ένε και η άλη ωπου ήχαν κα|μομένη ανταμός, και να έχουν την φυτία ανταμός όθεν | μας την εδίξαν τα άνοθεν δύο μέρι, και το αμπέλη το παλαιώ να το έχη ο άνοθεν κυρ Αλησάνδρος, και διά έξοδες και ξίλα ωπου | ήχαν διαφοράν, να μηδέν χρεοστί να δίδη τήβοτες ένας του αλουνού. Και ού|τος εκρίναμε και αποφασίσαμε, υπό μαρτυρίας κυρ Αντώνη Ριτζαρδώπουλου και κυρ Μαιτίο Τζρήνηα:— ωπου
- 15 εμπουμπληκάραν την παρούσαν απόφασι κατέμπροσθεν τον | δύο μερόν και εμήναν ευχαριστημένη:—
† Εγώ Νικόλαος ο Καπιάνος υπό βασιλικής εξουσίας δημόσιος νοτάριος έγγραφα:—

EYPETHPIA

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Αμάραντος

Γιάννης, καλο-, 42 μ, 43 μ

Αμπάτης

Αγουστής, του Αντώνη†, 11 σ

Αντώνης†, πατέρας Αγουστή, 11 α

Αποστόλης, 61 μ

Μπατίστας, γαμπρός Πέτρου Ζερβού και

Γεωργίου Ζερβού, 59 σ

Μπενέτος, 11 α

Τζάνης, 50 σ

Ανάργυρος

Γιάννης, 10 α (κοντόσταυλος;)

Ανδρωνάς

Πέτρος, 39 σ, 40 σ, 60 μ

Αντίπας (σημερ. γρ. Αντύπας)

Δήμος, μισέρ, 5 σ

Ιάκουβος†, παπα κυρ, πατέρας Μιχάλη,
41 α

Μιχάλης, του παπα Ιάκουβου†, 41 σ

Αρβανίτης

Αντώνης, 32 σ

Αρσιένης (σημερ. γρ. Αρσένης)

Κωσταντής, 27 ε

Μιχάλης, 61 ακ, 62 ακ

Αστέρης

Δήμος†, πατέρας Μαργαρίτας, 29 α

Μαργαρίτα, κυρά, 29 σ

Αυγερινός

Γεώργης, 32 μ

Αυλωνίτης

Πόλος, 9 μ

Βαλτζαμάκης (σημερ. γρ. Βαλσαμάκης)

Γάκουμος, 35 μ

Γιάννης, καλο-, 61 μ

Πιέρος, 27 α

Βάλτζαμος (σημερ. γρ. Βάλσαμος)

Αντώνης, 16 σ, 17 α

Κωσταντής, του Σταμάτη, 45 σ

Νεόφυτος, καλόγηρος, 45 σ

Νικόλαος, παπα κυρ, ευλαβέστατος,
45 σ, 60 μ

Σταμάτης, πατέρας Κωσταντή, 45 σ

Φράγκος, 9 σ, 10 α

Βελιανίτης

Στάθης, 23 μ

Οι αριθμοί παραπέμπουν στον αύξοντα αριθμό της πράξης και συνοδεύονται από τις εξής ενδείξεις: σ = συμβαλλόμενος, μ = μάρτυς, ε = εκτιμητής, ακ = αιρετός κριτής, α = απλώς αναφερόμενος (χωρίς κάποιαν από τις ανωτέρω ιδιότητες). Με σταυρό (†) δηλώνονται οι αποβιώσαντες.

- Βεργωτής**
Μάρκος, 50 μ
- Βλαντάς**
Γιάννης, καλο-, 23 μ
- Βολτιέρας** (άλλη γρ. Βολτέρρας)
Άντζουλος, μισέρ, 27 μ
Ναδάλ, μισέρ, 22 μ
Σταμάτης, μισέρ, ευγενής, 9 ακ, 10 ακ,
15 σ, 52 ακ, 53 ακ
Τζανέτος, μισέρ, 29 σ
- Βονίκος**
Αλισάνδρος, 61 σ, 62 α
- Βουλολέος** (βλ. επίσης Γουλολέος)
Αντώνης, 53 μ
- Βουτζινάς**
Πιέρος, 54 μ
- Βρυώνης**
[ανώνυμος], καλόγηρος, 55 α
Γερόλυμος, 55 σ
Πέτρος, 55 α
- Βυζάντης**
Σταμάτης, παπα κυρ, 35 α
- Γαδελέτος**
Σταμάτης, 37 α
- Γεννηματάς**
Μαρίνος, 32 μ
- Γερακάρης**
Νικολός, μαστρο-, 20 μ, 35 μ
- Γιαννουλάτος**
Αγγελής, 13 ακ
- Γκελάρδος**
Μιχέλς, 23 σ
- Γκλέσης** (άλλη γρ. Ιγκλέσης)
Νικολός, μισέρ, 40 ακ
- Γκρεκόπουλος**
Αντώνης, 24 μ
- Γολέμης**
[ανώνυμος], 36 α
- Γουλολέος** (βλ. επίσης Βουλολέος)
Ζαμπέτα, κυράτζα, σύζυγος Σταμάτη,
11 σ
Σταμάτης†, σύζυγος Ζαμπέτας, 11 α
- Δαβενέτζια (ς;)**
Γιακουμής, μαστρο-, 7 μ
- Δαβιτζέντζια(ς;)**
Ματίος, μισέρ, 57 σ
- Δακανάλ**
Γαμπριέλ, μισέρ, αφέντης (προβλεπτής
Κεφαλονιάς), 10 α
- Δακούρτζουλας**
Τζάνης, μαστρο-, κουνιάδος Δράκου Λυ-
κούδη, 47 α
- Δανάπολι**
Τζα<ν>, 4 α
- Δανίας**
Αρχοντού, κυρά, ψυχοπαίδι Δανία† Τζά-
νη και Νικολέτας, 7 σ
Βεντούρας, ψυχοπαίδι Δανία† Τζάνη και
Νικολέτας, 7 σ
Τζάνης†, Λουμπάρδης, μαστρο-, σύζυ-
γος Νικολέτας Μαντζαπάραινας, 7 α
- Δάντουλος**
Τζαν, μισέρ, 27 σ, 34 σ, 35 σ

Δαπάδουβα

Αντώνης, μαστρο-, του Πιέρου, 27 σ
 Πιέρος, πατέρας Αντώνη 27 α
 [ανώνυμη], μητέρα Αντώνη, σύζυγος
 Πιέρου, 27 α

Δαπάρη(ς;)

Δημήτρης, μαστρο-, 20 μ, 56 μ, 57 μ

Δαπάρμα(ς;)

Λεονάρδος, μαστρο-, 4 σ
 Μιλίτζα, κυράτζα, σύζυγος Τζάνη†, 4 σ
 Τζάνης†, μισέρ, σύζυγος Μιλίτζας, 4 α

Δαπρέσα(ς;)

Αλεξάνδρα, κυρ-, κόρη Γεώργη† Παύ-
 λου, αδελφή Νικολού Παύλου, σύζυ-
 γος Γιάκουμου Δαπρέσα, 21 σ, 23 α
 Γιάκουμος, μισέρ, σύζυγος Αλεξάνδρας,
 21 σ, 23 α

Δάσκουλης

Αλισάνδρος, μαστρο- 17ακ, 35 μ, 41 μ, 44 μ
 Τζάνης, 19 μ

**Δε Μουντισάντος (άλλη γρ. Δε Μοντε-
σάντος)**

Ζαχαρίας, 4 μ

Δ[ε]βάρης

Δημήτρης, παπα κυρ, 19 ακ

Δεγρατζιόζος

Τζαδομένιος, μισέρ, 36 σ

Δελαπόρτας

Αγουστής, μισέρ, 39 ακ, 40 α

Δεόρτζης

Μικέλης, μαστρο-, 28 μ

Δεστούνης

Αντώνης, 55 μ

Δευτεραίος

Σπύρος, παπα κυρ, 42 σ, 43 σ

Δεφραντζέσκης

Τζώρτζης, μισέρ, 48 σ

Δημισιάνος

Φαράντος, από Περίβο, 25 μ

Δράμεσης

Τζάνης, 33 μ

Δρόσος

Φίλιππος, παπα κυρ, ευλαβέστατος, ιε-
 ρεύς, 19 μ

Ζαπάντης

Γκίνης, 59 μ
 Θοδωρής, 59 μ

Ζερβός

Γεώργιος, παπα κυρ, ευλαβέστατος, 59 σ
 Πέτρος, αδελφός Γεωργίου, 59 σ
 [ανώνυμοι], αδελφοί Πέτρου και Γεωργί-
 ου Ζερβού, 59 σ

Ζημόνος

Αντώνης, 15 σ
 Γαλιάτσος, 15 σ
 Νικολός, 15 α

Ζουριάνος

Γεώργος, 47 μ

Ιγκλέσης, βλ. Γκλέσης**Καβαδίας**

Γιάκουμος†, πατέρας Σταμάτη Καβα-
 δία, 13 α
 Σταμάτης, 13 ακ

Καβουράς

Βίτζος, γιος Γιάννη και Θοδώρας, 6 σ,

- Γιάννης, καλο-, πατέρας Βίτζου, σύζυγος
Θοδώρας, 6 α
Θοδώρα, κυρά, 6 σ
- Καλλιγιάς**
Γεώργος, 50 μ
- Καλογεράτος**
Πέτρος, 52 μ
- Καλοδίκη**
Δήμος, 58 μ
- Καλός**
Γιάννης†, καλο-, πατέρας ιερέα Σταμά-
τη, 12 α
Γεώργος, 12 σ
Σταμάτης, παπα κυρ, του καλο-Γιάννη†,
12 σ
- Καμινάρης**
Βρετός, 22 σ
Σουπιόνης, 55 σ
Στάμω, κυρά, σύζυγος Σουπιόνη Καμι-
νάρη, αδελφή Γερόλυμου Βρυώνη, Πέ-
τρου Βρυώνη και καλόγηρου Βρυώνη,
55 α
- Καπανδρίτης**
Βρετός, 30 μ
- Καπιάνος**
Γεώργης, 26 ε
- Καραβίας**
Λινάρδος, 31 ακ
- Καρδάκης**
Γεώργης†, 33 α
Γιαννούτζος, 33 σ
Ζαχαρίας†, πατέρας Τζάνη, 54 α
Στεφανής, 53 μ, 54 μ, 55 μ
Τζάνης, του Ζαχαρία†, 54 α
- Καρούσιος**
Κωσταντής, 19 ακ
- Καρτάνος**
Νικολός, μισέρ, 20 α, 52 ακ, 53 ακ
- Καρουστιανός**
Ματίος, 37 μ
- Κασελίνος** (άλλη. γρ. Κασουλίνος)
Νικολός, 15 μ, 18 μ, 47 μ
- Κεραμιδάρης**
Δήμος, 49 σ
Τζώρτζης, 27 α
- Κοκκινόκωλος**
Γεώργος, 49 σ
Παύλος, 49 σ
- Κόκκινος**
Αλισάνδρος, του Θεόδωρου, 51 α
Αρχοντού, θυγατέρα Θεόδωρου, 51 α
Γεώργος, του Θεόδωρου, 51 α
Θεόδωρος, πατέρας Αλισάνδρου, Γεώρ-
γου και Αρχοντούς, 51 σ
- Κομποθέκρας**
Ανδρίας, του Μαρτή†, 25 σ, 28 σ
Ανδρίας†, πατέρας Νικολού, 25 α, 36 α
Δομίνικας, αδελφός Μαρτή, πατέρας Θε-
οφύλακτου, 48 α
Θεοφύλακτος, του Δομίνικα, 48 α
Μαρτής, αδελφός Δομίνικα, 48 σ
Μαρτής†, σύζυγος Μάρως, πατέρας
Ανδρία, 28 α
Μάρω, κυράτζα, σύζυγος Μαρτή†, 28 σ
Νικολός, του Ανδρία†, 25 σ, 36 σ
[Κορνη:]λία, κυρά, σύζυγος Δομίνικα, 48 σ

Κονιδάρης

Αντώνιος, παπα κυρ, ευλαβέστατος ιε-
ρεύς, 27 μ

Βρετός, 27 μ

Κοντοβούρης, βλ. Ποδηματάς, Σταμάτης

Κοντομίχαλος

Γεώργιος, λεγόμενος Ταγαράς, από το
Πυργί, εξάδελφος Γιάννη Κοντομίχα-
λου, 37 σ

Γιάννης, καλο-, εξάδελφος Γεώργιου Κο-
ντομίχαλου, 37 α

Κουλουμπής

Θωμάς, παπα κυρ, ευλαβέστατος, 26 σ

Κουρκουμέλης

Ανδρέας, κυρ, ευλαβέστατος, πρωτοπα-
πάς, 60 σ

Κυριάκης, καλο-, 36 μ

Κουρούκλης

Μιχάλης, 21 ακ, 23 ακ, 33 σ

Κουτουβήνος

Αντώνης, 58 μ

Κρασάς

Ιάκωβος, μισέρ, ευγενής, 42 μ, 48 α

Λούκας, μισέρ, 41 μ, 45 μ, 47 α

Στάθης, μισέρ, 38 μ

Φλώριος, μισέρ, 1 σ

Χριστόφορος, μισέρ, ευγενής, 28 σ, 39 ακ,
40 α, 58 σ (πιθανότατα και 20 α)

Κυπριώτης

Αλισάνδρος, 31 μ

Τζώρτζης, μισέρ, πρεβεζουνάτος 49, 44 μ,
49 μ

Φραγκιάς, κυρ, Λογαράς, 42 μ, 43 μ

Λαμπίρης

Ανδρέας, παπα κυρ, μέγας οικονόμος, 9 σ,
12 ακ, 10 α

Κάρουλος, 9 α

Νικόλας, 12 ακ, 22 ακ

Λαταβηνός

Κοσμάς, 3 μ

Λεκατζάς

Αλισάνδρος, 42 σ, 43 σ

Αντώνης, 42 σ, 43 σ

Κωσταντής, 42 σ, 43 σ

Λιβαδάς

Γιάκουμος, από την Θηνία, 15 μ

Δήμος, 53 μ

Πόλος, 39 μ

Λιβιέρης

Πιέρρος, μαστρο-, 8 μ, 11 μ, 21 μ, 33 μ,
52 μ

Λιόπουλος

Νικολός, 52 σ, 55 μ, 53 α

Πέτρος, 12 μ

[ανώνυμος], πατέρας Νικολού, 52 α

Λιπομάνος

Τζουάνης, μισέρ, βίζι προβεδούρος Κε-
φαλληνίας, 22 α

Λοαράς (σημερ. γρ. Λογαράς)

Γαλιάτζος, παπα κυρ, αδελφός Δήμου και
Κώστα, 19 σ

Δήμος, αδελφός Κώστα και Γαλιάτζου,
19 σ

Κωσταντής, αδελφός Γαλιάτζου και Δή-
μου, 19 σ

[ανώνυμος]†, πατέρας Γαλιάτζου, Δήμου
και Κώστα, 19 α

Λουβέρδος (σημερ. γρ. Λοβέρδος)

Αγγελής, 16 μ

Γεώργος, του Κωστή†, 26 σ

Γιάννης, παπα καλο-, 22 ακ

Κωστής†, πατέρας Γεώργου, 26 α

Μιχάλης, 54 σ

[ανώνυμος], πνευματικός, 16 μ

Λουμπάρδης βλ. Δανίας

Λουκούδης

Γιάννης, καλο-, 32 μ

Δράκος, 47 σ

Μακρής

Αλεξανδρής, πατέρας Λίου, 5 ε

Λίος, 5 σ

Μάνεσης

Μάρκος, μισέρ, 29 μ

Μανταλουβάνος

Στέφανος, 37 μ

Μαντζαβίνος

Στεφανής, 6 μ

Μαντζαπάραινα

Νικολέτα, κυράτζα, σύζυγος Τζάνη† Δανία Λουμπάρδη, 7 σ

Μαουλάς (σημερ. γρ. Μαγουλάς)

Πιέρος, 61 ακ, 62 ακ

Μαρκέτος (:)

Γουλιάμος, 26 α

Θεόφιλος†, πατέρας Θεοδωρή, 26 α

Θοδωρής, του Θεόφιλου†, 26 μ

[ανώνυμος] διάκος, 26 σ

Μαρκέτος

Αλισάνδρος, σύζυγος Σταμάτας, 41 α

Δήμος, 2 μ

Ιάκωβος, παπα κυρ, ευλαβέστατος, 41 ε

Κυριάκης, καλο-, 39 μ

Σταμάτα, σύζυγος Αλισάνδρου, 41 σ

Μαρκόπουλος

Βρετός, 36 ε

Ιάκωβος, παπα κυρ, σακελλάριος, αδελφός Λουκά, εγγονός Λουκά†, 3 σ, 39 σ, 40 σ

Λουκάς, 3 σ

Λουκάς†, παππούς Λουκά και Ιάκωβου Μαρκόπουλων, 3 α

Νικολός, 46 σ

Πέτρος, μαστρο-, 45 μ

[ανώνυμοι], αδελφοί Νικολού Μαρκόπουλου, 46 α

Μαρκόπουλοι, αδελφια Λουκά και Ιάκωβου Μαρκόπουλων, 3 σ

Μαρκόπουλοι (πληθυντικός), 3 σ, Μαρκοπουλέοι, 3 σ

Μαρούλης

Αντωνία, κυρά, σύζυγος Αντώνη†, 31 σ

Αντώνης†, σύζυγος Αντωνίας, 31 α

Μαυρίκης

Θεόδωρος†, πατέρας Μάρως, 30 α

Κωσταντής, 44 μ

Λαμπρινός†, σύζυγος Τζάνας, 30 α

Λένη, σύζυγος Μιχέλη, 8 α

Μάρω, κυρά, θυγατέρα Θεόδωρου†, 30 σ

Μιχέλης, 8 α

Σταμάτης, 24 ακ

Τζάνα, κυρά, σύζυγος Λαμπρινού†, 30 σ

Μεγαλογένης

Τζάνης, μαστρο-, 49 μ

Μεταξάς

Γουλιμής, 46 σ

Ιάκωβος, παπα κυρ, ευλαβέστατος, 59 ακ

Ματίος, 44 σ

Πέτρος, 44 σ

Τζάνης, 29 μ

Μήλας

Σταμάτης, 42 σ, 43 σ

Μηλιαρέσης (σημερ. γρ. Μηλιαρέσης)

Αλισάνδρος, μισέρ, 35 σ, 34 μ

Γερόλυμος, μισέρ, 13 μ

Τζάνης, μισέρ, 5 σ

Μίτζουρας

Αντώνης, 42 σ, 43 σ

Καλή, κυρά, σύζυγος Κωσταντή†, 2 σ

Κωσταντής†, σύζυγος Καλής, 2 α

Μοθωνίος

Αντώνης, μαστρ-, 28 μ

Μουλίνος

Ανδρίας, 35 μ

Μπαζίος

Αντώνης, 2 ακ

Μπάτζος

Γεώργης, 16 σ, 17 α

[ανώνυμη], σύζυγος Γεώργη, 17 α

Μπεκατώρος, βλ. Πεκατώρος**Μπερτιόλας**

Γάσπαρος, πατέρας Όριου, 28 α

Όριος, του Γάσπαρου, 28 μ

Μπόχαλης

Αναστάσης, 36 ε

Μπράτος

Στάθης, 42 σ, 43 σ

Μυλωνάς

Ανδρέας, μισέρ, 48 μ

Μωραΐτης

Γεώργος, 49 α

Νιόφυτος

Λινάρδος, του Δήμου, 1 σ

Δήμος, πατέρας Λινάρδου, 1 α

Ντα Μπάρι, βλ. Δαπάρι**Ορφανός**

Γιάννης, καλο-, σύζυγος Γούστως, 6 α

Γούστω, κυράτζα, σύζυγος καλο-Γιάννη,
6 σ

Φράγκος, 42 μ, 43 μ

Πανάς

Θοδωρής, 38 σ

Παντόγαλος (σημερ. γρ. Πεντόγαλος)

Δημήτρης, μισέρ, 59 ακ

Παπαδόπουλος

Μιχάλης, 31 μ

Παπαθορώπουλος

Αθανάσης, αδελφός Μανόλη, 34 σ

Μανόλης, αδελφός Αθανάση, 34 σ

Παργινός

Πιέρος, 41 ε

Πάσχος

Αητινός, 9 μ

Πάτερος

Γεώργης, από τη Σάμο, του καλο-Γιάννη, 14 μ

Γιάννης, καλο-, πατέρας Γεώργη, 14

Παύλος

Γεώργης†, από τον Αθήρα, πατέρας Αλεξάνδρας, συζύγου Δαπρέσα, 21 α, 23 α

Νικολός, του Γεώργη†, αδελφός Αλεξάνδρας Δαπρέσα, 21 α, 23 α

Πεκατώρος (σημερ. γρ. Μπεκατώρος)

Μάρκος, μισέρ, 18 μ

Νικολός, μισέρ, 41 μ

Πελεκούδης

Ανδρέας, μαστρο-, 42 μ, 43 μ

Ματίος, μαστρο-, 29 μ

Περάτης

Ιάκωβος, πρωτοπαπάς, πατέρας Τζάνη, 60 α

Τζάνης, του Ιακώβου, 60 σ, 61 σ, 62 α

Περδικάρης

Θωμάς, 21 σ, 23 α, 46 μ

Κωσταντής, 58 μ

Περδίκης

Πέτρος, 52 σ, 53 α

Περιβολησιάνος

Ανδρέας, 16 ακ, 17 ακ

Νικολός, 16 ακ, 17 ακ

Πεταλούδης

Δήμος, 27 ε

Πετρικός

Γιάννης, καλο-, του Δήμου†, 38 σ

Δήμος†, 38 α

Δράκος†, 38 α

Τζουάνης, του Δράκου†, 38 σ

Πετρικάδες (πληθυντικός), 38 σ

Πετρίτης

Νικολός, μαστρο-, 1 μ, 45 μ

Πινιατόρος

Γιάννης, παπα καλο-, ιερέας, 14 σ

Ποδηματάς

Σταμάτης, κυρ, λεγόμενος Κοντοβούρης, 58 σ

Ποριάρης

Ανδρέας, 4 μ

Μίχος, 4 μ, 24 μ

[ανώνυμος], καλόγηρος, 40 μ

Ποταμιάνος

Αγγελής, 32 σ

Γληγόρης, 2 μ

Πούλος

Βασίλης, μαστρο-, 11 μ, 56 μ, 57 μ

Μάρκος, 12 μ

Πρίφθης (ορθότ. γρ. Πρίφτης)

Ανδρέας, μαστρο-, 7 μ

Προσαλέντης

Θοδωρής, 2 ακ

Ραζής

Μάρκος, 14 ακ

Ραφτόπουλος

Φλώριος, 54 σ

Ρεμούντος

Μαρίνος, 25 σ

Ριτζαρδόπουλος

Αντώνης, 62 μ

Λινάρδος, 25 μ

Μάρκος, μισέρ, 37 σ, 9 ακ, 10 ακ

Ροκολέρης

Βινιέρης, μισέρ, 20 σ

Ρουμανός (άλλη γρ. Ρωμανός)

Ανδρέας, μισέρ, 14 σ

Σαβράνης

Γερόλυμος, 23 μ

Σαραντηνός

Ανδρίας, 60 α

Σδριν (ή Σδρίνιας) βλ. Τζρίνιας**Σκιαδάς**

Σίμος, από το Πυργί, 14 μ

Σκληρός

Γεώργιος, 30 σ

Θεόδωρος, παπα κυρ, ιερέας και νοτάριος
(ενεργός 1575.9.28), 8 α

[ανώνυμη], μητέρα Γεώργη, 30 α

Σκούταρης

Μανόλης, 27 μ

Σολδάτος

Γιαννούτσος, πατέρας Σταμάτη, 21 α
Σταμάτης, από το Πυργί, του Γιαννού-
τζου†, 21 μ

Σολωμός

Αθανάσης, παπα κυρ, 50 ακ

Ανδρίας†, πατέρας Γεώργου, 50 α

Γεώργιος, του Ανδρία†, 50 ακ

Γιάννης†, καλο-, 50 α

Λαρέντζος, μισέρ, 36 μ

Στεφανής, 50 σ

[ανώνυμοι], κληρονόμοι καλο-Γιάννη†,
50 α

Σπαθής

Λάζαρης, 24 ακ

Σπανιέλος

Αλισάνδρος, 8 σ, 1 μ, 8 μ

Σπετζιέρης

Ανδρίας, 38 μ

Στάβερης

Σταμάτης, 23 σ

Στεγκανέσης

Δαμιάνος, 14 ακ, 36 α

Στίνης

Δήμος, 8 σ

[ανώνυμος], παιδί Δήμου Στίνη, 8 α

Στραβαλετράς

Μαρίνος†, πρώην σύζυγος Σταμάτας, 41 α

Σταμάτα, κυρά, πρώην σύζυγος Μαρί-
νου† Στραβαλετρά, νυν (προ
1576.1.3) σύζυγος Αλισάνδρου Μαρ-
κέτου, 41 σ

[ανώνυμοι], αδελφοί Μαρίνου† Στραβα-
λετρά, 41 α

Στρουδ[ά]τος

Δήμος, 2 σ

Ταγαράς, βλ. Κοντομίχλος, Γεώργιος

Ταμπίζιος

Νικηφόρος, 31 ακ

Ταρκασάτος

Αντώνης, 21 ακ, 23 ακ

Τζανέτος

Αλιβίζης, 26 μ

Στεφανής, 26 ε

Τζιμάρας

Σταματέλος, μισέρ, νοτάριος (ενεργός
προ 1585.10.24), 18 α

Τζουκαλάς

Πέτρος, 14 ακ

Τζρίνιας (σημερ. γρ. Σδρίν / Σδρίνιας)

Ματίος, 62 μ

Τραυλός

Αθανάσης†, πατέρας καλο-Γιάννη, 18 α

Γιάκουμος, 10 α (κοντόσταυλος;)

Γιάννης, καλο-, του Αθανάση†, 18 σ

Λινάρδος, 40 μ;

Σταμάτης, 40 ακ

Τζάνης, του Τουμάση†, 18 σ

Τουμάσης†, πατέρας Τζάνη, 18 α

Τραυλάδες (πληθυντικός), 4 α

Τριάνος (σημερ. γρ. Τρωιάνος)

Αλισάνδρος, του καλο-Γιάννη†, 3 μ, 37 μ

Γιάννης†, καλο-, πατέρας Αλισάνδρου,
37 α

Ιωάννης†, πατέρας Στεφανή, 4 α

Λιόνος, 3 σ

Στεφανής, του Ιωάννη†, 3 μ, 4 μ

Φαράντος, 60 μ

Φερδερίος, 6 μ

[ανώνυμοι], αδελφοί Λιόνου, 3 σ

Τρούπος

Γκίνης, 31 σ

Φαβατάς

Δράκος, 55 σ

Φραντζίσκος†, πατέρας; Δράκου, 55 α

Φαζιόλης

Αλιβίζης, μισέρ, ευγενής, 18 α

Φαουστίνα, μανδώνα, αδελφή Αλιβίζη,
18 α**Φαρακλός**

Λινάρδος, 13 μ

Λοΐζος, 46 μ

Φερεντίνος

Φράγκος, 19 ακ

Φιδίος

Δήμος, 13 σ

Λινάρδος, 13 σ

Φισκάρδης

Πορτολομίου, μισέρ, 43 μ

Φουκάς

Αλισάνδρος†, μισέρ, σύζυγος Θόδω, 20 α

Ανδρέας, μισέρ, αδελφός Μάρκου, 47 μ,
56 σ, 57 σΘόδω, κυράτζα, σύζυγος Αλισάνδρου†,
20 σ

Μάρκος, μισέρ, αδελφός Ανδρέα, 57 α

Ρουλάντος, κυρ, 47 σ, Ρουλάντος, μισέρ,
56 σ**Φράγκος**

Βασίλης†, πατέρας Μάρκου, 22 α

Μάρκος, του Βασίλη†, 22 μ

Φραντζιός (σημερ. γρ. Φρατζιός)

Γεώργος, μαστρο-, 34 μ

Χαλκιάς

Νικολός, 54 μ

Χαλκιόπουλος

Δήμος, μαστρο-, 46 σ

Χαράκτης

Ανδρίας, 24 σ

Χωραφάς

Μπένος, μισέρ, 48 μ

Ψαράς

Ανδρίας, 22 σ

ΕΛΛΙΠΗ ΟΝΟΜΑΤΑ

Κα[...], Γιάννης, παπα καλο-, ευλαβέ-
στατος ιερέυς, 30 μ
Π[...], Ματίας, μαστρο-, 20 α
Λαζαρής, μισέρ, 29 α

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Αφέντης (προβλεπτής Κεφαλονιάς, ενεργός προ 1575.11.7), 21 α
αυθέντης καμερλέγκος Κεφαλληνίας, 28 α
αδέλφια Μάρως Μαυρίκη, 30 α
δουλευτής του αφεντός του καμερλέγκου, 28 α
παιδιά (δύο) εξώγαμα, Μαργαρίτας του Δήμου Αστέρη, 29 α

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝ

Εξώμπουργο του Κάστρου, 2, 3, 5, 6, 8,
11, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 27, 28,
29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39,
40, 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62
Μπούργο του Κάστρου, 1, 4, 7, 9, 12,
16, 17, 19, 22, 24, 36, 51
Αγία Ευφημία, 41
Αγκώνας (χωριό), 26
Αθήρας (χωριό), 23
Ανέμεες, 4
Αργοστόλι, 14, 34 (στο *Ψγοστόλι*)
Έριος, 5
Θηνία, 26, 38
Καραβάς, 27
Κάτου Ελαιός, 46
Κεραμές, 39
Κράνη, 36
Λακήθρα, 35
Ομαλά, 43, 44
Περίβο, (:), 25
Πύλαρος, 41
Πυργί, 14, 21, 37
Σάμος, η (=Σάμη), 7, 14
Σπήλια (χωριό), 14
Στραβονίκο (χωριό), 42, 43
Τραυλάτα, 55

ΜΙΚΡΟΤΟΠΩΝΥΜΙΑ

Αγία Βαρβάρα, στην, 54
Αγία Λεούσα, 39
Αρβανιτάτο, 23
Ασκηδία, στον, 30
Ασώματος (στην Πύλαρο), 41
Γαρδούνες (περιοχή Κράνης), 36
Δρυμαπιδία (στη Θηνία), 26
Ζημονάτο, 62
Καρδακάτα (περιοχή Κράνης), 36
Κουτζουπιδία, τα (στα Τραυλάτα), 55
Λάμνα, η, 3
Ληνικό (στην Αγία Ευφημία), 41
Λινοβροχίο, στο, 60
Μάκτη, στου, 49
Μαλασπινάτο (στη Θηνία), 38
Μανιώτη, στου (στη Λακήθρα), 35
Μεσοράχη, 51
Παπα-Γαλάτη (στη Θηνία), 38
Πιταρίχα, 18
Ρίζα, στη, 30
Συ<μ>βίες, στες, 31
Χοιραπιδία (χωράφι στη Λακήθρα), 47
Ψιλιθρία, στο, 44

ΝΑΟΙ

- Άγιος Νικόλαος (ναός ή περιοχή; στο Αργοστόλι), 14
Αγίου Ηλία, εκκλησία, στις Κεραμές, 39
Αγίων Αποστόλων, μοναστήρι, στα Ομαλά, 45
Μεγάλου Ταξιάρχου, ναός, στα Καλαβράτα, 60
Παναγίας Μεσοσπορίτισσας, ναός, στο χωριό Στραβονίκο, 42
Υπεραγίας Θεοτόκου, μονή, στον Αθέρα, 23

ΟΙΚΙΕΣ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

- οικία μισέρ Τζάνε Δαπάρμα στο Μπούργο, 4
οικία μισέρ Χριστόφορου Κρασά, στο Εξώμπουργο, 20, 28
σπίτι Θόδως, χήρας Αλισάνδρου Φουκά, στο Μπούργο, 20
σπίτι της Θόδως, χήρας Αλισάνδρου Φουκά (άλλο, σύγκολλα στο κύριο), 20
σπίτι μισέρ Νικολού Καρτάνου, στο Μπούργο, 20
οικία μισέρ Τζαν Δάντουλου, στο Εξώμπουργο, 27
σπίτι κυρ Νικολού Ζημόνου, 15
εργαστήριο (ιδιοκτησίας) μισέρ Μάρκου Ριτζαρδόπουλου, στο Εξώμπουργο, 37
εργαστήριο μισέρ Μπένου Χωραφά, 48

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

κατ' αύξοντα αριθμό

1	Υπερηλεκτική σύμβαση	17	Πράξη αιρετοκρισίας
2	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	18	Διαδοχή σε πάκτωση χωραφιού
3	Πάκτωση χωραφιού	19	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
4	Πώληση αμπελιού	20	Εργολαβική σύμβαση
5	Εκτέλεση δικαστικής απόφασης για αποζημίωση	21	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
6	Αναδοχή χρέους	22	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
7	Δωρεά περιουσίας εν ζωή (νέμησις ανιόντος)	23	Πράξη αιρετοκρισίας
8	Εξόφληση προίκα	24	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
9	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	25	Καταβολή αποζημίωσης εις είδος
10	Πράξη αιρετοκρισίας	26	Πώληση χωραφιού
11	Αναδοχή χρέους	27	Πώληση χωραφιού
12	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	28	Ομολογία χρέους. Εγγύηση
13	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	29	Καταβολή μισθών και αποζημίωσης
14	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	30	Παραίτηση από δικαίωμα προτίμησης
15	Πάκτωση λιοτριβιού	31	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
16	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών		

32	Εξωδικαστικός συμβιβασμός σε ποινική δίκη	48	Υπηρετική σύμβαση. Μερική καταβολή χρέους
33	Εξωδικαστικός συμβιβασμός σε ποινική δίκη	49	Συμφωνία συγκυριότητας χωραφιού και επιμερισμός δαπανών
34	Δανειστικό ομόλογο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος	50	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
35	Πάκτωση αμπελιού (σταφίδας)	51	Προικοσύμφωνο. Δωρεά εν ζωή
36	Πώληση χωραφιού	52	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
37	Δανειστικό ομόλογο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος	53	Πράξη αιρετοκρισίας
38	Παραίτηση από δικαιώματα σε χωράφι	54	Ομολογία χρέους
39	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	55	Εξέταση μαρτύρων με ορκοδοσία
40	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών	56	Πληρεξούσιο
41	Πώληση λινοβροχίου και χωραφιού	57	Πώληση ελπιζομένου κέρδους. Διαδοχή σε εταιρικό μερίδιο. Πώληση αλόγου
42	Σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας	58	Δανειστικό ομόλογο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος
44	Παραίτηση από δικαιώματα σε αμπέλι	59	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
45	Σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας	60	Πάκτωση φυτείας αμπελιού
46	Παραίτηση από δικαιώματα σε οικόπεδο	61	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο). Διορισμός αιρετών κριτών
47	Πάκτωση αμπελιού	62	Πράξη αιρετοκρισίας

ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

κατά είδος

Πώληση χωραφίου, 26, 27, 36	Μερική καταβολή χρέους 48
Πώληση λινοβροχίου και χωραφίου 41	Καταβολή αποζημίωσης εις είδος 25
Πώληση αμπελιού 4, 47	
Πώληση αλόγου 57	Συμφωνία συγκυριότητας χωραφίου και επιμερισμός δαπανών 49
Πώληση ελπιζομένου κέρδους 57	
Δωρεά περιουσίας εν ζωή (νέμησις ανιόντος) 7	Παραίτηση από δικαίωμα προτίμησης 30
Προικοσύμφωνο 51	Παραίτηση από δικαιώματα σε αμπέλι 44
Εξόφληση προίκας 8	Παραίτηση από δικαιώματα σε οικόπεδο 46
Δανειστικό ομόλογο με υποχρέωση εξόφλησης σε είδος 34, 37, 58	Παραίτηση από δικαιώματα σε χωράφι 38
Ομολογία χρέους 28, 54	Συνυποσχετικό διαιτησίας (κουμπρομέσο. Διορισμός αιρετών κριτών 2, 9, 12, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 24, 31, 39, 40, 50, 52, 59, 61
Αναδοχή χρέους 6, 11	Πράξη αιρετοκρισίας, 10, 17, 23, 53, 62
Εγγύηση 28	Εξωδικαστικός συμβιβασμός σε ποινική δίκη 32, 33
Υπηρετική σύμβαση 1, 48	
Καταβολή μισθού και αποζημίωσης 29	
Εργολαβική σύμβαση 20	
Πάκτωση χωραφίου 3	Σύσταση θρησκευτικής αδελφότητας 42, 45
Διαδοχή σε πάκτωση χωραφίου 18	
Πάκτωση αμπελιού 35, 60	
Πάκτωση λιοτριβίου 15	Εξέταση μαρτύρων με ορκοδοσία 55
Απαίτηση αποζημίωσης και εξόφληση 5	Ειδικό πληρεξούσιο 56

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

κατά τη σειρά εγγραφήs των πράξεων στο πρωτόκολλο

1	φ. 1r	1572, Μαρτίου 1	27	φ. 9v-10r	1575, Νοεμβρίου 25
2	φ. 1r	1575, Οκτωβρίου 3	28	φ. 10r	1575, Δεκεμβρίου 3
3	φ. 1v	[1575], Οκτωβρίου 5	29	φ. 10r-10v	1575, Δεκεμβρίου 3
4	φ. 2r	1571, Φεβρουαρίου 9	30	φ. 10v-11r	1575, Νοεμβρίου 29
5	φ. 2v	[1575], Οκτωβρίου 11 1576, Ιανουαρίου 31	31	φ. 11r	1575, Δεκεμβρίου 3
6	φ. 2v	1575, Οκτωβρίου 12	32	φ. 11r-11v	1575, Δεκεμβρίου 13
7	φ. 3r	1571, Απριλίου 8	33	φ. 11v	1575, Δεκεμβρίου 13
8	φ. 3v	[1575], Οκτωβρίου 16	34	φ. 11v	1575, Δεκεμβρίου 11
9	φ. 4r	1573, Φεβρουαρίου 6	35	φ. 11v-12r	1575, Δεκεμβρίου 11 1575, Δεκεμβρίου 21
10	φ. 4r	1575, Ιανουαρίου 20	36	φ. 12r	1575, Δεκεμβρίου 12
11	φ. 4v	1575, Οκτωβρίου 17	37	φ. 12r-12v	1575, Δεκεμβρίου 16
12	φ. 5r	1573, Απριλίου 20	38	φ. 12v	1575, Δεκεμβρίου 17
13	φ. 5r	1575, Οκτωβρίου 20	39	φ. 12v	1575, Οκτωβρίου 10
14	φ. 5v	[1575], Οκτωβρίου 21	40	φ. 13r	1576, Ιανουαρίου 1
15	φ. 5v	1575, Οκτωβρίου 23	41	φ. 13r	1576, Ιανουαρίου 3
16	φ. 6r	1572, Φεβρουαρίου 4	42	φ. 13v	1575, Οκτωβρίου 16 1576, Ιανουαρίου 3
17	φ. 6r-6v	1572, Φεβρουαρίου 4	43	φ. 14r	1575, Οκτωβρίου 16
18	φ. 6v	1575, Οκτωβρίου 24	44	φ. 15r	1576, Ιανουαρίου 5
19	φ. 7r	1573, Μαρτίου 7	45	φ. 15r	1576, Ιανουαρίου 7
20	φ. 7r	1575, Οκτωβρίου 26	46	φ. 15v	1576, Ιανουαρίου 9
21	φ. 7v	1575, Νοεμβρίου 7	47	φ. 15v	1576, Ιανουαρίου 12
22	φ. 8r	1573, Απριλίου 16	48	φ. 16r	1576, Ιανουαρίου 9 1576, Ιανουαρίου 10
23	φ. 8r-8v	1575, Νοεμβρίου 11	49	φ. 16v	[1576], Ιανουαρίου 16
24	φ. 9r	1573, Φεβρουαρίου 27	50	φ. 16v	1576, Ιανουαρίου 19
25	φ. 9r-9v	1575, Νοεμβρίου 24			
26	φ. 9v	1575, Νοεμβρίου 13			

51	φ. 17r	1571, []	57	φ. 18v	1576, Ιανουαρίου 23
52	φ. 17r	1576, Ιανουαρίου 19	58	φ. 18v	1576, Ιανουαρίου 24
53	φ. 17r-17v	1576, Ιανουαρίου 23	59	φ. 19r	1576, Ιανουαρίου 28
54	φ. 18r	1576, Ιανουαρίου 23	60	φ. 19r	1576, Ιανουαρίου 29
55	φ. 18r	1576, Ιανουαρίου 23	61	φ. 19v	1576, Φεβρουαρίου [..]
56	φ. 18r-18v	1576, Ιανουαρίου 23	62	φ. 19v	1576, Φεβρουαρίου 5

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

κατά ημερομηνία σύνταξης των πράξεων

4	φ. 2r	1571, Φεβρουαρίου 9	26	φ. 9v	1575, Νοεμβρίου 13
7	φ. 3r	1571, Απριλίου 8	25	φ. 9r-9v	1575, Νοεμβρίου 24
51	φ. 17r	1571, []	27	φ. 9v-10r	1575, Νοεμβρίου 25
16	φ. 6r	1572, Φεβρουαρίου 4	30	φ. 10v-11r	1575, Νοεμβρίου 29
17	φ. 6r-6v	1572, Φεβρουαρίου 4	28	φ. 10r	1575, Δεκεμβρίου 3
1	φ. 1r	1572, Μαρτίου 1	29	φ. 10r-10v	1575, Δεκεμβρίου 3
9	φ. 4r	1573, Φεβρουαρίου 6	31	φ. 11r	1575, Δεκεμβρίου 3
24	φ. 9r	1573, Φεβρουαρίου 27	34	φ. 11v	1575, Δεκεμβρίου 11
19	φ. 7r	1573, Μαρτίου 7	35	φ. 11v-12r	1575, Δεκεμβρίου 11
22	φ. 8r	1573, Απριλίου 16	36	φ. 12r	1575, Δεκεμβρίου 12
12	φ. 5r	1573, Απριλίου 20	32	φ. 11r-11v	1575, Δεκεμβρίου 13
10	φ. 4r	1575, Ιανουαρίου 20	33	φ. 11v	1575, Δεκεμβρίου 13
2	φ. 1r	1575, Οκτωβρίου 3	37	φ. 12r-12v	1575, Δεκεμβρίου 16
3	φ. 1v	[1575], Οκτωβρίου 5	38	φ. 12v	1575, Δεκεμβρίου 17
39	φ. 12v	1575, Οκτωβρίου 10	25	φ. 12r	1575, Δεκεμβρίου 21
5	φ. 2v	[1575], Οκτωβρίου 11	40	φ. 13r	1576, Ιανουαρίου 1
6	φ. 2v	1575, Οκτωβρίου 12	41	φ. 13r	1576, Ιανουαρίου 3
8	φ. 3v	[1575], Οκτωβρίου 16	42	φ. 13v	1576, Ιανουαρίου 3
43	φ. 14r	1575, Οκτωβρίου 16	44	φ. 15r	1576, Ιανουαρίου 5
11	φ. 4v	1575, Οκτωβρίου 17	45	φ. 15r	1576, Ιανουαρίου 7
13	φ. 5r	1575, Οκτωβρίου 20	46	φ. 15v	1576, Ιανουαρίου 9
14	φ. 5v	[1575], Οκτωβρίου 21	47	φ. 15v	1576, Ιανουαρίου 12
15	φ. 5v	1575, Οκτωβρίου 23	48	φ. 16r	1576, Ιανουαρίου 9
18	φ. 6v	1575, Οκτωβρίου 24	48	φ. 16r	1576, Ιανουαρίου 10
20	φ. 7r	1575, Οκτωβρίου 26	49	φ. 16v	[1576], Ιανουαρίου 16
21	φ. 7v	1575, Νοεμβρίου 7	50	φ. 16v	1576, Ιανουαρίου 19
23	φ. 8r-8v	1575, Νοεμβρίου 11	52	φ. 17r	1576, Ιανουαρίου 19

53	φ. 17r-17v	1576, Ιανουαρίου 23	59	φ. 19r	1576, Ιανουαρίου 28
54	φ. 18r	1576, Ιανουαρίου 23	60	φ. 19r	1576, Ιανουαρίου 29
55	φ. 18r	1576, Ιανουαρίου 23	5	φ. 2v	1576, Ιανουαρίου 31
56	φ. 18r-18v	1576, Ιανουαρίου 23	61	φ. 19v	1576, Φεβρουαρίου [..]
57	φ. 18v	1576, Ιανουαρίου 23	62	φ. 19v	1576, Φεβρουαρίου 5
58	φ. 18v	1576, Ιανουαρίου 24			

ΤΟΠΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Αγκώνας (χωριό) 26

Αθήρας (χωριό) 23

Μπούργο Κάστρου 1, 4, 7, 9, 12, 16, 17,
19, 20, 22, 24, 36, 51

Εξώμπουργο Κάστρου 2, 3, 5, 6, 8, 11,
13, 14, 15, 18, 21, 25, 27, 28, 29, 30,
31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41,
44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54,
55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Στο γλωσσάρι καταχωρίζονται οι λέξεις και οι εκφράσεις που η σημασία τους για τον σημερινό αναγνώστη είναι άγνωστη ή που κατανοούνται με δυσκολία ή από τα συμφραζόμενα. Καταγράφονται επίσης νομικοί όροι, καθώς και πραγματολογικά στοιχεία της κοινωνίας και της οικονομίας της εποχής εκείνης. Δεν ευρετηριάζονται εξαντλητικά όλα τα χωρία στα οποία απαντάται μια λέξη, στις περιπτώσεις όμως όπου ένα λήμμα απαντάται συχνά, δίνουμε τουλάχιστον τέσσερα χωρία.

Μετά το κάθε λήμμα σημειώνεται ο λόγος για τον οποίο αποδελτιώθηκε η λέξη. Με την ένδειξη (νομ) δηλώνονται νομικοί όροι ή φράσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον από νομικής πλευράς, με (γλω) οι λέξεις ή οι τύποι που αποθησαυρίστηκαν για το γλωσσικό τους ενδιαφέρον (π.χ. καρπούσιμος, προσκάμωμα), με (πργ) τα στοιχεία της κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας (π.χ. κάτεργο, τζαρούχια, καμερλέγκος, σαμόλαδο). Όταν η προέλευση ή η χρήση μιας λέξης οφείλεται σε ιταλική ή λατινική επίδραση, δηλώνεται μέσα σε παρένθεση ο αρχικός ξενόγλωσσος (λατινικός, ιταλικός, ή βενετικός) τύπος.

- αγελάδα, η (πργ) 53, αγελάδια, 52 (βλ. *επίσης* βόιδι, γελάδια, δαμάλι)
- αδελφοί, οι (νομ) μέλη θρησκευτικής αδελφότητας 42, 43
- αδελφομοίρι, το (νομ) νόμιμη μοίρα, το μερίδιο κάθε αδερφού από την πατρική περιουσία 21
- αδελφосύνη, η (γλω) το σύνολο των αδελφών 3, 42, 43, 46, 59
- άλπιτρες, οι (νομ) επιδιαιτητές (ιτ. arbitro, βεν. albitro) 2, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 39, 50, 52, 53, 59, 61, 62
- αμαχεύω (νομ) διεκδικώ με δίκη 6
- άμμος (πργ) ως οικοδομικό υλικό 20
- αναστήσια, η (νομ) απαίτηση από βελτιώσεις ακινήτου 60
- αντιτά (γλω) (επίρρημα) σε αντιπαράθεση: *τονε βάνη αντητά του* 18
- ανταμώς (γλω) από κοινού, μαζί 20
- απεκατέστησαν (νομ) εγκατέστησαν 22, *απεκατέστησαν* 16, 19, 24, *απεκατέθησαν* 9
- απελατζιόν, το (νομ) προσβολή της ισχύος, έφεση, προσφυγή (ιτ. appellazione, βεν. apelazion) 9, *απελατζίον* 12, 16, 19, 22, 24, *απελατζίον* 21
- αποκάλαμος (γλω) αγρός μετά τον θερισμό, τα καλάμια του οποίου χρησιμεύουν ως νομή ζώων: *αποκάλαμα* 38
- αποτυχαίνω (γλω) πεθαίνω: *αποτύχοντές της* 7, *απετύχοντάς του* 42, 43
- ασβέστης, ο (πργ) ως οικοδομικό υλικό 20, 45
- ασήμι, το (πργ) 7
- άσπρο, το (πργ) ασημένιο νόμισμα οθωμανικής κοπής, αλλά με ευρύτερη κυκλοφορία σε όλη την Ανατολή (ισοτιμία: 1 δουκάτο κο<u>ρέντε = 50 άσπρα): *άσπρα* 1, 5, 6, 8, 10, 11, 17, 18, 20, 23, 26, 27, 29, 30, 32, 34, 36, 37, 41, 44, 58
- βαϊστικά, τα (γλω) τα έξοδα ανατροφής παιδιού 29
- βάρκα, η (πργ) 2
- βατζέλι, το (πργ) μονάδα μέτρησης χωρητικότητας σιτηρών, και κατ' επέκταση επιφανείας 4, 26, 27, 36, 51
- βίτζι προβεδαδούρος, ο (πργ) αξιωματούχος, αναπληρωτής του προβλεπτή (βεν. vice provveditor) 22
- βλασφημία, η (πργ) 32
- βόιδι, το (πργ) 17, 48 (βλ. *επίσης* αγελάδα, γελάδια, δαμάλι)
- βουτζί, το (πργ) βυτίο, βαρέλι διατήρησης κρασιού και κατ' επέκταση μέτρο χωρητικότητας 9
- βρακοπουκάμισο, το (πργ) 1
- γαϊδάρα, η (πργ) 5 (βλ. *επίσης* ονικό)
- γελάδια, τα (πργ) 17 (βλ. *επίσης* αγελάδα, βόιδι, δαμάλι)
- γέννημα, το (πργ) περιληπτικό όνομα για τα σιτηρά 37
- γυραμέντα, τα (νομ) απαιτήσεις για επιστροφή δαπανών (ιτ. giramento) 18, 44
- γουρούνα, η (πργ) 17
- γραφικά, τα (πργ) τα συμβολαιογραφικά έξοδα 32, *γραφτικά* 33, 49
- δαμάλα, η 53, και δαμάλι, το (πργ) 25, δαμαλίδα, 24 (βλ. *επίσης* αγελάδα, βόιδι, γελάδια)

- δεράτο (νομ) με βεβαιότητα, με σοβαρότητα, δεσμευτικά (λατ. de rato) 30, 46, 54, 59
- δεφέζα, η (νομ) παρέμβαση του δικαιοπαρόχου υπέρ του δικαιούχου (ιτ. difesa) 32
- διαγνώμονας, οι (νομ) εμπειρογνώμονες 2, 912, 13, 15, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 39, 50, 52, 59, 61, 62
- διαδελφός, ο (νομ) μέλος θρησκευτικής αδελφότητας 42, 43, *διαδερφός*, 43
- διαμφορά, η (γλω) 2, 13, 14, 21, 23, 30, 31, 39, 44, 50, 52, 55, 59, 60
- διαφεντίζω (νομ) υπερασπίζω τον δικαιούχο, παρεμβαίνω σε αντιδικία υπέρ αυτού (ιτ. difendere) 3, 18, 26, 27, 41, 47
- δουκάτο, το (πργ) χρυσό βενετικό νόμισμα (πρώτη κοπή 1284), γνωστό και ως φλωρί ή τσεκίни (βλ. λήμ.), ισοδύναμο με 50 άσπρα 10
- δουμάντες, οι (νομ) αιτήματα (ιτ. domande) 10
- εγγίζω (γλω) *που την εγγίζει* = που της αναλογεί 21
- εγγυητής, ο (νομ) 28, 34
- εγγυσημίο, το (νομ) εγγύηση, ενέχυρο 28
- εικονικός όρκος (πργ) όρκος θρησκευτικός, όπου ο μάρτυς αγγίζει εικόνα 23, 55
- εξώστης, ο (πργ) ξώστης 20
- επίτροπος γενεράλ (νομ) γενικός επίτροπος 56
- ετζαμινάρω (γλω) εξετάζω διεξοδικά 23
- ημερωτικά, τα (πργ) έξοδα για την εξήμερωση άγριου ή δύστροπου ζώου 17
- ινσόλιτο (νομ) αλληλέγγυα (λατ. in solidum, ιτ. in solido) 28
- ιστρουμέντο, το (νομ) δικαιοπρακτικό έγγραφο (βεν. istromento < λατ. instrumentum) 18
- κάμαρα, η (πργ) το Δημόσιο Ταμείο (βεν. Camera Fiscal) *γκάμαρα* 51
- καμερλέγκος, ο (πργ) σύμβουλος-ταμίας. Αξίωμα της βενετικής διοίκησης του νησιού, το δεύτερο στην τάξη μετά τον προβλεπτή (βεν. camerlengo) 28
- καντζελαρία, η (πργ) η γραμματεία της διοίκησης 21, 30, 32, 33, 49 *γκατζελαρία* 5, 6, 21
- καπέλο, το (πργ) 48
- καράβι, το (πργ) 6
- καράτο, το (νομ) εταιρικό μερίδιο στην εταιρεία ενοικίασης φόρων: *καράτα* 57
- καρέλα, η (νομ) μήνυση, αγωγή 32, 33, 49, *γκαρέλα* 21
- καρπούσιμος (γλω) καρποφόρος 3
- κάρτα, η (πργ) μονάδα χωρητικότητας (εξελληνισμένος τύπος από τη λ. κουάρτα < quarta) *κάρτες* 58
- κασέλα, η (πργ) 29
- κατάστιχο, το (νομ) το νοταριακό πρωτόκολλο 56
- κάτεργο, το (πργ) καταναγκαστική εργασία σε γαλέρα 5
- κατζίβελα, τα (γλω) μικροσκευή, εργαλεία και έπιπλα 20, 42, 43
- κεραμίδα, τα (πργ) 45
- κλείσμα, το (πργ) περιφραγμένος αγρός 18, 35, 54
- κομμένος (γλω) άκυρος 2, 14, 21, 38, 82, 52, 59

- κοπέλι, το (γλω) υπηρετικό προσωπικό 1
 κοτεντούρος, ο (νομ) πλειοδότης σε
 δημοπρασία φόρων (ιτ. *conduttore*)
 56, *κοτεντόρος* 57
 κουμεσαρία, η (νομ) πράξη παραχώρη-
 σης πληρεξουσιότητας 8
 κουμέσιος, ο (νομ) επίτροπος, πληρε-
 ξούσιος (βεν. *comesso*) 8, 23, 45,
 50, 52, 56
 κουμπρομέσο, το (νομ) εξωδικαστικός
 συμβιβασμός, συνυποσχητικό διατη-
 σίας (ιτ. *compromesso*) 2, 9, 12,
 13, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 39, 50,
 52, 53, 59, 61
 κουντζεσίο, το (νομ.) παραχώρηση γης
 από το Δημόσιο (ιτ. *concessione*) 3
 κουντουναζίο, το (νομ) άσκηση δίωξης
 (ιτ. *contumacia*) 3, 32, κουντουνά-
 ζια 33, κουντουναζία, 49,
 κουντου<να>τζήο, 51
 κουπιάρω (πργ) αντιγράφω (ιτ.
copiare) 42, 43
 κουρέντι (πργ) τρέχουσας αξίας (ιτ.
corrente) 4, 35, 47, 48, 57
 κρασί, το (πργ) 23
 κριθαροδεκατία, η (πργ) ετήσιος φόρος
 ενός δεκάτου στην παραγωγή κριθα-
 ριού 56, 57
 κρίσις, η (νομ) δίκη: κρίσεις, 12, 13, 16,
 21, 22, 24, 39, 50, 52, 59, 61, κρί-
 σην, 31,
 κριτάδες, οι (νομ) δικαστές 9, 13, 21,
 30, 39, 40, 50
 κυράτζα, η (γλω) προσφώνηση σε
 γυναίκα 4, 6, 7, 11, 20, 28
 λεβάντες, ο (πργ) ο ανατολικός άνεμος
 (ιτ. *levante*) και κατ' επέκταση η
 Ανατολή, 26, 36, *περ λεβάντη* 4
 λειφοπροικία, η (νομ) ελλιπής προίκια,
 το μέρος της προίκιας που δεν έχει
 παραδοθεί στον δικαιούχο 47, 59
 λιθία, η (πργ) λιθωσωρός που σημαδεύει
 τα όρια χωραφίου 36, 62
 λινάρι, το (πργ) 10, 23, 58
 λινοβρόχι, το (πργ) εγκατάσταση επε-
 ξεργασίας του λιναριού 41
 λινοκαμασσία, η (πργ) ασπρόρουχα 29
 λινοκόκκι, το (πργ) 58
 λιοτριβίο, το (πργ) 15
 λίτρα, η (πργ) βενετική μονάδα βάρους
 και χωρητικότητας: λίτρες 58
 μαΐστρος, ο (πργ) ο βορειοδυτικός άνε-
 μος (ιτ. *maistro*) 26, 36
 μαλλί, το (πργ) 58
 μανδώνα, η (πργ) προσφώνηση σε
 γυναίκα κοινωνικά ανώτερη 18
 μεσόχοιρος, ο (πργ) χοίρος 17
 μισιακός (νομ) πράγμα κατεχόμενο εξ
 ημισείας: *μισιακή* 35
 μοναστήρι, το (πργ) 45
 μούστος, ο (πργ) 34, 60
 μπουμπλικάρω (νομ) δημοσιεύω (ιτ.
pubblicare), 53, 62
 μύλος, ο (πργ) 46
 νοταριακό γράμμα, το (νομ) συμβολαι-
 ογραφική πράξη 26, *νοταρικό γράμ-
 μα* 27, 41, 44
 νοταρικόν, το (νομ) συμβολαιογραφική
 πράξη 6, 14
 ξενητία, η (γλω) 11
 ξήσκεπο (γλω) 20
 ξύλα, τα (πργ) 45, 62
 ξυλή, η (γλω) ξυλεία 20
 ξυλοκεραμώνω (γλω) 20
 ξύστες, οι (πργ) μονάδα μέτρησης
 υγρών 15, 23, 34, 60, *ξυστή* 15

- οικονόμος, ο (πργ) εκκλησιαστικό αξίωμα 9, μέγας οικονόμος 12
- ομπλεγάρομαι (νομ) αναλαμβάνω υποχρέωση, δεσμεύομαι (βεν. obligar) 3, 6, 8, 11, 14, 15, 17, 25, 32, 33, 34, 37, 44, 45, 48, 49, 54, 57, 60
- ονικό, το (γλω) ἄνικό 5 (βλ. επίσης γαϊδάρα)
- ορία, η (πργ) μουνάδα μέτρησης μήκους, οργιά ορίες 62
- όρκος, ο (πργ) 5, 17, 23, 55
- όστρια, η (πργ) 26, 36
- οφίκιο, το (πργ) γραφείο δημόσιας υπηρεσίας 21, 32, 49, οφίτζιο 30, 33
- πάκτο, το (νομ) μίσθωση (λατ. pactum) 26
- πακτώνω (νομ) μισθώνω 15, 35, 47
- πάπλωμα, το (πργ) 29
- πάσαλος, ο (πργ) 4
- πατίρη (είχε) (γλω) είχε υποστεί, 28
- πένα, η (νομ) ποινή, χρηματικό πρόστιμο: πένες 2, 10, 14, 21, 31, 38, 52, 59
- πενιάζω (νομ) επιβάλλω διοικητικά μέτρα επί ποινή προστίμου 10
- περίαυλο, το (πργ) περιφραγμένη αυλή 46
- πεσωμένο (γλω) πεσμένο 20
- πετζί, το (πργ) πετσι: πετζία 53
- πέτρες, οι (πργ) ως οικοδομικό υλικό 45
- πιεντζαρία, η (νομ) εγγύηση, 6 (< βεν. piezo: εγγυητής)
- πόρτες, οι (πργ) 45
- πουνέντης, ο (πργ) ο δυτικός άνεμος, ζέφυρος (ιτ. ponente), κατ' επέκταση η Δύση 4
- πρεζεντάδα (νομ) που έχει προσκομιστεί 30
- πρεμετάρω (νομ) υπόσχομαι 30, 46, 54, 59
- προβάρω (νομ) αποδεικνύω δικαστικά 17
- πρόβατα, τα (πργ) 22, 32
- προίκα, η (πργ) 30
- προικίο, το (πργ) 8, 27, 41
- προσκάμωμα, το (γλω) η γονή, ζώα που γεννήθηκαν από ένα αρχικό 53
- πρωτόκολλο, το (νομ) 42, 43
- πρωτοπαπάς, ο (πργ) 60
- ρεγιστράρω (νομ) καταχωρίζω, πρωτοκολλώ 42, 43
- ρεπόστες, οι (νομ) απαντήσεις, αποκρίσεις (ιτ. riposte) 10
- ρετιφικάρω (νομ) επικυρώνω (βεν. retificar) 48
- ρεφάρω (νομ) αποκαθιστώ χρηματική ζημία 25, 34, 57
- ρεφουδάρω (νομ) παραιτούμαι από δικαίωμα, αποποιούμαι 18, 30, 38, 44
- ριταί κριταί (νομ) επιδαιτητές 2, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 39, 50, 52, 53, 59, 61, 62
- ρόα (< ρόγα) μισθός: της ρόας 1
- ρουχικά (πργ) 7
- σακελλάριος (πργ) εκκλησιαστικό αξίωμα 3, 39
- σαλβίζω (γλω) διατηρώ (ιτ. salvare), 35
- σαλδάρω (νομ) εξοφλώ (ιτ. saldare) να σαλδάρει την κάμερα 57
- σεγκούνι, το (πργ) πανωφόρι, αντρικό και γυναικείο 1
- σεντόνια, τα (πργ) 29

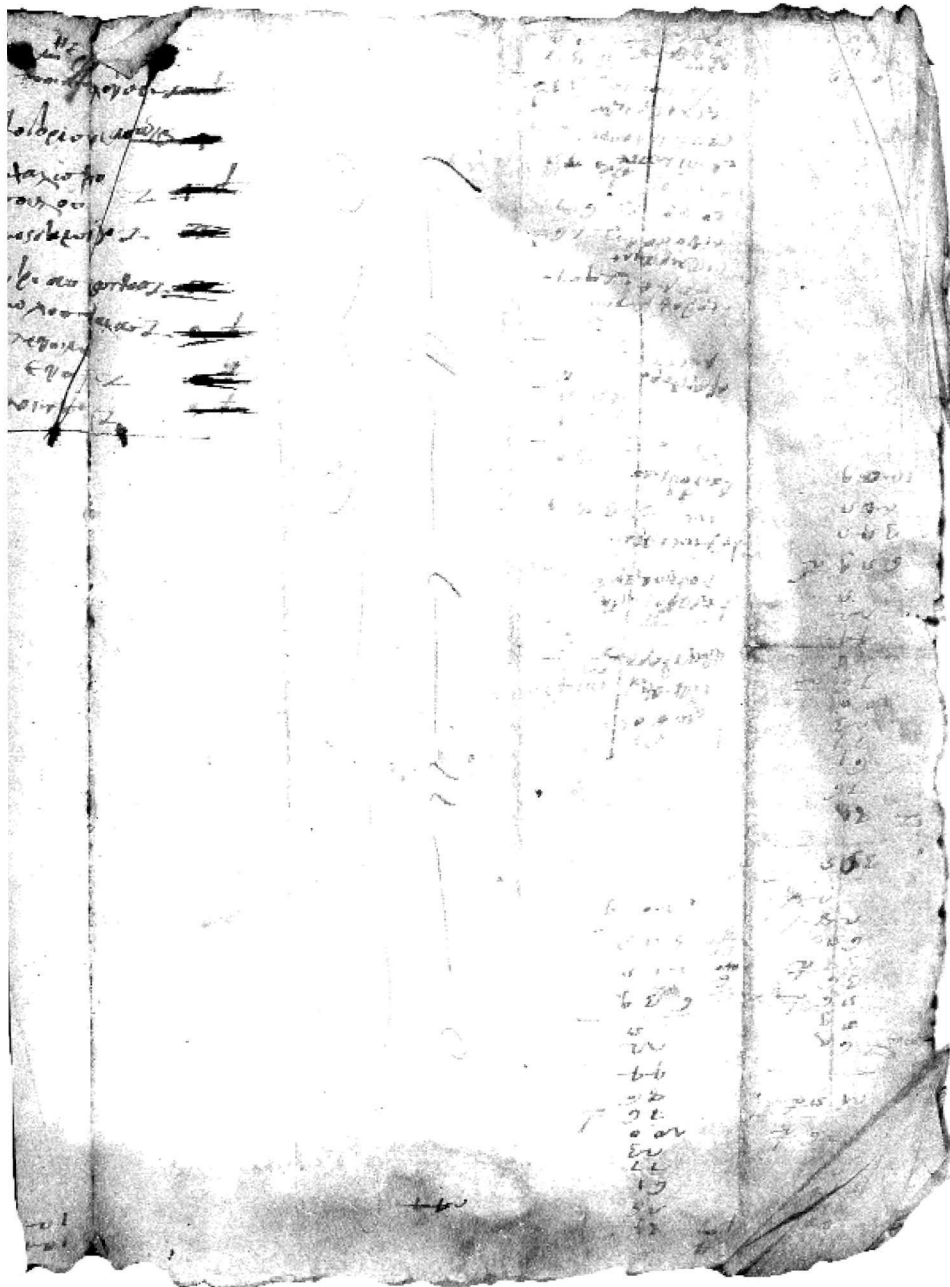
- σιγήρω (νομ) εγείρω ποινική δίωξη
(βεν. *proseguire*) 32
- σκλαβία, η (πργ) 8
- σκλάβοι, οι (πργ) 14
- σκλαβίνα (πργ) χοντρή κουβέρτα, μαν-
δύας (ιτ. *schiaivina*) 29, 37
- σκουδάρω (νομ) εισπράττω, παίρνω
ό,τι μου ανήκει (βεν. *scoder*, ιτ.
scuotere), 56
- σκουτία, τα (πργ) 48
- σκρόφα, η (πργ) 17
- σολδιάζω (νομ) παραχωρώ αγροτικό
ακίνητο με σύμβαση σολδιάτικου 36,
σολδιασμένα χωράφια, 51
- σολδιάτικο, το (νομ) αγροληπτική
σχέση, και το χωράφι που υπόκειται
σ' αυτήν 51
- σολεβάρω (γλω) 1. ανυψώνω, 2. ανα-
κουφίζω (ιτ. *sollevare*), 28
- σαμόλαδο, το (πργ) σουσαμόλαδο 15
- σπιτότοπος, ο (πργ) οικόπεδο όπου
μπορεί να ανεγερθεί οικία 23
- στάγκος, ο (πργ) κασσίτερος (ιτ.
stagno) 7
- στάμενα, τα (πργ) χρήματα (γενικά) 2,
6, 28, 47, 48
- σταφίδα, η (πργ) 3, 28, 35, 39, 44
- στιμάρω (νομ) εκτιμώ την οικονομική
αξία πράγματος (ιτ. *stimare*, βεν.
stimàr) 20, 25
- στορίζω (γλω) αγιογραφώ (< ιστορώ) 45
- στρώμα, το (πργ) 29
- συμβία, η (γλω) σύζυγος 41, *σύμβιος*,
17, 30, *σύμβια* 23, 31, *σύμβιος*, 6,
συμβίος 7, 21
- συνοικέσιο, το (πργ) 51
- τέρμενο, το (νομ) προθεσμία, διορία (ιτ.
termine) 4, 6, 11, 17, 24, 25, 44, 48
- τζαρούχια, τα (πργ) 48
- τζιτάρω (νομ) συμφηφίζω δαπάνες (ιτ.
citare) 55
- τραμουντάνα, η (πργ) ο βόρειος άνεμος
(ιτ. *tramontana*) κατ' επέκταση ο
Βορράς 4, 26, *τρεμοντάνα* 36,
- τυρί, το (πργ) 37
- υπήμερο, το (νομ) το μερίδιο που ανα-
λογεί 26, 41
- υποστατικά, τα (πργ) περιουσιακά
στοιχεία, κινητά και ακίνητα 21, 23,
45, *ποστατικά*, 19, 21
- φάμπρικα, η (πργ) εργοτάξιο, δημόσια
έργα (ιτ. *fabbrica*) 14, 50
- φλουρί, το (πργ) ονομασία πολλών χρυ-
σών νομισμάτων (ιτ. *florino* < βεν.
florino)· εδώ, το βενετικό δουκάτο
(ισοτιμία: 1 φλωρί = 50 άσπρα) 4,
29, 35, 44, 47, 48, 50, 57
- φούρνος, ο (πργ) 20
- φρούτο, το (νομ) η παραγωγή, η σοδειά
ενός ακινήτου 22, 35, *φρούτη* 23, 47
- φυλακή, η (πργ) 48
- φυτεία, η (πργ) νεαρό αμπέλι 62
- χαρτί βαμπίκηνο, το (πργ) 42, 43
- χρυσάφι, το (πργ) 7
- ψυχοπαίδα, η (πργ) θετό τέχνο 7,
ψυχοπαίδια, τα 7

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

- τον πρώην καιρό της συγχύσεως, 5
να έλθει από την σκλαβία, 8
κατά την τάξιν των Βενετιών, 12, 16, 19, 22, 24, 59
κατά την νομήν και συνήθεια των Βενετιών, 13, 21, 39
κατά την νομήν και τάξιν των Βενετιών, 50, 52, 61
κομμένες και ηλλοιωμένες, 14, 21, 38, 52, 59
- κάμει δεν κάμει, 15
ομού και ιν σόλιτο, 15
στερεό και αμεταποίητο, 16, 19, 20, 24
στερεό και αμετάτρεπτο, 13, 14, 21, 22, 31, 39, 50, 52, 55, 59, 61
στερεή και αμετάτρεπτη, 50
στερκτό και αμετάτρεπτο, 12
του αυθεντός του καμερλέγκου, 28
στη φωνή του αφεντός, 34, 37

EIKONEΣ

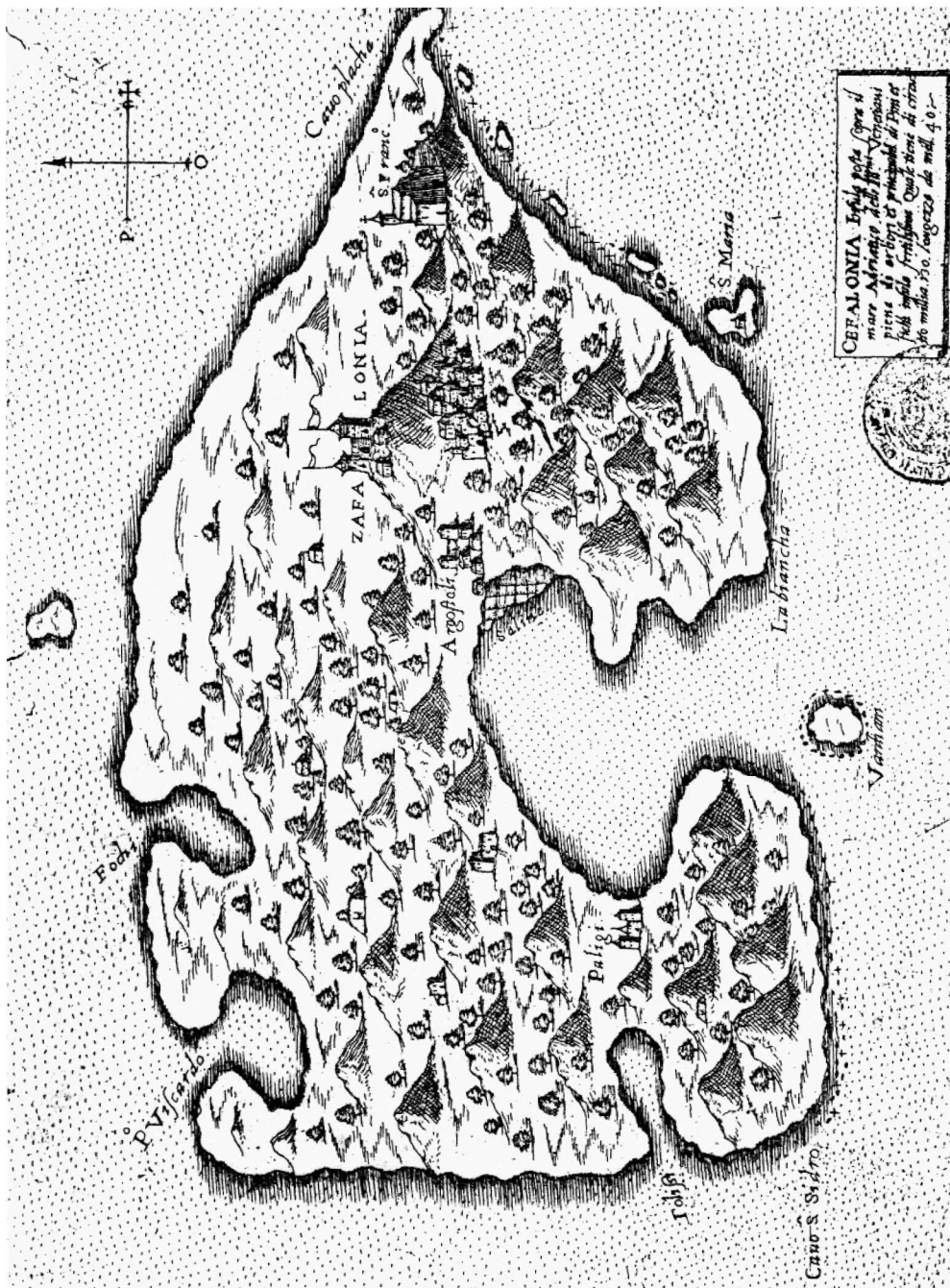
Protocollo
 Nicolò Capriano
 Dal 1585-3. Ottobre, al 1587-20. Febbr. Cap. 18 - Nuova
 S. Nuova Strada
 Protocollo
 Leonarde Calivona
 mon. di 27 Aprile 1588 ca
 Legato a Lucerna
 di Carlo Carretto 54

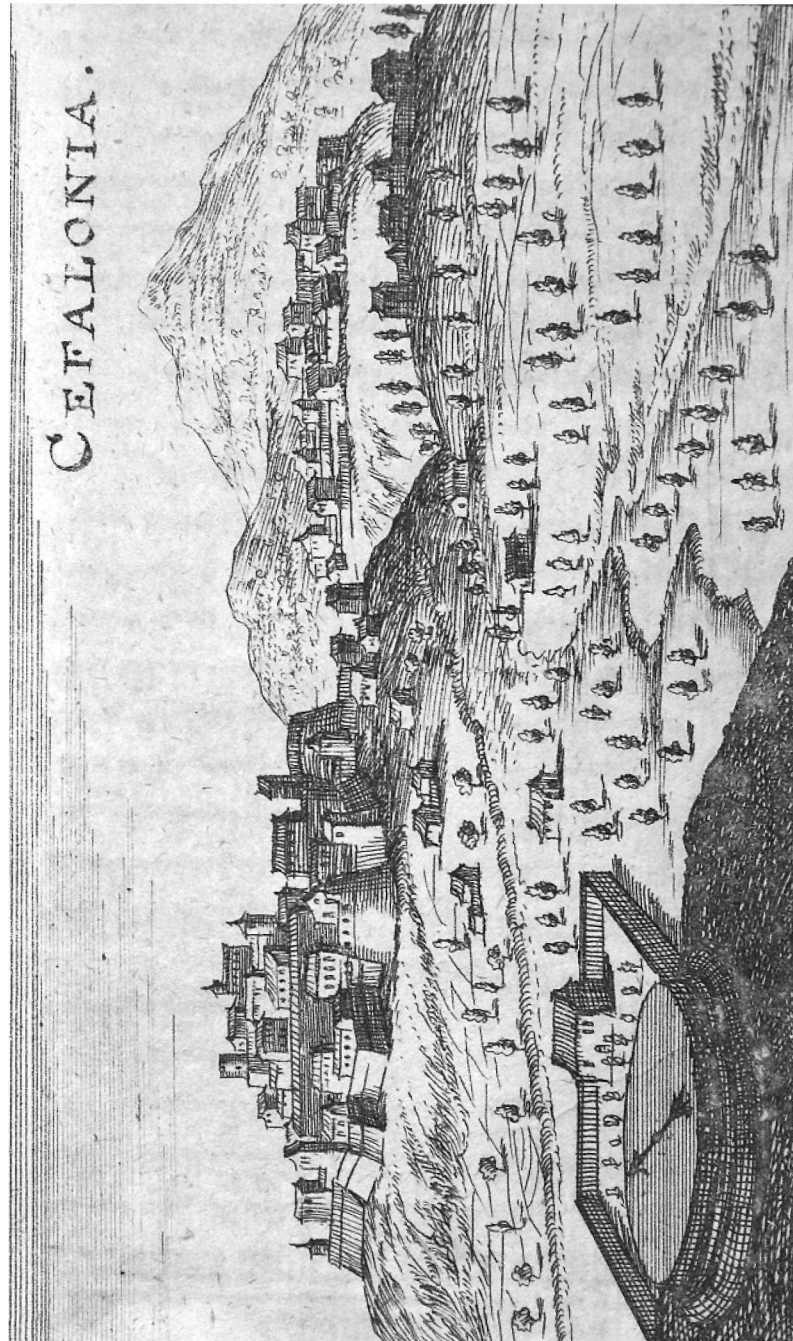
φ. 14v

14 φ. 18r
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

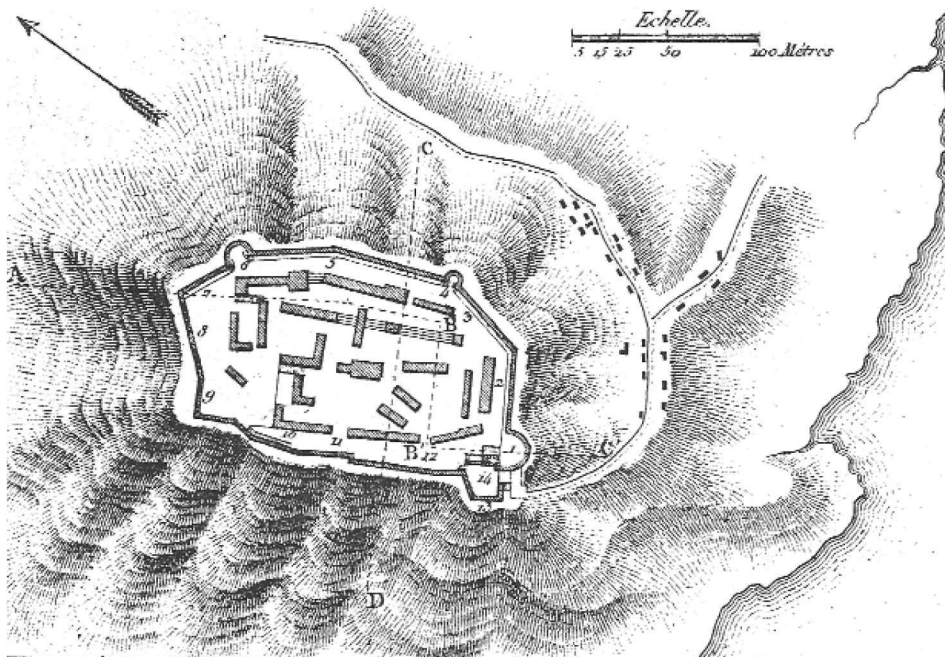
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΧΑΡΤΕΣ

1. Χάρτης της Κεφαλονιάς που δείχνει το Κάστρο (17ου αι.)

2. Άποψη του Κάστρου και του Προαστίου (χαλκογραφία 17ου αι.)

3. Τοπογραφικό σχέδιο του Κάστρου του Αγίου Γεωργίου (Φρούριο και Προάστιο). Λεπτομέρεια. (Σχέδ. Αδελφοί Desmadrid και Joumar, Λιθογραφία C. de Lasteyre, 18ος αι.).

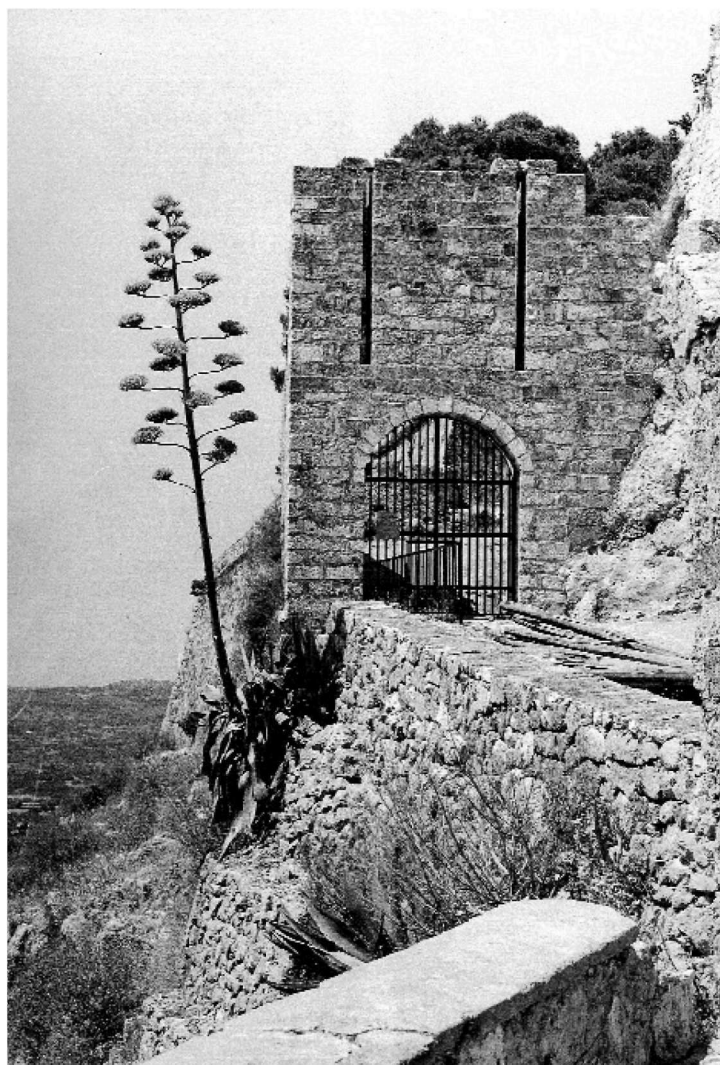
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

1. Άποψη του φρουρίου από ανατολικά (φωτ. Ν. Γ. Μοσχονάς, 1972)

2. Ο ανατολικός προμαχώνας

3. Η είσοδος του φρουρίου
(φωτ. Ν. Γ. Μοσχονάς, 1972)

4. Η είσοδος του φρουρίου σήμερα (2007)

5. Άποψη της ακρόπολης

6. Εσωτερικό του φρουρίου με θέα προς νότο

7. Ο κεντρικός δρόμος του φρουρίου

8. Άποψη του εσωτερικού του φρουρίου

9. Γενική άποψη του φρουρίου (φωτ. Ν. Γ. Μοσχονάς)

10. Σημερινή άποψη του προαστίου

11. Ο δυτικός προμαχώνας

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΠΙΑΝΟΣ
ΝΟΤΑΡΙΑΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ, ΚΑΣΤΡΟ
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ (1571–1576),
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΜΕΝΟ ΚΑΙ
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΙΟ
ΜΠΛΕΤΑ, ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΑΤΕΛΙΕ ΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ «ΛΟΓΟΤΥΠΟ», ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Π. ΚΟΚΚΑΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟ
Ι. ΜΠΟΥΝΤΑΣ – Χ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Ο.Ε.
ΤΟΝ ΜΑΪΟ ΤΟΥ 2008 ΣΕ 600 ΑΝΤΙΤΥΠΑ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΡΕΥΝΩΝ

FONDAZIONE NAZIONALE ELLENICA DELLE RICERCHE
ISTITUTO DI RICERCHE BIZANTINE
FONTI 11

NIKOLAOS KAPIANOS
ATTI NOTARILI
FORTEZZA DI CEFALONIA
(1571–1576)

A CURA DI
CHRISTOS VAGIONAKIS – DESPINA MICHALAGA
MARIOS BLETAS

DIREZIONE SCIENTIFICA
N. G. MOSCHONÀS

ATENE
2008